

URZĄD MIASTA SKIERNIEWICE
Biuro Planowania Przestrzennego
i Planowania Inwestycji
w Skierniewicach

96-100 Skierniewice, ul. Floriana 9 tel.(046) 832 57 74

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA
ŚRODOWISKO

SPORZĄDZONA NA POTRZEBY

MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO
MIASTA SKIERNIEWICE

Fragment miasta Skierniewice położony pomiędzy ulicą
Sosnową, linią kolejową Nr 1 Warszawa Zachodnia – Katowice
i granicą administracyjną miasta

Autorzy opracowania: Agnieszka Caban
Bogumiła Dąbrowska

październik, 2023 r.

Spis treści

I. INFORMACJE WSTĘPNE	4
1. Przedmiot opracowania	4
2. Cel i zakres opracowania	5
3. Podstawowe przepisy prawne	6
4. Metoda zastosowana przy sporządzaniu prognozy	6
II. OCENA ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA	6
1. Warunki klimatyczne.....	6
2. Rzeźba terenu	10
3. Warunki gruntowe.....	10
4. Warunki hydrologiczne i hydrogeologiczne	10
5. Warunki glebowe	17
6. Surowce mineralne.....	17
7. Zasoby naturalne (bioróżnorodność), walory krajobrazowe i ich ochrona prawna.....	18
8. Klimat akustyczny.....	19
9. Powietrze atmosferyczne	19
III. USTALENIA PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	29
IV. POTENCJALNE ZMIANY W ŚRODOWISKU PRZY DOTYCHCZASOWYM UŻYTKOWANIU	38
V. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, KRAJOWYM I LOKALNYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO PLANU ORAZ SPOSOBY, W JAKICH ZOSTAŁY ONE UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA PROJEKTU PLANU.....	39
VI. PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.....	46
1. Przewidywane skutki wpływu ustaleń projektu planu na środowisko oraz na cele i przedmiot ochrony Obszaru Natura 2 000 z uwzględnieniem zależności między tymi elementami i między oddziaływaniami na te elementy.....	46
2. Ocena potencjalnych skutków wpływu realizacji ustaleń projektu planu na środowisko naturalne oraz na jakość życia i zdrowia ludzi	47
2.1. Wpływ ustaleń projektu planu na gleby i powierzchnię ziemi.....	47
2.2. Wpływ ustaleń projektu planu na środowisko wodno-gruntowe, wody powierzchniowe i podziemne	47
2.3. Wpływ ustaleń projektu planu na kopaliny.....	48
2.4. Wpływu ustaleń projektu planu na klimat akustyczny	48
2.5. Wpływ ustaleń projektu planu na lokalny klimat i zanieczyszczenie powietrza	49
2.6. Wpływ ustaleń projektu planu na krajobraz	49
2.7. Wpływu ustaleń projektu planu na świat roślin i zwierząt.....	51
2.8. Wpływu ustaleń projektu planu na różnorodność biologiczną.....	52
2.9. Emisja promieniowania elektromagnetycznego.....	53
2.10. Skutki wpływu na zabytki i dobra materialne	53
2.11. Skutki wpływu ustaleń projektu planu na ludzi	53
2.12. Oddziaływanie transgraniczne	54
VII. PROPOZYCE ROZWIĄZAŃ OGRANICZAJĄCYCH NEGATYWNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO ORAZ PROPOZYCJA ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH.....	57
VIII. PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE OGRANICZENIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO MOGĄCE BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PLANU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ NA INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU	58
IX. METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU PLANU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚĆ JEJ PRZEPROWADZANIA.....	59
X. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	60
XI. WNIOSKI KOŃCOWE	62
XII. LITERATURA	62

Skierniewice, dnia 31 października 2023 r.

OŚWIADCZENIE

Oświadczam, że jestem uprawniona do sporządzania prognoz oddziaływania na środowisko sporządzanych w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko do projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego województwa, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego - na podstawie art. 74a ust.2. pkt 1 lit. b oraz pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2022 poz. 1029 z późn. zm.).

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

I. INFORMACJE WSTĘPNE

Przedmiotem niniejszego opracowania jest Prognoza oddziaływania na środowisko wykonana na potrzeby projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sporządzonego dla fragmentu miasta Skierniewice położony pomiędzy ulicą Sosnową, linią kolejową Nr 1 Warszawa Zachodnia – Katowice i granicą administracyjną miasta.

Obszar opracowania znajduje się w południowo-zachodniej części miasta. Powierzchnia obszaru wynosi ok. 151,5 ha. W jego granicach znajduje się teren dawnego poligonu wojskowego oraz tereny przyległe położone wzdłuż terenu PKP do ulicy Sosnowej.

Głównym celem zmiany planu jest określenie nowych funkcji zagospodarowania na miejskich gruntach zlokalizowanych na terenie dawnego poligonu wojskowego. Obszar ten, ze względu na swoją rozległą i niezagospodarowaną dotychczas powierzchnię może zapewnić rozwój ośrodka aktywności gospodarczej, który będzie motorem napędowym dla miejskiej gospodarki i lokalnej przedsiębiorczości.

W granice opracowania włączono także przyległy obszar zlokalizowany wzdłuż terenu PKP pomiędzy poligonem a ulicą Sosnową. Z wnioskiem o zmianę planu miejscowego w zakresie parametrów zabudowy dla tego obszaru wystąpił jeden z właścicieli gruntów tam zlokalizowanych.

Przedmiotowy projekt planu miejscowego został sporządzony w zgodności ze Zmianą studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego przyjętą uchwałą Nr LIX/86/2023 Rady Miasta Skierniewice z dnia 31 sierpnia 2023 r. w sprawie uchwalenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Skierniewice – II edycja. Zmiana studium przewiduje na tym obszarze:

- kierunek rozwoju zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej oznaczony symbolem 161 MN,U – w części północnej przy ulicy Sosnowej,
- kierunek rozwoju funkcji techniczno-produkcyjnej, usługowej, składów i magazynów oznaczony symbolem 273 P/U – w części centralnej obszaru planu,
- kierunek rozwoju funkcji zieleni i usługowej oznaczony symbolem 162 Z,U – w części południowej.

W obszarze oznaczonym symbolem 273 P/U studium przewiduje dopuszczenie urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy zainstalowanej większej niż 500 kW i ich stref ochronnych. W tym obszarze i w obszarze oznaczonym symbolem 162 Z,U dopuszcza lokalizację wielkopowierzchniowych obiektów handlowych, o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m².

1. Przedmiot opracowania

Podstawą opracowania prognozy jest: art. 51 ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2021 poz. 2373 z późn. zm.).

Prognoza stanowi załącznik do ww. projektu planu i stanowi realizację zapisów art. 17 pkt 4. ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2022, poz. 503) w związku z art. 51. ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Do każdego planu zagospodarowania przestrzennego sporządza się prognozę oddziaływania skutków ustaleń projektu planu na środowisko naturalne, uwzględniając ustalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta.

Projekt planu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, zgodnie z art. 54. ust.1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko poddaje się opiniowaniu przez właściwe organy.

Zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w niniejszej prognozie został uzgodniony zgodnie z art. 53 ww. ustawy z właściwymi organami tzn. Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska (pismo znak: WOOS-II.411.370.2022.AJa z dnia 18.10.2022 r.) i Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Skierniewicach (pismo znak: PPIS.ZNS.90280.20.Rp.2022.KP z dnia 17.10.2022 r.).

Ponadto, organ opracowujący projekt dokumentu poprzez wyłożenie go do publicznego wglądu daje możliwość zapoznania się społeczeństwu z dokumentem planistycznym, a tym samym wnoszenia uwag i wniosków.

2. Cel i zakres opracowania

Celem prognozy jest określenie stanu funkcjonowania środowiska oraz wpływu i zakresu potencjalnych zmian w środowisku i warunków życia człowieka, jakie mogą nastąpić w wyniku ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz przedstawienie rozwiązań eliminujących lub ograniczających negatywny wpływ na środowisko, spowodowany realizacją ustaleń zawartych w planie.

Zgodnie z art. 46 pkt 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, prognoza oddziaływania na środowisko stanowi element procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymaganej dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Analiza przekształceń środowiska, prowadzona równoległe z pracami planistycznymi, daje możliwość wpływu na ostateczny zakres ustaleń planu. Wszystkie zawarte w niej wnioski i zalecenia opierają się na zasadach logicznego wnioskowania i prawdopodobieństwa.

Prognoza oddziaływania na środowisko obejmuje kompleksową ocenę warunków biotycznych i abiotycznych środowiska naturalnego, przy uwzględnieniu jego aktualnego stanu i odporności na zmiany antropogeniczne oraz wpływu na środowisko sposobu użytkowania terenu, ponadto określa wpływ i zakres potencjalnych zmian i przedstawia rozwiązania eliminujące lub ograniczające negatywny wpływ na środowisko spowodowany realizacją ustaleń zawartych w planie.

Miejscowy plan jest powiązany merytorycznie i formalnie z następującymi dokumentami planistycznymi:

1. Uchwała Nr XLV/100/2022 Rady Miasta Skierniewice z dnia 25 sierpnia 2022 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego – fragment miasta Skierniewice położony pomiędzy ulicą Sosnową, linią kolejową Nr 1 Warszawa Zachodnia – Katowice i granicą administracyjną miasta,
2. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przyjęty uchwałą Nr II/26/2018 Rady Miasta Skierniewice z dnia 29 listopada 2018 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego – fragment miasta Skierniewice położony na południe od ulicy Sosnowej (Dz. Urz. Woj. Łódz. z 2018 poz. 6911),
3. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przyjęty uchwałą Nr LIII/86/2014 Rady Miasta Skierniewice z dnia 29 sierpnia 2014 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu miasta obejmującego strefę "A" ochrony uzdrowskiej Obszaru Ochrony Uzdrowskiej Skierniewice – Maków wraz z terenami przyległymi (Dz. Urz. Woj. Łódz. z 2014 r. poz. 3626),
4. Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Skierniewice – II edycja przyjęta uchwałą Nr LIX/86/2023 Rady Miasta Skierniewice z dnia 31 sierpnia 2023 r.
5. Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe sporządzone do Zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Skierniewice – II edycja (tekst opracowania wraz z planszami tematycznymi), uzupełnienie 2022 r.,
6. obowiązującymi planami miejscowymi dla terenów otaczających obszar opracowania,
7. projekt Uchwały Rady Miasta Skierniewice w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego - fragment miasta Skierniewice położony pomiędzy ulicą Sosnową, linią kolejową Nr 1 Warszawa Zachodnia – Katowice i granicą administracyjną miasta,

8. Program Ochrony Środowiska dla Miasta Skierniewice na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024.

3. Podstawowe przepisy prawne

Podstawę prawną dla proponowanych w prognozie działań ochronnych stanowi obecnie ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2023 poz. 1094 z późn. zm.) oraz ustawy szczegółowe i przepisy wykonawcze do podanych poniżej ustaw:

1. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz.U. 2022 poz. 2556 z późn. zmianami),
2. Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U. 2023 poz. 977 z późn. zm.),
3. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz.U. 2023 poz. 1336 z późn. zmianami),
4. Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz.U. 2022 poz. 2409 z późn. zmianami),
5. stosowne akty wykonawcze do ww. ustaw.

4. Metoda zastosowana przy sporządzaniu prognozy

Za wiodące zasady sporządzenia dokumentu prognozy uznano:

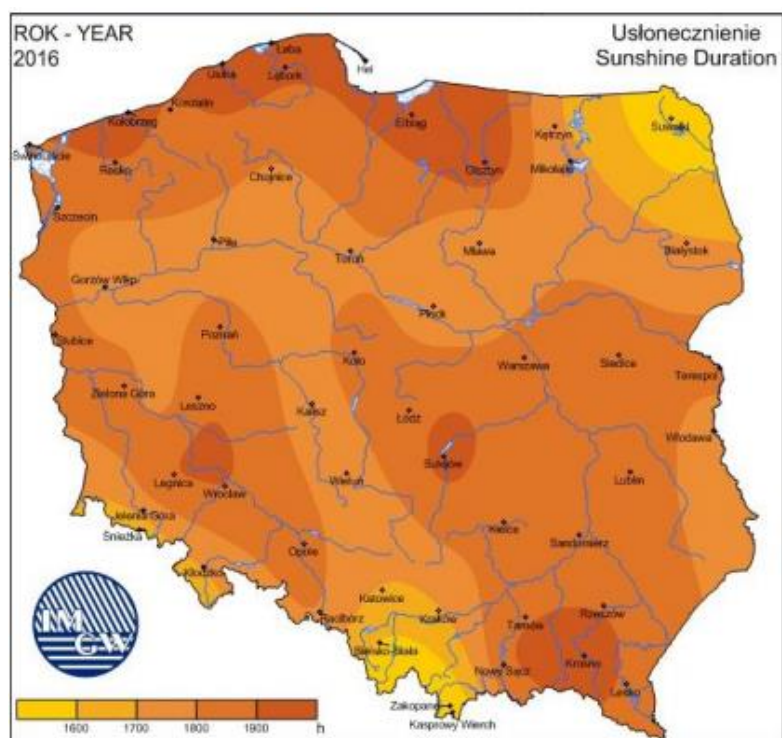
- prognoza ma oceniać skutki wpływu ustaleń planu na środowisko, czyli określać wpływ wynikający z przeznaczenia terenów na określone rodzaje użytkowania oraz z określenia warunków zagospodarowania tych obszarów,
- ustalenia planu dotyczą konkretnej rzeczywistości obejmującej środowisko o zróżnicowanej wartości (specyficznych dla tego miejsca cechach i wartościach) wraz z istniejącym zainwestowaniem i użytkowaniem, które na to środowisko oddziałuje negatywnie, stwarzając zagrożenia lub pozytywnie, stanowiąc szansę dla istniejących zasobów środowiska,
- istota prognozy zawiera się w ocenie na ile ustalenia planu pozwolą na zachowanie istniejących wartości zasobów środowiska, na ile wzbogacą lub odtworzą obniżone lub zdegradowane wartości oraz w jakim stopniu ustalenia planu mogą spotęgować istniejące zagrożenia, mogą osłabić te zagrożenia lub stwarzają możliwość pojawienia się nowych szans dla ukształtowania, jakości środowiska,
- prognoza nie jest dokumentem rozstrzygającym o słuszności realizacji zamierzeń inwestycyjnych przewidzianych nowymi ustaleniami planu, a jedynie przedstawia prawdopodobne skutki, jakie niesie za sobą realizacja ustaleń planu na poszczególne komponenty środowiska w ich wzajemnym powiązaniu, ekosystemy, krajobraz a także na ludzi i dobra materialne oraz dobra kultury.

II. OCENA ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA

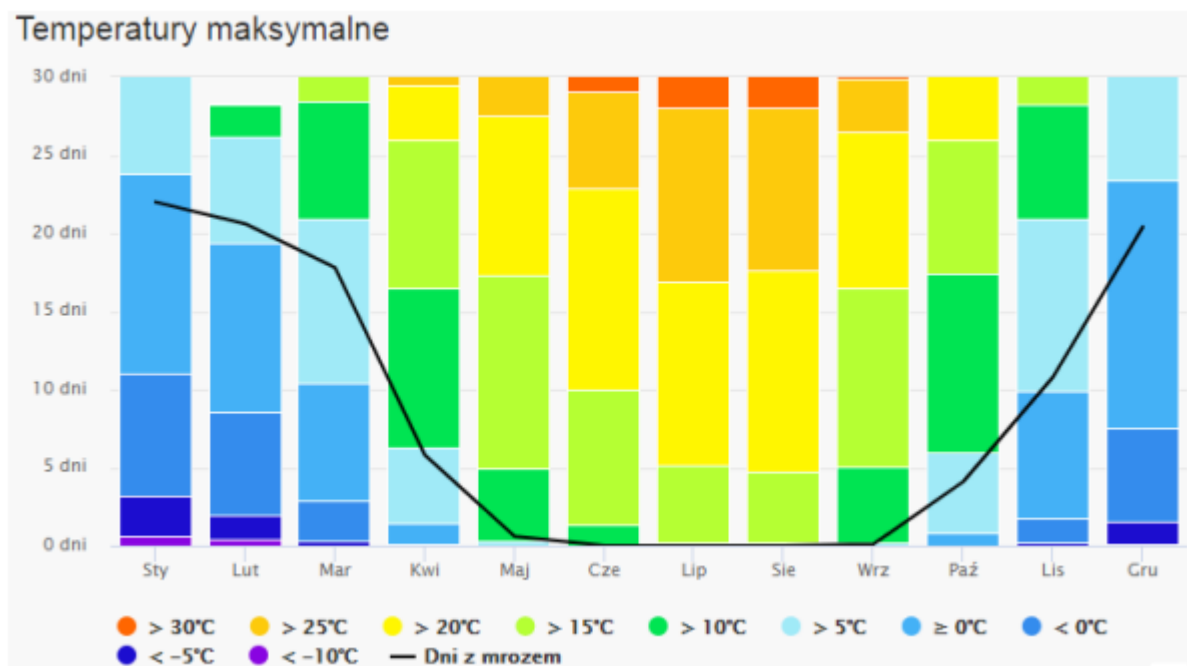
Charakterystyka elementów przyrodniczych środowiska dla obszaru opracowania stanowi wyciąg z opracowania ekofizjograficznego sporządzonego do Zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Skierniewice - II edycja, uzupełnienie 2022 r., dotyczącego przedmiotowego obszaru.

1. Warunki klimatyczne

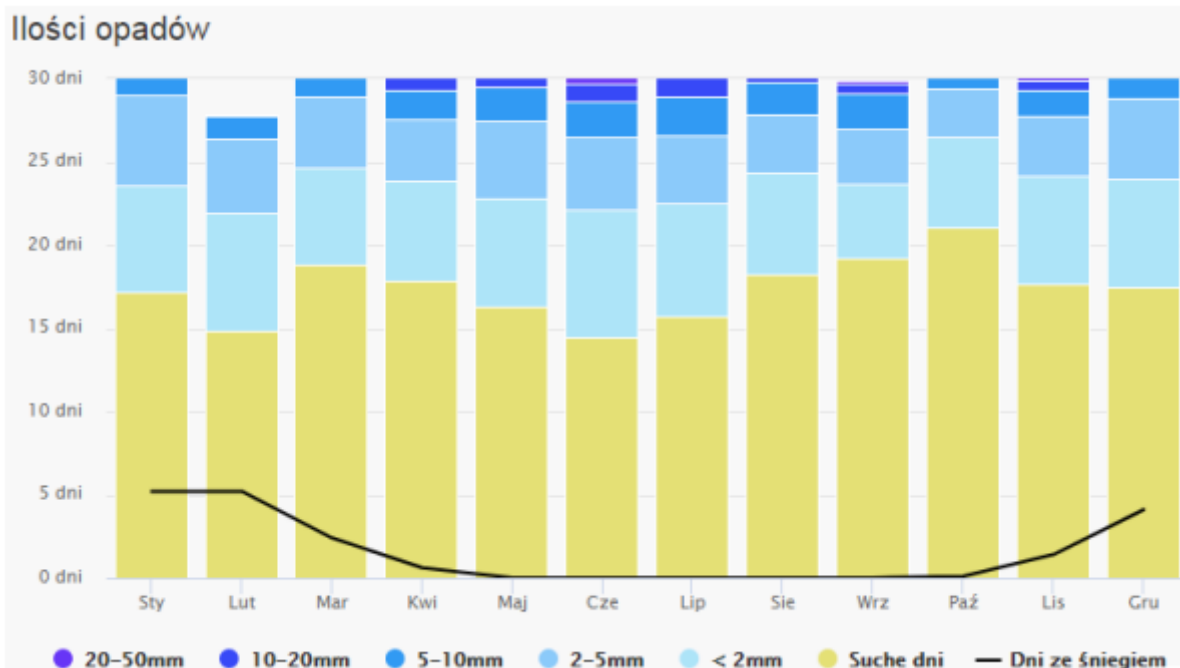
Województwo łódzkie leży w strefie klimatu umiarkowanego. Ze względu na położenie w środkowej części Europy klimat tego obszaru podlega wpływom morskim i kontynentalnym. Obszar miasta Skierniewice pod względem regionalizacji klimatycznej znajduje się w północno - wschodniej części XVII regionu klimatycznego zwanego Regionem Środkowopolskim. Klimat w mieście Skierniewice jest umiarkowany, ciepły, przejściowy. Średnia roczna temperatura wynosi 7.8°C, a średnia ilość opadów to 535 mm. Miesiącem z najmniejszą średnią opadów jest luty, a z największą lipiec. Najwyższą średnią temperaturę

Rys. 4. Średnia roczna usłonecznienia w roku 2015. Źródło - IMGW

Rys. 5. Wykres temperatur maksymalnych dla miasta Skierniewice.
Źródło: <https://www.meteoblue.com>

Rys. 6. Wykres ilości opadów dla miasta Skierniewice.

Źródło: <https://www.meteoblue.com>

Warunki klimatyczne panujące w mieście i w rejonie uznawane są za względnie korzystne w zakresie potrzeb gospodarczych. Z porównania powyższych wskaźników charakteryzujących te warunki dla rejonu skierniewickiego oraz dla innych rejonów kraju nasuwają się następujące wnioski:

- rejon miasta charakteryzują korzystne warunki solarne. Wskaźniki - średnie dzienne usłonecznienie, suma promieniowania słonecznego, średnioroczne usłonecznienie względne - osiągają tutaj wartości zbliżone do najwyższych wartości krajowych,
- sprzyjające są również warunki termiczne - przy wysokim wskaźniku termicznym (jak wyżej), stosunkowo długim okresie wegetacyjnym (214 dni), także długim okresem bezmroźnym (231 dni) oraz średnich w skali kraju temperaturach dla letnich i zimowych okresów,
- miasto ma korzystne warunki biometeorologiczne przy wartościach wskaźnika mniejszych od 2,0 (charakterystycznym dla klimatu suchego);
- niekorzystnym z punktu widzenia potrzeb gospodarki rolniczej jest niedostateczna wielkość i częstotliwość opadów atmosferycznych (wielkości w tabeli),
- wysoka wartość rocznej sumy parowania terenowego może być przyczyną występowania okresów posusznych, szczególnie dokuczliwych w okresie wegetacyjnym.
- tereny zabudowy, o silnie zmienionych warunkach klimatycznych - o podwyższonej temperaturze i utrudnionym przewietrzaniu. Dotyczy to większości obszarów zabudowy miejskiej, z wyłączeniem takich terenów położonych peryferyjnie w stosunku do centrum miasta,
- tereny dolin rzecznych Łupi, Rawki i Pisi oraz innych cieków bez nazwy, także nielicznych zagłębień bezodpływowych w terenach rolnych - charakteryzujące się niekorzystnymi warunkami wilgotnościowymi (wynikłymi z płytkiego zalegania wód gruntowych), z dużym prawdopodobieństwem występowania przygruntowych przymrozków oraz zjawiska inwersji temperatury, częstym zaleganiem chłodnego i wilgotnego powietrza oraz mgieł,
- tereny przyleśne znajdujące się w północnej części miasta na styku z Puszcą Bolimowską, w części północno - wschodniej na styku z terenami leśnymi wsi Pamiętna i Strobów oraz w części zachodniej na styku z terenami Lasu Zwierzynieckiego. Klimat tych terenów charakteryzuje się podwyższoną wilgotnością, większą zacisnością i zmniejszoną amplitudą dobową temperatury,

- tereny otwarte miasta o dobrych warunkach termicznych, wilgotnościowych oraz solarnych, także dostatecznie przewietrzane. Są to pozostałe tereny miasta (niezabudowane lub z zabudową rozproszoną), peryferyjnie położone w stosunku do istniejącej zabudowy miejskiej.

Obszar opracowania należy do trzeciej grupy o mikroklimacie charakterystycznym dla terenów przyleśnych (sąsiedztwo Lasu Zwierzynieckiego). W centralnej części, dla której zmieniają się kierunki zagospodarowania, jest to obszar niezabudowany z podwyższoną wilgotnością i mniejszą amplitudą domową temperatury.

2. Rzeźba terenu

Obszar opracowania znajduje się w obszarze wysoczyzny plejstoceniowej – lekko falistej moreny wyniesionej na wysokość od 125-130 m n.p.m. w części północnej do 130-135 m n.p.m. w części południowej. Niemniej obszar zachowuje charakter równiny.

3. Warunki gruntowe

W obrębie obszaru opracowania znajdują się dwa rodzaje utworów geologicznych:

- w części północnej i centralnej, tj. na południe od ulicy Sosnowej i do południowych granic opracowania, występują utwory akumulacji rzecznej i rzeczno-lodowcowej – piaski średnie i grube rzadziej drobne z domieszką żwirów, o miąższości > 4,5 m, średniozagęszczone,
- w części południowej w obrębie rowu zbierającego wody opadowe z rejonu ulicy Łódzkiej i terenu PKP, biegnącego w kierunku rzeki Pisi-Zwierzyniec, znajdują się utwory akumulacji rzeczno-rozlewiskowej – piaski drobne i pylaste z domieszką humusu – luźne, namuły organiczne pylaste i piaszczyste – plastyczne, lokalnie przewarstwione torfem, miejscami torfy, grunty o miąższości > 4,0 m – są to grunty słabonośne, nienadające się do bezpośredniego posadowienia.

4. Warunki hydrologiczne i hydrogeologiczne

Analizowany obszar zbudowany jest głównie z utworów łatwoprzepuszczalnych o zmiennej miąższości od 1,5 do ponad 5 m (piasków rzecznych wodnolodowcowych i lodowcowych o różnej granulacji i różnym współczynniku filtracji). Zwierciadło wody występuje głównie w strefie głębokości 2-4 m (miejscami 1-2 m lub głębiej niż 4,0 m) od powierzchni terenu. Studnie kopane czerpią wodę głównie z głębokości 3-5 m p.p.t. (miejscami 2-4 m p.p.t. lub 4-8 m p.p.t.). Obszar naturalnego obniżenia terenu zlokalizowany w południowej części obszaru opracowania to obszar dolin rzecznych. Jest to obszar zbudowany z utworów łatwo i trudnoprzepuszczalnych (piasków próchnicznych, piasków przewarstwionych namułami, torfami, pyłami, lokalnie z torfów i namułów). Zwierciadło wody związane jest bezpośrednio ze stanami wody w rzece – w strefie 0-1 m od powierzchni terenu.

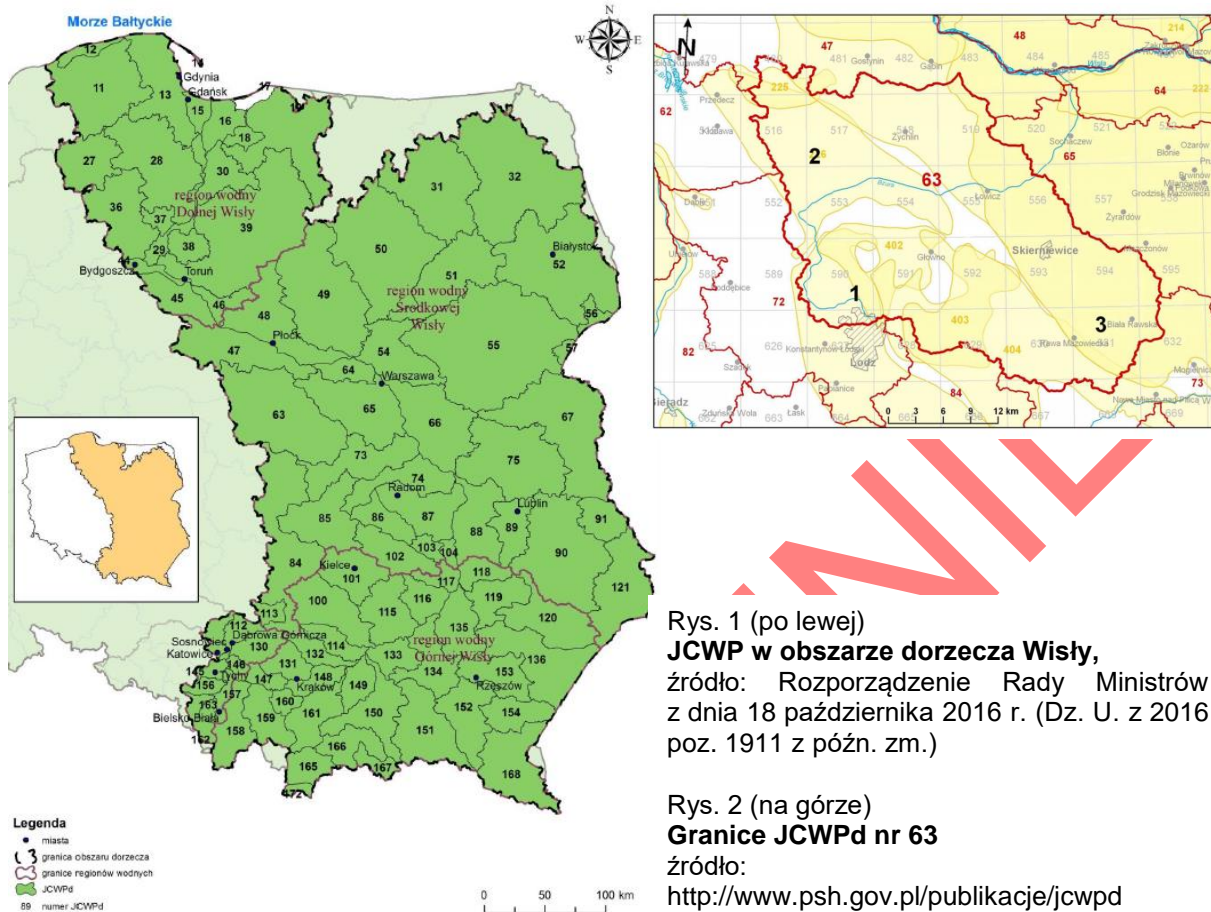
Wody podziemne

Zgodnie z definicją podaną w Ramowej Dyrektywie Wodnej, jednolite części wód podziemnych (groundwater bodies) obejmują te wody podziemne, które występują w warstwach wodonośnych o porowatości i przepuszczalności, umożliwiającą pobór znaczący w zaopatrzeniu ludności w wodę lub przepływ o natężeniu znaczącym dla kształtowania pożądanego stanu wód powierzchniowych i ekosystemów lądowych.

Znaczący przepływ wód podziemnych wg ww. Dyrektywy jest to taki przepływ, którego nie osiągnięcie na granicy JCWPd z wodami powierzchniowym lub z ekosystemem lądowym powodowałoby znaczące pogorszenie ekologicznej lub chemicznej jakości wód powierzchniowych lub znaczną szkodę dla bezpośrednio zależnego od wód podziemnych ekosystemu lądowego. Pobór wód podziemnych znaczący w zaopatrzeniu ludności w wodę do spożycia jest to pobór wynoszący średnio ponad 10 m³/d albo pobór zaopatrujący co

najmniej 50 osób.

Obszar miasta Skierniewice znajduje się w obszarze jednolitej części wód podziemnych JCWPd nr 63 (PLGW200032) – region wodny Środkowej Wisły.

Rys. 1 (po lewej)
JCWP w obszarze dorzecza Wisły,
źródło: Rozporządzenie Rady Ministrów
z dnia 18 października 2016 r. (Dz. U. z 2016
poz. 1911 z późn. zm.)

Rys. 2 (na górze)
Granice JCWPd nr 63
źródło:
<http://www.psh.gov.pl/publikacje/jcwpd>

Zgodnie z charakterystyką obszaru umieszczoną na stronie internetowej Państwowej Służby Hydrogeologicznej JCWPd nr 63 posiada na zdecydowanej większości jeden lub dwa poziomy wodonośne czwartorzędowe. Wykształcony jest również lokalnie poziom mioceni i kredowy. Ponadto powszechnie występują wodonośne utwory jurajskie będące w bezpośredniej więzi hydraulicznej z poziomami młodszymi. Z kolei generalnie poziom kredowy nie wykazuje bezpośredniej więzi hydraulicznej z wodonośnymi utworami czwartorzędowymi lub mioceni. Cecha szczególna: duża niejednorodność stratygraficzna poziomów wodonośnych.

Zgodnie z art. 38e ust. 1 ustawy – Prawo wodne celem środowiskowym dla Jednolitych Części Wód Podziemnych jest:

- 1) zapobieganie lub ograniczanie wprowadzania do nich zanieczyszczeń;
- 2) zapobieganie pogorszeniu oraz poprawa ich stanu;
- 3) ochrona i podejmowanie działań naprawczych, a także zapewnianie równowagi między poborem a zasilaniem tych wód, tak aby osiągnąć ich dobry stan.

Prowadzony monitoring jakości wód podziemnych w zakresie oceny Jednolitych części wód podziemnych wskazuje, iż stan ilościowy tego obszaru jest dobry i stan chemiczny też jest dobry.

Ocenę stanu jakości oraz zasobów ilościowych wód podziemnych w Skierniewicach dokonano w oparciu o badania prowadzone w ramach monitoringu regionalnego (zostały one opublikowane w Raplocie o stanie środowiska w województwie łódzkim w 2010 r.). Na terenie miasta badaniom poddano dwie studnie (dwa punkty pomiarowo-kontrolne znajdują się w parku miejskim i przy ul. Łącznej). Próby wody z poszczególnych studni pobrano raz w

roku. Obydwie studnie charakteryzowały się dobrą jakością i należały do klasy II. Jak wynika z Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 23.07.2008 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych (Dz. U. Nr 143, poz. 896) za podstawę oceny klas jakości wód przyjęto graniczne wartości określonej grupy wskaźników. Wody należące do klasy II to wody dobrej jakości. Wartości wskaźników jakości wody nie wskazują na oddziaływania antropogeniczne. Wskaźniki jakości wody, z wyjątkiem żelaza, nie przekraczają wartości dopuszczalnych jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Wartości wskaźników jakości wody oznaczone dla istniejących ujęć komunalnych na terenie miasta nie wskazują na oddziaływania antropogeniczne. Wskaźniki jakości wody, z wyjątkiem żelaza i manganu nie przekraczają wartości dopuszczalnych jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. W obszarach opracowania nie znajdują się ujęcia wód.

Badania wód podziemnych prowadzone w ramach krajowego i regionalnego monitoringu w 2014 r. (Raport o stanie środowiska w woj. Łódzkim w 2015 r.) nie obejmowały punktów pomiarowych znajdujących się na terenie miasta Skierniewice. Najbliżej znajdującymi się punktami, które objęto monitoringiem krajowym znajdowały się na terenie Nowego Kawęczyna (gm. Nowy Kawęczyn) i Prus (gmina Głuchów). Badane wody podziemne w Nowym Kawęczynie, pochodzące z poziomu wodonośnego - trzeciorzędu występowały w II klasie czystości. Badane wody podziemne w Prusach pochodzące z poziomu wodonośnego – czwartorzędu, występowały w III klasie czystości.

Jak wynika z „Raportu o stanie środowiska w województwie łódzkim w 2015 r.” przeprowadzone w 2015 r. analizy nie wykazały występowania w badanych ujęciach wody niezadawalającej jakości (IV klasa) oraz wody złej jakości (V klasa).

Cały obszar miasta Skierniewice znajduje się w obrębie południowej części geotermalnego subbasenu grudziązko - warszawskiego. Na terenie miasta stwierdzono występowanie wód geotermalnych o temperaturze ok. 680C. Do bilansu zasobów kopalin i wód podziemnych w Polsce wpisano złożę wód termalnych „Skierniewice”.

Wykorzystanie wód termalnych w rejonie Skierniewic możliwe jest w systemie dubletu otworów - otwór eksploatacyjny i otwór chłonny GT-1 i GT-2. Znajdują się one na północnych obrzeżach miasta, w sąsiedztwie ulic: Sobieskiego i Rybickiego. Odległość między tymi odwiertami wynosi ok. 1 km. Odwierty zlokalizowane są na terenach rolniczych stanowiących własność Skarbu Państwa. W bezpośrednim otoczeniu odwiertów znajdują się: tereny rolnicze otwarte i z uprawami pod osłonami, tereny z zabudową produkcyjną i usługową, tereny z zabudową mieszkaniową jednorodziną (osiedle „Mazowiecka”).

Odwierty wód geotermalnych od wschodniej granicy obszaru opracowania znajdują się w odległości ok. 2,2 km, w linii prostej.

Dotychczas nie ustanowiono stref ochronnych dla ujęć wód geotermalnych, podobnie jak nie określono granic obszaru górniczego i terenu górniczego dla tej kopaliny.

Wody powierzchniowe

Miasto zlokalizowane w centralnej części Polski znajduje się w granicach ekoregionu Równiny Centralne. Ta część kraju charakteryzuje się typem krajobrazu nizinnego, z dominującą ilością potoków nizinnych-piaszczystych.

Miasto znajduje się w dorzeczu Wisły, który oprócz dorzecza rzeki Wisły, obejmuje dorzecza rzek uchodzących bezpośrednio do Morza Bałtyckiego: Słupi, Łupawy i Łeby, oraz rzek zasilających Zalew Wiślany, m.in. Pasłęki, Baudy i Elbląga. Podzielony jest na siedem regionów wodnych:

- region wodny Małej Wisły (RZGW Gliwice),
- region wodny Górnej-Zachodniej Wisły (RZGW Kraków),
- region wodny Górnej-Wschodniej Wisły (RZGW Rzeszów),
- region wodny Narwi (RZGW Białystok),
- region wodny Bugu (RZGW Lublin),
- region wodny Środkowej Wisły (RZGW Warszawa),

- region wodny Dolnej Wisły (RZGW Gdańsk).

Miasto Skierniewice leży w Regionie Wodnym Środkowej Wisły. Zgodnie z drugą aktualizacją Planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy (2022-2027), w nowym układzie planistycznym region ten zajmuje powierzchnię ok. 47 249 km². Obejmuje zlewnię rzeki Wisły od ujścia Sanny do miejscowości Włocławek. Główną rzeką regionu wodnego jest Wisła. Do największych prawobrzeżnych dopływów Wisły w tym regionie należą: Wkra, Świder, Skrwa, a lewobrzeżnych: Kamienna, Iłżanka, Radomka, Pilica i Bzura.

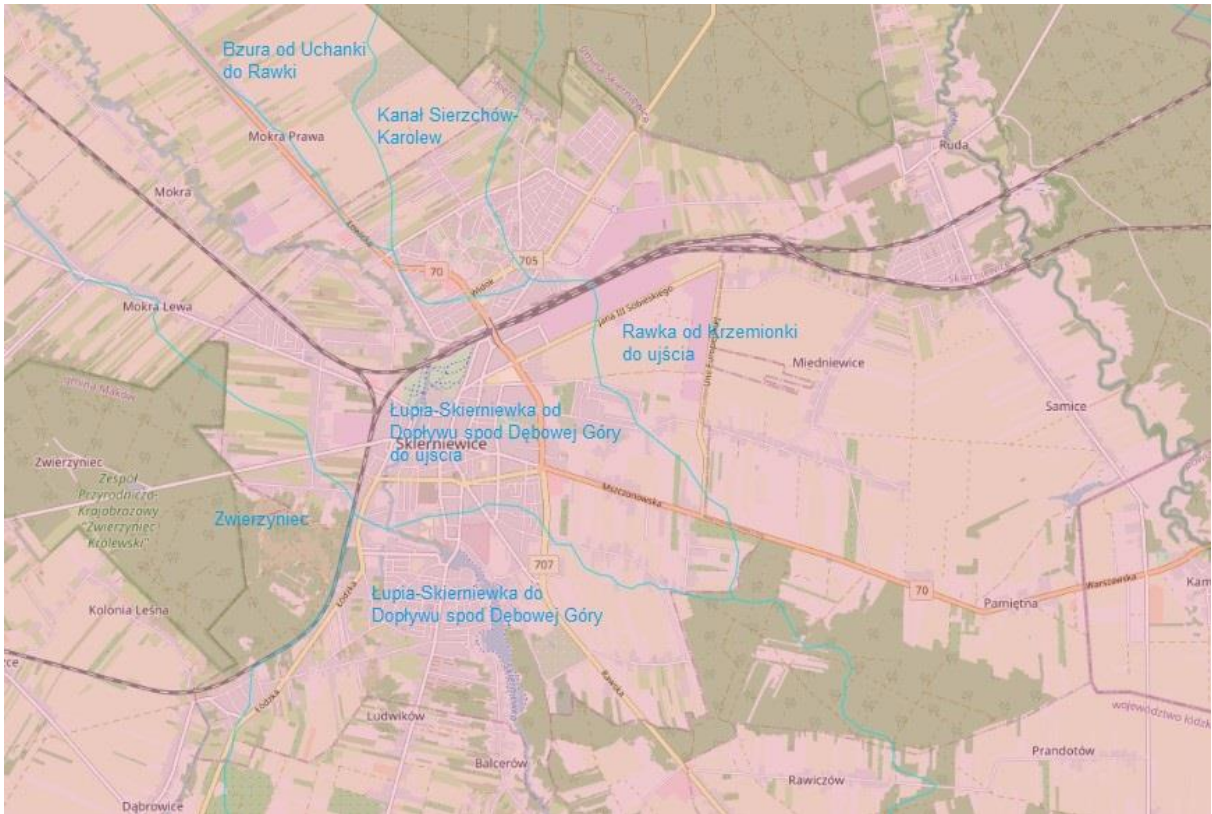
W jego granicach wyznaczono:

- 398 Jednolitych Części Wód Powierzchniowych Rzecznych, z czego 350 ma status naturalnych części wód, 4 ma status sztucznych części wód, 44 ma status silnie zmienionych części wód;
- 5 Jednolitych Części Wód Powierzchniowych Zbiornikowych, z czego 5 ma status silnie zmienionych części wód;
- 21 Jednolitych Części Wód Powierzchniowych Jeziornych, z czego 20 ma status naturalnych części wód, 1 ma status silnie zmienionych części wód.

Obszar miasta Skierniewice swoimi granicami obejmuje sześć jednolitych części wód powierzchniowych:

Lp.	kod JCWP	nazwa JCWP	całk. pow. (km ²)	typ JCWP
1	RW200010272569	Zwierzyniec	148.86	PNp - Potok lub strumień nizinny piaszczysty
2	RW2000112725899	Łupia-Skierniewka od Dopływu spod Dębowej Góry do ujścia	65.39	RzN - Rzeka nizinna
3	RW2000112725999	Bzura od Uchanki do Rawki	188.27	RzN - Rzeka nizinna
4	RW20001027259929	Kanał Sierzchów-Karolew	45.44	PNp - Potok lub strumień nizinny piaszczysty
5	RW2000112726999	Rawka od Krzemionki do ujścia	307.62	RzN - Rzeka nizinna
6	RW2000102725879	Łupia-Skierniewka do Dopływu spod Dębowej Góry	283.32	PNp - Potok lub strumień nizinny piaszczysty

Rozmieszczenie wymienionych w powyższej tabeli poszczególnych jednolitych części wód powierzchniowych w granicach miasta przedstawiono na rysunku poniżej.

Rys. 3 Poglądowa mapa jednolitych części wód powierzchniowych w granicach miasta Skierniewice, źródło: <http://karty.apgw.gov.pl:4200/mapa>

Poniżej znajduje się charakterystyka JCWP, których zasięgi znajdują się w granicach miasta. Stan wód został oparty na podstawie oceny stanu GIOŚ 2014-2019 i oceny eksperckiej (wg klasyfikacji obowiązującej od 1 stycznia 2022 r.).

nazwa JCWP	Stan	Cel środowiskowy	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu	Działania podstawowe (Jednostka odpowiedzialna za realizację)
Zwierzyńca	Ogólny – zły Ekologiczny – umiarkowany Chemiczny – poniżej dobrego	stan ekologiczny: umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [fosfor ogólny, fosforany, MMI]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), benzo(g,h,i)perylene(w), fluor anten(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona	Ograniczenie zanieczyszczeń rozproszonych z rolnictwa (WIOŚ w Łodzi)
Łupia-Skierniewka od Dopływu spod Dębowej Góry do ujścia	Ogólny – zły Ekologiczny – słaby Chemiczny – poniżej dobrego	stan ekologiczny: dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), benzo(g,h,i)perylene(w), fluor anten(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona	Poprawa warunków dla obszarów chronionych (ZKP woj. Łódzkiego) Gospodarka ściekowa (gmina Skierniewica wiodąca aglomeracja)
Bzura od Uchanki do Rawki	Ogólny – zły Ekologiczny – umiarkowany Chemiczny – poniżej dobrego	stan ekologiczny: dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona	Poprawa warunków dla obszarów chronionych (ZKP woj. Łódzkiego) Ograniczenie zanieczyszczeń rozproszonych z rolnictwa (WIORiN Łódź, WIORiN Warszawa, WIOŚ w Łodzi, WIOŚ w Warszawie)

				<p>Redukcja emisji i zrzutów substancji priorytetowych (RZGW Warszawa; ZZ w Łowiczu; WIOŚ w Łodzi, WIOŚ w Warszawie)</p> <p>Gospodarka ściekowa (gmina Łowicz)</p>
Kanał Sierchów-Karolew	<p>Ogólny – zły</p> <p>Ekologiczny – umiarkowany</p> <p>Chemiczny – poniżej dobrego</p>	<p>stan ekologiczny: dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D</p> <p>stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry</p>	zagrożona	<p>Ograniczenie zanieczyszczeń rozproszonych z rolnictwa (WIOŚ w Łodzi, WIOŚ Łódź)</p> <p>Poprawa warunków dla obszarów chronionych (ZKP woj. Łódzkiego)</p> <p>Poprawa warunków hydromorfologicznych rzek i potoków (KZGW; RZGW ZZ)</p>
Rawka od Krzemionki do ujścia	<p>Ogólny – zły</p> <p>Ekologiczny – umiarkowany</p> <p>Stan chemiczny – poniżej dobrego</p>	<p>stan ekologiczny: dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych</p> <p>stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry</p>	zagrożona	<p>Gospodarka ściekowa (gmina Gmina Miasto Rawa Mazowiecka (wiodąca w aglomeracji)</p> <p>Redukcja emisji i zrzutów substancji priorytetowych (RZGW Warszawa; ZZ w Łowiczu; WIOŚ w Łodzi, WIOŚ w Warszawie)</p> <p>Poprawa warunków dla obszarów chronionych (ZKP woj. Łódzkiego/ Właściciel, dzierżawca, posiadacz lub zarządca terenu/ Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000 w porozumieniu z właścicielem, dzierżawcą posiadaczem lub zarządcą terenu/ Regionalny Konserwator Przyrody w Łodzi/ RDOŚ Łódź, RDOŚ Warszawa)</p> <p>Zapewnienie ciągłości biologicznej i morfologicznej rzek i potoków (RDOŚ Łódź; RDOŚ Warszawa)</p> <p>Poprawa warunków hydromorfologicznych rzek i potoków (RDOŚ Łódź, RDOŚ Warszawa, Regionalny Konserwator Przyrody w Łodzi)</p>
Łupia-Skierniewka do Dopływu spod Dębowej Góry	<p>Ogólny – zły</p> <p>Ekologiczny – słaby</p> <p>Chemiczny – brak danych</p>	<p>stan ekologiczny: umiarkowany stan ekologiczny, zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D</p> <p>stan chemiczny: dobry</p>	zagrożona	<p>Gospodarka ściekowa (gm. Gluchów)</p>

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <http://karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-powierzchniowe>

Obszar niniejszego opracowania znajduje się w granicach JCWP – Zwierzyniec. W Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły oceniono stan ogólny tego obszaru JCWP jako zły, ekologiczny jako umiarkowany, chemiczny jako poniżej dobrego. Celem środowiskowym jest osiągnięcie umiarkowanego stanu ekologicznego (złagodzone wskaźniki: [fosfor ogólny, fosforany, MMI]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D) oraz w zakresie stanu chemicznego: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), benzo(g,h,i)perylen(w), fluoranten(w)] poniżej stanu dobrego, dla

pozostałych wskaźników - stan dobry oraz dobrego stanu chemicznego. Ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych oceniono jako zagrożony.

Poczynione przekształcenia w dolinie rzeki Łupi - budowa zbiornika retencyjnego zajmującego niemal 1/3 długości miejskiego odcinka rzeki i zwarta zabudowa terenów przyrzecznych, wykluczają podejmowanie działań ochronnych ukierunkowanych wyłącznie na zachowanie lub przywrócenie walorów naturalnych dolinie tej rzeki. Zasada racjonalnej gospodarki zasobami przyrodniczymi w odniesieniu do doliny Łupi, może przejawiać się w formie działań polegających na powiększaniu terenów zieleni miejskiej na wszystkie odcinki doliny, które znalazły się wskutek postępujących procesów urbanizacyjnych, w obrębie zabudowy miejskiej (w system terenów zieleni miejskiej, wzajemnie powiązanych). Dolina rzeki Łupi-Skierniewki funkcjonuje jako ważny element w regionalnym systemie ciągów ekologicznych.

W południowo-zachodniej części miasta, w naturalnej dolinie rzeki Łupi, w granicach objętych skarpami tarasu erozyjnego wybudowany został zbiornik pn. „Zadębie” o następujących parametrach:

- długość zbiornika: 2,1 km
- średnia głębokość: 2,15 m
- powierzchnia lustra wody: 25,7 ha.

Z uwagi na ukształtowanie, wielkość doliny oraz funkcjonowanie zbiornika wodnego nie należy przewidywać zagrożeń powodzią dla istniejącej infrastruktury miejskiej.

Obiekt przeznaczony do celów rekreacyjno - sportowych i wypoczynkowych. Zalew wyposażony jest w nowoczesny tor regatowy (1000m x 54m). Koncepcja zagospodarowania strefy brzegowej zbiornika przewiduje wykorzystanie terenu po obu jego stronach - płaska, lewobrzeżna część doliny Łupi, na której zlokalizowane są dwie plaże miejskie z kąpieliskami i pomostami ma przeznaczenie głównie rekreacyjne, natomiast prawobrzeżna część doliny rzeki, z malowniczą skarpą oraz enklawami leśnymi ma służyć obsłudze imprez sportowych (planowane do realizacji Centrum Sportów Wodnych).

Uporządkowany teren wzdłuż linii brzegowej, trasy spacerowo - rowerowe z miejscami do wypoczynku biernego, dwa kąpieliska z pomostami i piaszczystymi plażami, na których mogą się odbywać rozgrywki w plażowej piłce siatkowej. Uzbrojenie terenu: od strony osiedla Zadębie – sieć wodociągowa i kanalizacyjna, gaz ziemny, energia elektryczna, linia telefoniczna, od strony ul. Strobowskiej - wodociąg, energia elektryczna zapewnia możliwość odpowiedniego zagospodarowania terenu w sąsiedztwie zalewu. Przeznaczenie wg planu zagospodarowania przestrzennego: strefa przybrzeżna zbiornika to tereny zieleni i usług związanych z turystyką. Teren wokół zalewu jest przystosowany do prowadzenia plenerowych imprez miejskich zarówno sportowo-rekreacyjnych jak i kulturalnych. Z uwagi na ukształtowanie, wielkość doliny oraz funkcjonowanie zbiornika wodnego „Zadębie” nie należy przewidywać zagrożeń powodzią dla istniejącej infrastruktury miejskiej. Obecnie, nie planuje się budowy innych zbiorników wodnych.

Obszar opracowania znajduje się w znacznym oddaleniu od rzeki Łupii-Skierniewki (w odległości około 230 m w najbliższym położonym odcinku na wysokości ulicy 1-go Maja) i od rzeki Rawki (w odległości około 7150 m w linii prostej). Nie przewiduje się oddziaływania obszaru opracowania na te rzeki oraz plany ich ochrony. Znajduje się natomiast w bezpośrednim sąsiedztwie rzeki Pisi-Zwierzyniec, która przebiega tuż przy południowo-zachodniej granicy opracowania. Ze względu na jej bliskie położenie należy przyjąć, że zagospodarowanie obszaru objętego opracowaniem może potencjalnie wpłynąć na osiągnięcie założonych celów środowiskowych. Dlatego wszelkie prace prowadzone w terenie muszą uwzględniać ochronę wód powierzchniowych.

Przez obszar projektu planu przebiega dział wodny III rzędu. Z części wschodniej woda spływa w kierunku rzeki Skierniewki, a z zachodniej w kierunku rzeki Pisi-Zwierzyniec, jak wspomniano powyżej. W południowej części obszaru znajduje się naturalnie ukształtowane zadolenie, w którym gromadzi się woda deszczowa spływająca z terenu osiedli mieszkaniowych zlokalizowanych przy ulicy Łódzkiej oraz terenu PKP.

Obszar opracowania znajduje się poza zasięgiem obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi, o których mowa w art. 88d ust. 2, pkt 1 i 2 ustawy Prawo wodne, na podstawie map ryzyka powodziowego i map zagrożenia powodziowego, tj.

w zasięgu obszaru szczególnego zagrożenia powodzią o prawdopodobieństwie raz na sto lat ($Q=1\%$) i raz na 10 lat ($Q=10\%$) rzeki Rawki i Łupi, a także poza obszarem na którym prawdopodobieństwa wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat - poza obszarem na którym istnieje prawdopodobieństwo wystąpienia zdarzenia ekstremalnego ($Q = 0,2 \%$).

Zgodnie z powyższym nie zachodzi potrzeba uwzględnienia w projekcie planu ustaleń dotyczących zakazów i ograniczeń w użytkowaniu przedmiotowych obszarów, jakie obowiązują na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią zgodnie z art. 88 I ust. 1 ustawy Prawo wodne.

5. Warunki glebowe

Grunty zlokalizowane w obszarze opracowania nie stanowią dobrych warunków dla upraw – są to gleby o niskich kompleksach rolniczej przydatności, tj. klasy V i VI.

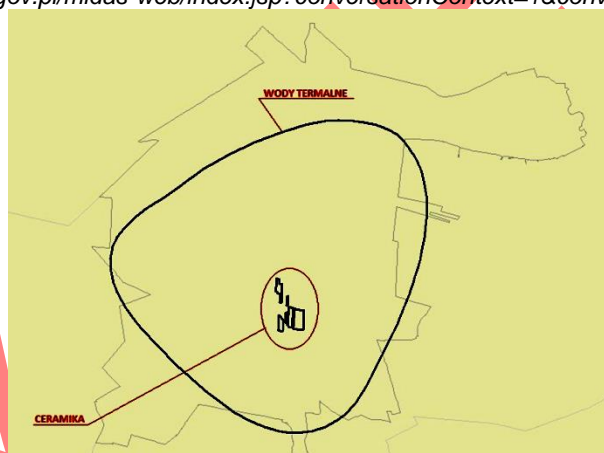
6. Surowce mineralne

Cały obszar miasta Skierniewice znajduje się w obrębie południowej części geotermalnego subbasenu grudziądzko - warszawskiego. Na terenie miasta stwierdzono występowanie wód geotermalnych o temperaturze ok. 68°C . Do bilansu zasobów kopalin i wód podziemnych w Polsce wpisano złoża wód termalnych „Skierniewice GT-1 i GT-2”.

W granicach miasta znajduje się także złożo surowców ilastych ceramiki budowlanej (kod złoża w systemie MIDAS: IB 3207). Obecnie eksploatacja tego złoża jest zaniechana.

Poniżej na mapie poglądowej przedstawiono zarysy przedmiotowych złóż występujących na terenie miasta.

(źródło: <http://geoportal.pgi.gov.pl/midas-web/index.jsp?conversationContext=1&conversationContext=1>).

Obszar opracowania znajduje się w zasięgu złoża Wody Termalne.

Wykorzystanie wód termalnych w rejonie Skierniewic możliwe jest w systemie dubletu otworów - otwór eksploatacyjny i otwór chłonny GT-1 i GT-2. Znajdują się one na północnych obrzeżach miasta, w sąsiedztwie ulic: Sobieskiego i Rybickiego. Odległość między tymi odwiertami wynosi ok. 1 km. Odwierty zlokalizowane są na terenach rolniczych stanowiących własność Skarbu Państwa. W bezpośrednim otoczeniu odwiertów znajdują się: tereny rolnicze otwarte i z uprawami pod osłonami, tereny z zabudową produkcyjną i usługową, tereny z zabudową mieszkaniową jednorodziną (osiedle „Mazowiecka”).

Parametry jakościowe kopaliny - wody termalne:

Nazwa parametru	Min	Maks	Średnia	Jedn.	Uwagi
mineralizacja ogólna	101.000	105.000		g/dm ³	otwór GT-1
mineralizacja ogólna	110.585	113.887		g/dm ³	otwór GT-2
pH			6.360	.	otwór GT-1
pH	6.420	6.720		.	otwór GT-2
radoczynność (zaw. Rn)	116.400	174.000		Bq/dm ³	otwór GT-1
temperatura wody			57.200	st. C	otwór GT-1
temperatura wody	56.100	56.100	56.100	st. C	otwór GT-2
twardość ogólna	11 000.500	11 675.500		mg CaCO ₃ /d	otwór GT-1
twardość ogólna	12 359.300	12 478.000		mg CaCO ₃ /d	otwór GT-2
zaw. Ca	3.618	3.722		g/dm ³	otwór GT-2
zaw. Ca	3.184	3.395		g/dm ³	otwór GT-1
zaw. Cl-	68 616.000	70 114.000		mg/dm ³	otwór GT-2
zaw. Cl-	62 918.000	63 124.000		mg/dm ³	otwór GT-1
zaw. F-	10.500	12.000		mg/dm ³	otwór GT-1
zaw. Na+	33 360.000	35 820.000		mg/dm ³	otwór GT-1
zaw. Na+	36 140.000	38 000.000		mg/dm ³	otwór GT-2
zaw. S ₂ -	1.100	2.350		mg/dm ³	otwór GT-1

Wg. karty informacyjnej złoża kopaliny stałej, o którym mowa w art. 22 ust. 2 ustawy – Prawo geologiczne i górnicze.

Dotychczas nie ustanowiono stref ochronnych dla ujęć wód geotermalnych, podobnie jak nie określono granic obszaru górniczego i terenu górniczego dla tej kopaliny.

7. Zasoby naturalne (bioróżnorodność), walory krajobrazowe i ich ochrona prawna

W obszarze opracowania, w rejonie ulicy Sosnowej znajduje się zabudowa mieszkaniowa, która przekształciła antropogenicznie fragmenty przyuliczne. Poza nimi, znajdują się tam głównie łąki ze zbiorowiskami roślin ruderalnych, zadrzewienia stanowiące tzw. samosiejki.

Na terenie dawnego poligonu wojskowego znajdują się skupiska leśne, składające się przede wszystkim z lasów o następujących typach siedliskowych:

- boru świeżego (Bśw) z dominacją sosny zwyczajnej w IVa klasie wieku, miejscami II i IVb klasy oraz niewielkimi płatami klasy VI;
- boru mieszanego świeżego (BMśw) z dominacją brzozy w IV klasie wieku (IVa i IVb), miejscami w III i V klasie;
- lasu mieszanego świeżego (LMśw) z dominacją brzozy w IVa klasie wieku.

Ww. zbiorowiska nie należą do siedlisk zagrożonych w skali Europy, figurujących w załączniku I Dyrektywy Rady Wspólnot Europejskich 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory (Dyrektywa Siedliskowa), ani gatunków rzadkich lub zagrożonych w skali kraju i regionu, zgodnie z Czerwoną listą roślin i grzybów Polski (Zarzycki i in. 2006).

W obrębie analizowanego terenu nie prowadzono obserwacji i nie dokonano inwentaryzacji występującej tam fauny. Obszar projektu planu jest zróżnicowany pod kątem potencjalnego występowania fauny. Część północna obszaru, a szczególnie pasy zabudowy mieszkaniowej wzdłuż ulic, przekształcone antropogeniczne, stanowią siedliska zwierząt związanych z bytowaniem człowieka. Zaplecze tej zabudowy to pola uprawne i łąki stanowiące siedliska dla zwierząt bytujących w terenach otwartych. Znajdujący się na południu obszaru opracowania, teren dawnego poligonu wojskowego, ze względu na występowanie użytków leśnych oraz zadrzewień stanowi miejsce bytowania zwierząt żyjących w środowisku leśnym. Cały obszar opracowania graniczy od zachodu z kompleksem leśnym „Zwierzyniec Królewski”. Zwierzęta tam zamieszkujące mogą pojawiać się w obszarze opracowania. Na obrzeżach miasta i terenach podmiejskich duża różnorodność biotopów przekłada się na bogactwo różnorodności świata zwierząt. We wszystkich typach siedlisk dominują bezkręgowce. Z roślinnością łąk i muraw związane są owady. Dla ptaków miasto jest niezwykle atrakcyjne ze względu na dostępność pożywienia. Spore znaczenie ma również bezpieczeństwo – w miastach jest zdecydowanie mniej drapieżników. Najczęstszymi ptasimi bywalcami miasta są: wróble i sikory, gołębie, kosi, szpaki, jerzyki, zięby oraz niektóre krukowate.

8. Klimat akustyczny

Podstawowymi źródłami hałasu w mieście jest ruch kołowy i kolejowy. Mniejszy wpływ na poziom hałasu ma przemysł i działalność usługowa. Do źródeł hałasu komunikacyjnego (drogowego) należy zaliczyć:

- pojazdy samochodowe,
- inne pojazdy i maszyny poruszające się po drogach za pomocą własnego napędu,
- drogi jako umowne linie źródła hałasu,

Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku określone są w załączniku do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, stanowiące załącznik do obwieszczenia Ministra Środowiska z dnia 15 października 2013 r. (Dz. U. z dnia 22 stycznia 2014 r., poz. 112).

Należy przypuszczać, iż największe obciążenie dla środowiska tego obszaru stanowi hałas komunikacyjny emitowany przez kolej. Wzdłuż wschodniej granicy opracowania biegnie linia kolejowa Nr 1 Warszawa Zachodnia – Katowice, po której przejeżdża ponad 30 000 pociągów rocznie. Zgodnie z art. 175 ust. 6 Prawa ochrony środowiska zarządzający linią kolejową sporządza mapę akustyczną terenów położonych wokół linii kolejowych, po których przejeżdża ponad 30 000 pociągów rocznie.

Jak wynika z ww. mapy imisyjnej LDWN (sporządzonej w 2022 r.) w obszarze projektu planu występuje emisja hałasu w przedziale od 70 dB do 75 dB w odległości do około 15,0 m od terenu PKP. Emisja hałasu w przedziale od 65 dB do 70 dB występuje w odległościach od terenu PKP od około 30,0 m do około 20,0 m. Pozostałe nieruchomości znajdują się w przedziałach emisji poniżej 65 dB. Największe zasięgu emisji hałasu znajdują się w rejonie ulicy Sosnowej. W terenie tym nie znajdują się żadne bariery ochronne i z tego wynika daleki zasięg docierającego hałasu – na poziomie od 55 do 60 dB do około 250 m od terenu kolejowego. W pozostałym obszarze projektu planu zasięgi te sięgają do około 130 m od terenu kolejowego.

Dotychczas na obszarze miasta Skierniewice nie utworzono obszaru ograniczonego użytkowania dla linii kolejowych.

9. Powietrze atmosferyczne

Jakość powietrza na terenie miasta, monitorowana jest przez służby Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska - Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Łodzi. Ocenę jakości powietrza przeprowadza się w oparciu o Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2012 r., poz. 1031 zmienione przez rozporządzenie Ministra

Środowiska z dnia 9 października 2019 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2019 r. poz. 1931). Stan sanitarny powietrza zależy od wielkości emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych wprowadzanych do atmosfery oraz gęstości rozmieszczenia jej źródeł.

System oceny jakości powietrza w województwie łódzkim składa się z 2 części - systemu pomiarowego oraz modelowania matematycznego wykonywanego w oparciu o bank emisji i dane meteorologiczne. Metodę uzupełniającą w stosunku do pomiarów stężeń zanieczyszczeń powietrza może stanowić, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, matematyczne modelowanie transportu i przemian substancji w powietrzu. Realizacja modelowania stężenia wybranych zanieczyszczeń na potrzeby wsparcia rocznej oceny jakości powietrza w strefach w Polsce, zgodnie z zapisami ustawy - Prawo Ochrony Środowiska (art. 88 ust. 6 ustawy - Poś), została od 2019 r. powierzona Instytutowi Ochrony Środowiska – Państwowemu Instytutowi Badawczemu (IOŚ-PIB).

Pomiary zanieczyszczeń w Skierniewicach prowadzone są przy ul. M. Kopernika (manualne pomiary SO₂ i NO₂) i ul. Wł. Reymonta (manualne pomiary PM 10) oraz w 6 do 8 punktach miasta metodą pomiarów pasywnych (pomiary SO₂, NO₂ i benzenu). W obrębie rozpatrywanego obszaru punkty pomiarowe nie występują.

Dwutlenek siarki SO₂

Zgodnie z wynikami modelowania niemal na całym obszarze województwa łódzkiego wartości maksymalnego stężenia średniodobowego SO₂ nie przekroczyły 50µg/m³. Wyjątkiem był obszar w rejonie Elektrowni Bełchatów, gdzie stężenie maksymalne średniodobowe przekroczyło 70µg/m³.

Dwutlenek azotu NO₂

W roku 2020, jak i w latach ubiegłych, nie stwierdzono przekroczenia poziomu dopuszczalnego 1-godz. i średniej rocznej dwutlenku azotu. Zgodnie z wynikami modelowania wartości maksymalnego stężenia 1-godzinnego NO₂ na obszarze województwa łódzkiego nie przekroczyły 100µg/m³ (znacznie poniżej poziomu dopuszczalnego). Zgodnie z wynikami metod szacowania, opartymi o wyniki modelowania i wynikach pomiarów, na niemal całym obszarze województwa łódzkiego wartości średnie roczne NO₂ nie przekroczyły 20µg/m³ (znacznie poniżej poziomu dopuszczalnego – 40µg/m³). Mierzone wartości stężeń NO₂ nie stanowią zagrożenia dla zdrowia. Na przestrzeni ostatnich kilku lat widoczna jest minimalna tendencja spadkowa stężeń danego zanieczyszczenia. Stosunkowo wysokie wartości stężeń notowane są przy głównych drogach. Wzdłuż dróg i ulic o dużym natężeniu ruchu samochodowego, poziom emisji NO₂ jest zazwyczaj większy o ok. 50% niż na terenach sąsiadujących. Wpływ na to mają dwa podstawowe elementy: duża emisja komunikacyjna oraz złe warunki przewietrzania. Warunki takie występują przede wszystkim na terenie miast aglomeracji łódzkiej oraz w wybranych miastach powiatowych, przez które przebiega droga krajowa lub wojewódzka o dużym natężeniu ruchu samochodowego. Na emisję komunikacyjną nakłada się wówczas dodatkowo emisja powierzchniowa. Emisja komunikacyjna NO₂ stała się na wielu obszarach emisją dominującą. Ze względu na wzrastającą każdego roku liczbę pojazdów samochodowych, wpływ emisji komunikacyjnej na jakość powietrza jest z roku na rok coraz większy.

Tlenek węgla CO

W roku 2020, jak i w latach ubiegłych, nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnego maksymalnego 8-godzinnego poziomu tlenu węgla. (Wykorzystano wyniki pomiarów CO z 5 stanowisk pomiarowych. W Skierniewicach nie prowadzono badań). Na żadnym z nich nie stwierdzono przekroczenia poziomu dopuszczalnego (S8max). Najwyższa zmierzona wartość S8max wyniosła 3mg/m³. Na przestrzeni ostatnich 10 lat mierzone maksymalne 8-godz. wartości CO nie przekroczyły ani razu poziomu 6mg/m³, przy dopuszczalnej wynoszącej S8max=10mg/m³. Na większości stanowisk widoczny jest trend spadkowy stężeń danego zanieczyszczenia. Mierzone wartości stężeń CO nie stanowią zagrożenia dla naszego zdrowia.

Benzen C₆H₆

Nie stwierdza się przekroczenia dopuszczalnej wartości średniej rocznej benzenu. (Wykorzystano wyniki pomiarów benzenu z 2 stanowisk pomiarowych znajdujących się na obszarze strefy Aglomeracja Łódzka. Na żadnym z nich nie stwierdzono przekroczenia poziomu dopuszczalnego (średnia roczna). Zgodnie z metodą obiektywnego szacowania nie stwierdzono również przekroczeń wartości dopuszczalnej dla obszaru strefy łódzkiej. Mierzone stężenia średnie roczne na przestrzeni ostatnich 3 lat oscylują w okolicach $1\mu\text{g}/\text{m}^3$. W porównaniu z latami ubiegłymi stężenia obniżyły się o ok. 50%. Widoczny jest trend spadkowy. Należy zakładać, że w kolejnych latach wartość średnia roczna na terenach miejskich będzie nadal wynosiła ok. $1\mu\text{g}/\text{m}^3$. W rozkładzie przestrzennym najwyższe stężenia notowane są na terenach zurbanizowanych, na których dominuje emisja powierzchniowa. Najniższe stężenia występują na terenach pozamiejskich, gdzie stężenie średnie roczne można oszacować na $0,5\mu\text{g}/\text{m}^3$.

Ozon O₃

Wykorzystano wyniki pomiarów ozonu z 7 stanowisk pomiarowych. Na żadnym ze stanowisk nie stwierdzono przekroczenia poziomu docelowego. W przypadku poziomu celu długoterminowego stwierdzono przekroczenie na 6 stanowiskach pomiarowych. Obszar przekroczeń objął niemal całe województwo, poza wybranymi terenami położonymi głównie w części wschodniej i południowej województwa. W roku 2020 okres wiosenno-letni cechował się dużą liczbą dni z opadami, umiarkowanymi temperaturami powietrza, małym nasłonecznieniem. Nie sprzyjało to powstawaniu ozonu w przyziemnej warstwie troposfery. Nie zanotowano przekroczeń poziomu docelowego ozonu S8max_d (nie więcej niż 25 dni ze stężeniem S8max_d > $120\mu\text{g}/\text{m}^3$ – średnia z 3 lat). Tak liczona wartość wyniosła na terenie województwa maksymalnie 23 dni (dla średniej z lat 2018-2020), w samym roku 2020 było to maksymalnie 7 dni. W przypadku poziomu celu długoterminowego na 6 z 7 stanowisk pomiarowych zanotowano w roku 2020 stężenia S8max powyżej $120\mu\text{g}/\text{m}^3$. W odróżnieniu od poziomu docelowego, tutaj wystarczy 1 dzień w roku z wartością S8max powyżej $120\mu\text{g}/\text{m}^3$, aby przekroczyć dopuszczalny poziom celu długoterminowego. Dotrzymanie ww. normy w kolejnych latach jest mało prawdopodobne. W odróżnieniu od innych zanieczyszczeń gazowych czy pyłowych, w przypadku ozonu na przestrzeni ostatnich 10 lat nie możemy zaobserwować trendu spadkowego stężeń. Mierzone wartości utrzymują się na podobnym poziomie. W latach pomiarowych z gorącym i suchym okresem wiosenno-letnim notujemy wysokie wartości danego zanieczyszczenia. Z kolei w latach z umiarkowanymi temperaturami, dużym zachmurzeniem i opadami w okresie wiosenno-letnim wartości ozonu maleją.

Jak wynika z powyższego wartości maksymalnego stężenia średniodobowego SO₂, i emisji punktowej NO₂ oraz dopuszczalnego maksymalnego 8-godzinnego poziomu tlenu węgla nie przekroczyły dopuszczalnych wartości. Nie stwierdza się również przekroczenia dopuszczalnej wartości średniej rocznej oraz przekroczeń wartości dopuszczalnej benzenu. Na żadnym ze stanowisk nie stwierdzono przekroczenia poziomu docelowego ozonu. W przypadku poziomu celu długoterminowego stwierdzono przekroczenie na 6 spośród 7 stanowiskach pomiarowych.

Tabela. 2. Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi - klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C). Źródło GIOŚ

Kod strefy	Nazwa strefy	As(PM10)	BaP(PM10)	C ₆ H ₆	CO	Cd(PM10)	NO ₂
PL1001	Aglomeracja Łódzka	A	C	A	A	A	A
PL1002	strefa łódzka	A	C	A	A	A	A

Kod strefy	Nazwa strefy	Ni(PM10)	O ₃	PM10	PM2.5	Pb(PM10)	SO ₂
PL1001	Aglomeracja Łódzka	A	A ¹⁾	C	C ²⁾	A	A
PL1002	strefa łódzka	A	A ¹⁾	C	C ²⁾	A	A

Kod strefy	Nazwa strefy	Klasa strefy dla O ₃ wg poziomu docelowego	Klasa strefy dla O ₃ wg poziomu celu długoterminowego
PL1001	Aglomeracja Łódzka	A	D2
PL1002	strefa łódzka	A	D2

Wyniki pomiarów arsenu, ołowiu, kadmu, niklu z 6 stanowisk pomiarowych i ozonu z 7 stanowisk pomiarowych wskazują, iż na żadnym z nich nie stwierdzono przekroczenia poziomu docelowego (wartość średnia roczna).

Odnotowano natomiast podwyższone stężenie w zakresie 3 parametrów będące w klasie C – wymagającej wdrożenia programu ochrony powietrza:

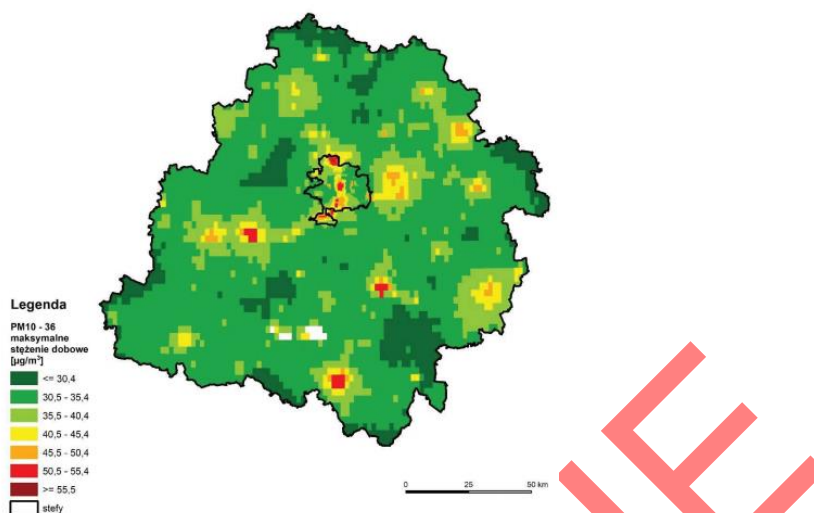
- pył zawieszony PM10 (24-godziny),
- benzo(a)piren w pyłach PM10 (rok),
- pył zawieszony PM2,5 (rok).

W przypadku poziomu celu długoterminowego stwierdzono przekroczenie na wszystkich stanowiskach pomiarowych. Obszar przekroczeń objął całe województwo.

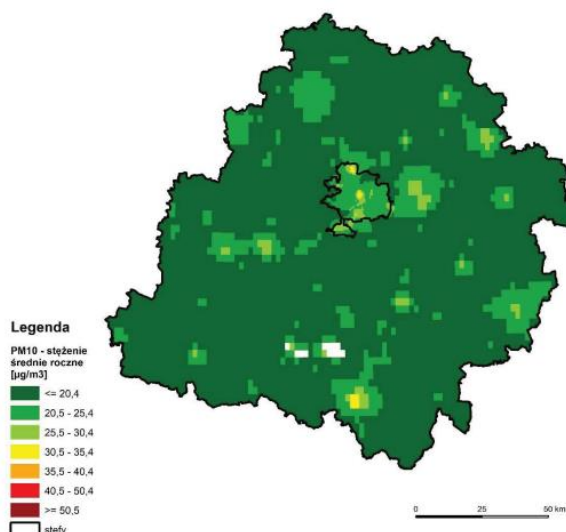
Poprawę jakości powietrza atmosferycznego w mieście można uzyskać przez ograniczenie szkodliwych dla środowiska technologii, zmniejszenie oddziaływania obszarów niskiej emisji na środowisko naturalne, stworzenie warunków rozwoju dla gazyfikacji (rozbudowa sieci gazowej i stacji redukcyjnych), likwidację lub modernizację kotłowni tradycyjnych (zmiana nośnika energii z węgla np. na gaz) oraz poprawę nawierzchni dróg.

Poniższe dane pochodzą z Opracowania „Roczna ocena jakości powietrza w województwie łódzkim. Raport wojewódzki za rok 2020” Główny Inspektorat Ochrony Środowiska Departament Monitoringu Środowiska, Łódź 2020.

Pył zawieszony PM10

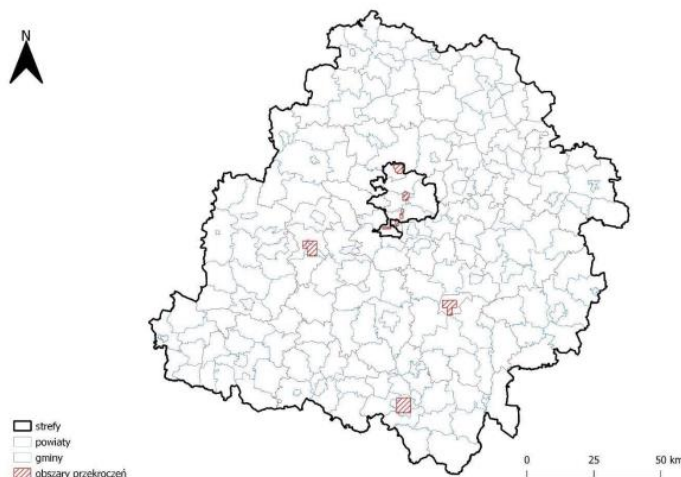
Rys. 3. Rozkład przestrzenny 36 maksymalnej wartości stężenia 24-godzinnego pyłu PM10 w województwie łódzkim w 2020 roku, opracowany z wykorzystaniem metody szacowania w oparciu o wyniki modelowania jakości powietrza dla roku 2020 wykonanego przez IOŚ-PIB.
[źródło: GIOŚ, IOŚ-PIB]

Rys. 4. Rozkład przestrzenny wartości stężenia średniego rocznego pyłu PM10 w województwie łódzkim w 2020 roku, opracowany z wykorzystaniem metody szacowania w oparciu o wyniki modelowania jakości powietrza dla roku 2020 wykonanego przez IOŚ-PIB
[źródło: GIOŚ, IOŚ-PIB]

Tabela. 3. Wyniki klasyfikacji stref w ocenie rocznej dotyczącej PM10 - ochrona zdrowia ludzi
[źródło: GIOŚ]

Kod strefy	Nazwa strefy	Klasa strefy dla PM10	Klasa strefy dla czasu uśredniania - 24 godz.	Klasa strefy dla czasu uśredniania - rok
PL1001	Aglomeracja łódzka	C	C	A
PL1002	strefa łódzka	C	C	A

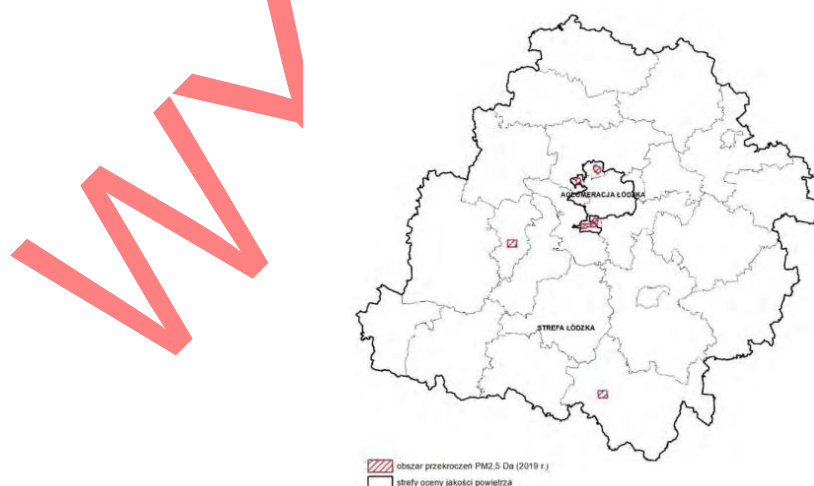

Rys. 5. Zasięg obszarów przekroczeń dobowego poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10 określonego ze względu na ochronę zdrowia w województwie łódzkim w 2020 roku [źródło: GIOŚ]

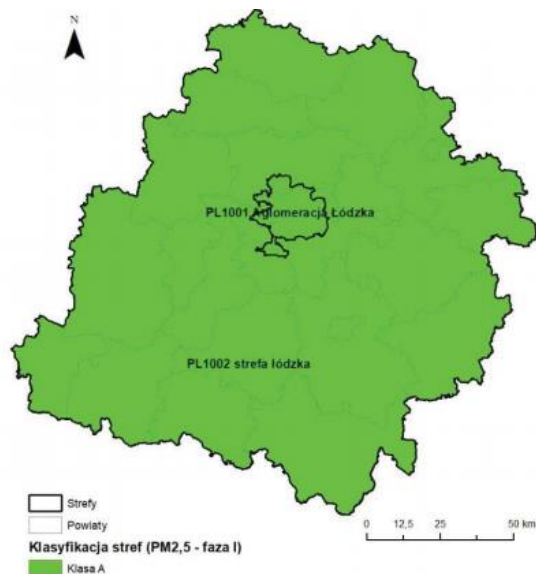
W roku 2020 w Skierniewicach nie doszło do przekroczenia dobowego poziomu dopuszczalnego wartości 24-godzinowej $D_{24h}=50\mu\text{g}/\text{m}^3$ oraz dopuszczalnej wartości średniej rocznej $Da=40\mu\text{g}/\text{m}^3$ stężenia pyłu PM10. W porównaniu z latami poprzednimi widoczna jest poprawa jakości powietrza pod kątem ww. zanieczyszczenia. W przyszłości, w zależności od warunków meteorologicznych panujących w okresie jesiennozimowym, możemy spodziewać się dalszej poprawy jakości powietrza pod kątem pyłu PM10. Nie mniej osiągnięcie takiego celu uzależnione jest również od dalszego zmniejszania emisji powierzchniowej.

Pył PM 2,5

Jak wynika z poniższych rysunków Skierniewice nie stanowią „obszaru przekroczeń średniej rocznej wartości poziomu dopuszczalnego stężenia pyłu PM2,5” w fazie I, w fazie II średniej rocznej wartości poziomu dopuszczalnego stężenia pyłu PM2,5 zostały przekroczone.

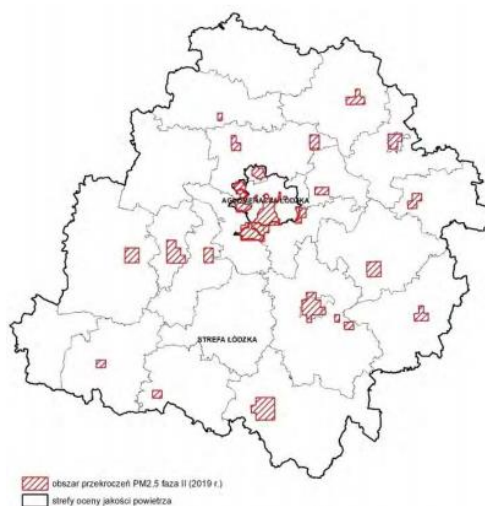
Rys. 6. Obszar przekroczeń średniej rocznej wartości poziomu dopuszczalnego stężenia pyłu PM2,5 w województwie łódzkim w 2020 r. (faza I).

Rys. 7. Klasyfikacja stref w województwie łódzkim dla pyłu PM_{2,5} dla czasu uśredniania - rok, z uwzględnieniem poziomu dopuszczalnego I fazy określonego w celu ochrony zdrowia [źródło: GIOŚ]

Tabela 4. Wyniki klasyfikacji stref w ocenie rocznej dotyczącej pyłu PM_{2,5}, z uwzględnieniem poziomu dopuszczalnego I fazy - ochrona zdrowia ludzi [źródło: GIOŚ]

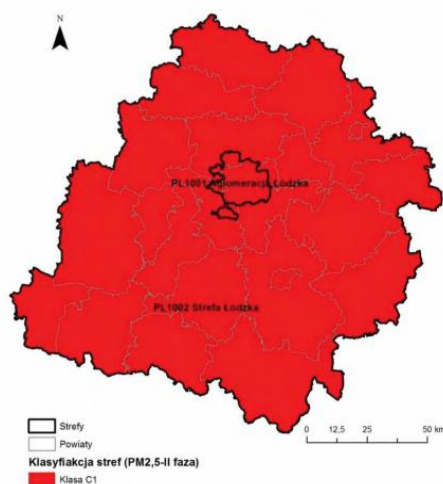
Kod strefy	Nazwa strefy	Klasa strefy dla PM _{2,5}
PL1001	Aglomeracja Łódzka	A
PL1002	strefa łódzka	A

Rys. 8. Obszar przekroczeń średniej rocznej wartości poziomu dopuszczalnego stężenia pyłu PM_{2,5} w województwie łódzkim w 2020 r. (faza II)

Rys. 9. Obszar przekroczeń średniej rocznej wartości poziomu dopuszczalnego stężenia pyłu PM_{2,5} w rejonie Skierniewic w 2020 r. (faza II).

Rys. 10. Klasyfikacja stref dla pyłu PM_{2,5} dla czasu uśrednienia – rok (faza II) w ocenie za rok z uwzględnieniem obowiązującego w roku 2020 poziomu dopuszczalnego II fazy określonego w celu ochrony zdrowia [źródło: GIOŚ]

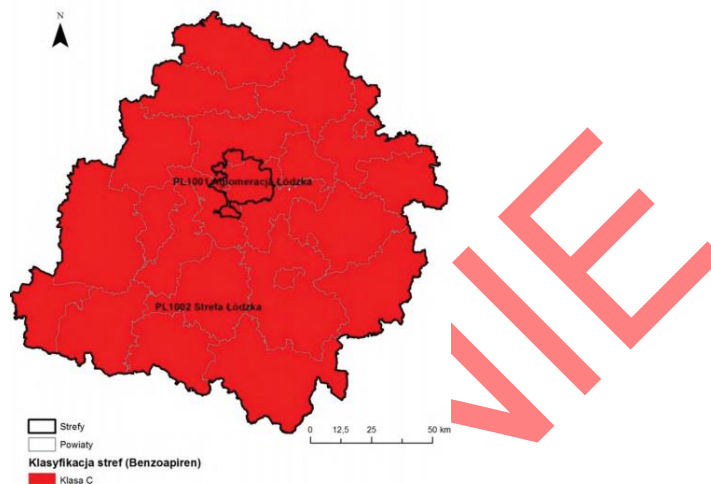
Tabela 5. Wyniki klasyfikacji stref w ocenie rocznej dotyczącej pyłu PM_{2,5} (poziom dopuszczalny faza II) - ochrona zdrowia ludzi [źródło: GIOŚ]

Kod strefy	Nazwa strefy	Klasa strefy dla PM _{2,5}
PL1001	Agglomeracja Łódzka	C1
PL1002	strefa łódzka	C1

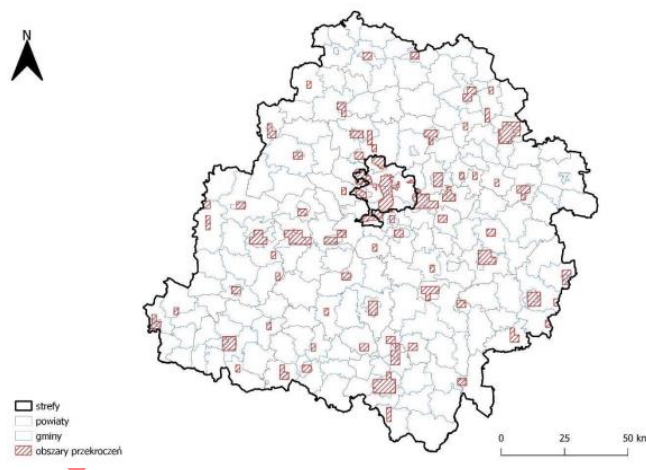
Problem wysokich stężeń pyłu PM_{2,5} dotyczy obszarów zabudowanych, z dominującą emisją powierzchniową. To właśnie ten rodzaj emisji (opalenie budynków paliwem stałym – węglem i drewnem) przyczynia się do przekroczeń obowiązujących standardów pyłu PM_{2,5} (a także PM₁₀ i benzo(a)pirenu). Duże znaczenie ma również emisja komunikacyjna, wpływająca negatywnie na jakość powietrza wzdłuż dróg o dużym natężeniu ruchu. Stanowi ona coraz poważniejszy problem ze względu na stale rosnącą liczbę pojazdów. W roku 2020 doszło do przekroczenia dopuszczalnej wartości średniej rocznej $Da=20\mu\text{g}/\text{m}^3$ na połowie stanowisk pomiarowych w województwie, w obu strefach oceny. O ile jeszcze kilka lat temu niemal na

wszystkich stanowisk przekraczany był poziom $Da=25\mu\text{g}/\text{m}^3$ (faza I), to w roku 2020 już takich stanowisk nie było. Na przestrzeni 10 lat wartości stężeń zmalały o ok. 25%. Osiągnięcie celu, aby na obszarze województwa nie dochodziło do przekroczeń wartości $Da=20\mu\text{g}/\text{m}^3$ (faza II), jest na razie trudne do realizacji. Nadal stan zanieczyszczenia powietrza uzależniony jest w zbyt dużym stopniu od warunków meteorologicznych. Jedynie dalsze zmniejszanie emisji powierzchniowej pozwoli osiągnąć zamierzony cel.

Benzo(a)piren w pyłe PM10

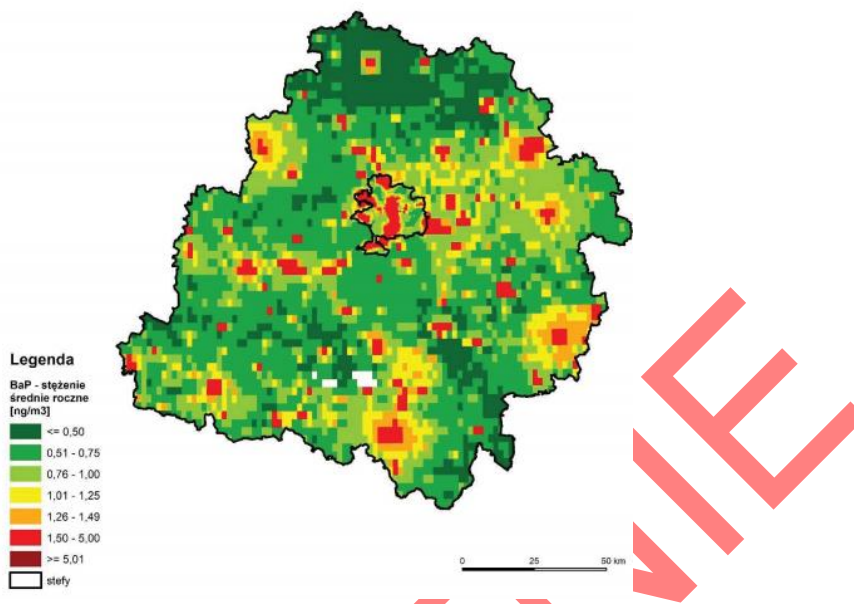
Rys. 11. Klasyfikacja stref w ocenie za rok 2020 dla benzo(a)pirenu

Rys. 12. Zasięg obszarów przekroczeń poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe PM10 określonego ze względu na ochronę zdrowia w województwie łódzkim w 2020 r. [źródło: GIOŚ, IOŚ-PIB].

W roku 2020, jak i w latach ubiegłych, stwierdzono na obszarze województwa łódzkiego przekroczenie poziomu docelowego benzo(a)pirenu. Tylko na 1 spośród 19 stanowisk pomiarowych nie odnotowano wartości przekraczającej $Ddc=1\text{ng}/\text{m}^3$. Najwyższe zmierzone stężenia średnie roczne wyniosły $4\text{ng}/\text{m}^3$ (Radomsko, Brzeziny, Skierniewice). Na pozostałych stanowiskach pomiarowych w województwie było to 2-3 ng/m^3 . Mierzone stężenia średnie roczne na przestrzeni ostatnich kilku lat wykazują trend spadkowy. Jeszcze do roku 2016 na wybranych stanowiskach stężenia średnie roczne benzo(a)pirenu przekraczały wartość 10 ng/m^3 . Obecnie maksymalne stężenia średnie roczne nie przekraczają 5 ng/m^3 , w większości przypadków są to 2-3 ng/m^3 . Oczywiście jest to nadal powyżej wyznaczonego poziomu docelowego, nie mniej z każdym rokiem wartości mierzone na wszystkich stanowiskach maleją. Należy założyć, że w kolejnych latach wartość średnia roczna benzo(a)pirenu będzie nadal oscylować wokół wartości 2 ng/m^3 , co stanowi 200% poziomu docelowego $Ddc=1\text{ng}/\text{m}^3$. Jedynie

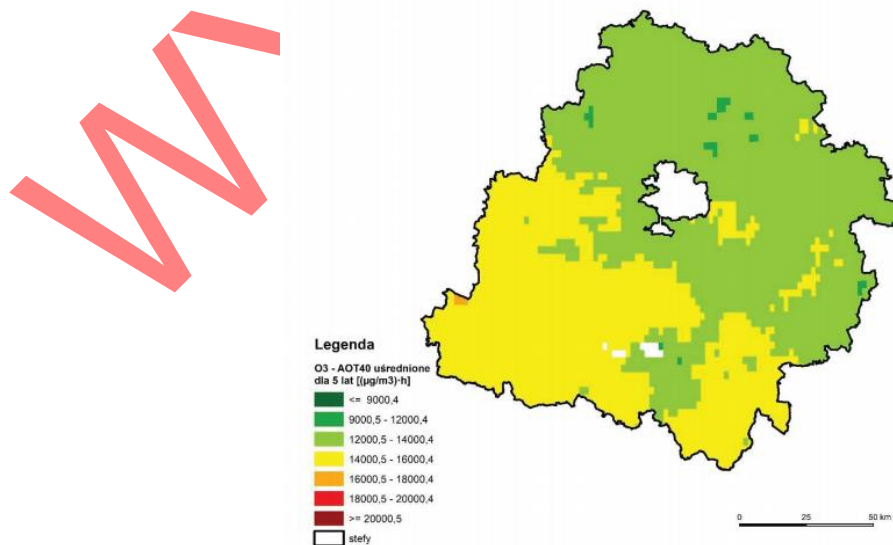
w latach z chłodniejszym okresem zimowym będą wynosić 3-4ng/m³ . Emisja powierzchniowa nadal stanowi główny czynnik wpływający na stan zanieczyszczenia powietrza danym związkiem.

Rys. 13. Rozkład przestrzenny wartości stężenia średniego rocznego benzo(a)pirenu w pyłe PM₁₀ w województwie łódzkim w 2020 roku, opracowany z wykorzystaniem metody szacowania w oparciu o wyniki modelowania jakości powietrza dla roku 2020 wykonanego przez IOŚ- PIB [źródło: GIOŚ, IOŚ-PIB]

Ozon

Do badania poziomu ozonu wykorzystano wyniki pomiarów ozonu z 2 stanowisk pomiarowych. Nie stwierdzono przekroczenia poziomu docelowego AOT405L (wartość liczona jako średnia z 5 lat). Stwierdzono przekroczenie poziomu celu długoterminowego AOT40 (wartość dla roku 2020). W latach 2011 - 2020 brak było widocznej tendencji wzrostowej czy spadkowej stężeń ozonu. To panujące warunki meteorologiczne w okresie wiosenno-letnim w poszczególnych latach wpływały na wzrost (np. 2018-2019) lub spadek mierzonych wartości stężeń (np. 2017, 2020).

Rys.14. Rozkład przestrzenny wartości wskaźnika AOT40 uśrednionego dla okresu 5 lat w województwie łódzkim w 2020 roku, będący wynikiem modelowania jakości powietrza dla roku 2020 wykonanego przez IOŚ-PIB [źródło: IOŚ-PIB]

W przypadku poziomu celu długoterminowego stwierdzono przekroczenie na wszystkich stanowiskach pomiarowych. Obszar przekroczeń objął całe województwo.

Tabela. 6. Wyniki klasyfikacji stref w ocenie rocznej dotyczącej ozonu - ochrona zdrowia ludzi.

Kod strefy	Nazwa strefy	Klasa strefy dla O ₃ wg poziomu docelowego	Klasa strefy dla O ₃ wg poziomu celu długoterminowego
PL1001	Aglomeracja Łódzka	A	D2
PL1002	strefa łódzka	A	D2

Dla ozonu – poziom celu długoterminowego strefa łódzka uzyskała klasę D2. Na obszarze całego województwa, podobnie jak w roku poprzednim stwierdzono przekroczenie poziomu celu długoterminowego stężenia ozonu, w wyniku czego nadano obu strefom oceny klasę D2.

Tabela 7. Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin - klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C) [źródło: GIOŚ]

Kod strefy	Nazwa strefy	SO ₂	NO _x	O ₃
PL1002	strefa łódzka	A	A	A ¹⁾

Obszar opracowania obejmuje tereny zurbanizowane (w części północnej) – gdzie w pasach drogowych zlokalizowana jest infrastruktura techniczna, a także obejmuje teren dawnego poligonu wojskowego (w części południowej), który jest niezabudowany i nieuzbrojony. Północna część obejmuje teren, gdzie funkcjonuje sieć gazowa. Ciepła woda nie jest dostarczana jest z miejskiej ciepłowni. Stąd należy przypuszczać, iż emisja toksycznych gazów emitowanych z palenisk domowych znajdujących się w okolicy może być znacząca. Dlatego też korzystanie z nie węglowych czynników ciepła, powinno minimalizować ilość podstawowych zanieczyszczeń takich jak: dwutlenku siarki, tlenków azotu i pyłów zawieszonych w powietrzu. Ze względu na lokalizację obszaru – przy ulicy o nieznacznym natężeniu ruchu można spodziewać się, iż emisja zanieczyszczeń komunikacyjnych może być nieznacząca. Brak stosownych pomiarów z zakresu emisji zanieczyszczeń nie pozwala na dokładniejszą ocenę.

III. USTALENIA PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest kontynuacją polityki przestrzennej zawartej w Zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego przyjętym uchwałą Nr LIX/86/2023 Rady Miasta Skierniewice z dnia 31 sierpnia 2023 r. w sprawie uchwalenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Skierniewice – II edycja. Studium przewiduje na tym obszarze:

- kierunek rozwoju zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej oznaczony symbolem 161 MN,U – w części północnej przy ulicy Sosnowej,
- kierunek rozwoju funkcji techniczno-produkcyjnej, usługowej, składów i magazynów oznaczony symbolem 273 P/U – w części centralnej obszaru planu,
- kierunek rozwoju funkcji zieleni i usługowej oznaczony symbolem 162 Z,U – w części południowej.

Kierunki oraz zasady kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenów

w obszarze **161 MN,U**:

1. Podstawowe funkcje zabudowy i zagospodarowania terenów:

Zabudowa mieszana: zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i zabudowa usługowa - wraz z ulicami, dojazdami, zielenią ogólnodostępną, miejscami postojowymi dla samochodów, obiektami i urządzeniami infrastruktury technicznej, obiektami i urządzeniami rekreacji indywidualnej i osiedlowej;

2. Dopuszczalne funkcje zabudowy i zagospodarowania terenów:

-

3. Zalecenia i preferencje w zagospodarowaniu terenów:

Obiekty usługowe realizowane na samodzielnych działkach winny być lokalizowane przy ulicach, których parametry będą wystarczające by przejąć ruch generowany przez te obiekty i jednocześnie ulicach (odcinkach ulic) przebiegających poza wnętrzem zespołów zabudowy mieszkaniowej,

Preferowany układ zabudowy jednorodzinnej – zabudowa wolnostojąca,

Obiekty usługowe winny mieć formę i gabaryty dostosowane do charakteru zabudowy obszaru;

4. Zakazy, nakazy i ograniczenia w zagospodarowaniu terenów:

-

5. Parametry i wskaźniki urbanistyczne wymagane przy ustaleniu zasad kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenów:

- minimalna powierzchnia wydzielanej działki zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej – 300m²,
- maksymalna wysokość budynków mieszkalnych i budynków usługowych – 10,0 m,
- udział powierzchni biologicznie czynnej w zabudowie jednorodzinnej – nie mniejszy niż 30% powierzchni działki budowlanej, w zabudowie usługowej – nie mniejszy niż 20% powierzchni działki budowlanej.

Kierunki oraz zasady kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenów w obszarze **273 P/U**:

1. Podstawowe funkcje zabudowy i zagospodarowania terenów:

Zabudowa techniczno-produkcyjna, usługowa, składów i magazynów - wraz z ulicami, dojazdami, zielenią, miejscami postojowymi dla samochodów, obiektami i urządzeniami infrastruktury technicznej;

2. Dopuszczalne funkcje zabudowy i zagospodarowania terenów:

Dopuszczalna lokalizacja wielkopowierzchniowego obiektu handlowego (o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m²),

Dopuszczalna realizacja funkcji mieszkaniowej przy zachowaniu odpowiednich środków niwelujących negatywne oddziaływanie sąsiadujących obiektów produkcyjnych, usługowych oraz składów i magazynów,

Dopuszczalna realizacja obiektów wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy zainstalowanej większej niż 500 kW z uwzględnieniem bezpośredniego sąsiedztwa obszaru objętego ochroną pn. „Zwierzyniec Królewski” i ochrony fauny tam występującej, w tym ptactwa;

3. Zalecenia i preferencje w zagospodarowaniu terenów:

Obszar preferowany dla lokalizacji zabudowy produkcyjnej i usługowej wymagającej dużego zaplecza magazynowego lub rozbudowanych przestrzennie urządzeń technicznych, a także wymagających szerokiej obsługi w zakresie transportu;

Przy realizacji urządzeń fotowoltaicznych na dachach budynków zaleca się zastosowanie ich osłonięcia od strony obszaru kolejowego na przykład poprzez zastosowanie atyki;

Zaleca się realizację zabudowy i zagospodarowania terenów w oparciu o miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego;

4. Zakazy, nakazy i ograniczenia w zagospodarowaniu terenów:

-

5. Parametry i wskaźniki urbanistyczne wymagane przy ustaleniu zasad kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenów:

- maksymalna wysokość budynków - 40 m, z dopuszczeniem odstępstwa ze względu na potrzeby technologiczne obiektu, lecz nie więcej niż 60,0 m,
- udział powierzchni biologicznie czynnej - nie mniejszy niż 5% powierzchni działki budowlanej.

Kierunki oraz zasady kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenów w obszarze **162 Z,U**:

1. Podstawowe funkcje zabudowy i zagospodarowania terenów:
Zieleń i zabudowa usługowa wraz z ulicami, dojazdami, zielenią, miejscami postojowymi dla samochodów, obiektami i urządzeniami infrastruktury technicznej;
2. Dopuszczalne funkcje zabudowy i zagospodarowania terenów:
Dopuszczalna realizacja mieszkalnictwa
Dopuszczalna lokalizacja wielkopowierzchniowego obiektu handlowego (o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m²),
3. Zalecenia i preferencje w zagospodarowaniu terenów:
-
4. Zakazy, nakazy i ograniczenia w zagospodarowaniu terenów:
-
5. Parametry i wskaźniki urbanistyczne wymagane przy ustaleniu zasad kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenów:
 - maksymalna wysokość budynków – 25 m, z dopuszczeniem wprowadzenia dominant wysokościowych w miejscach wymagających zaakcentowania o maksymalnej wysokości 40 m,
 - udział terenów zieleni nie mniejszy niż 50% powierzchni obszaru.

Cały obszar objęty opracowaniem znajduje się w granicach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Przesądzenie o przeznaczeniu terenów pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną (z usługami) w rejonie ulicy Sosnowej jest kontynuacją dotychczasowych ustaleń planu miejscowego przy weryfikacji zainwestowania tego terenu oraz w sąsiedztwie. W pozostałym obszarze projektu planu wprowadzono nowe zasady i warunki zagospodarowania względem obowiązującego planu miejscowego. Niniejszy projekt planu umożliwi efektywniejsze wykorzystanie tego obszaru, ustalając parametry zabudowy, pozwalające w większym stopniu wykorzystać potencjał niewykorzystanego dotychczas obszaru, przy jednoczesnym respektowaniu zasad ładu przestrzennego.

Projekt planu miejscowego składa się z części opisowej (tekst planu – uchwały Rady Miasta) oraz graficznej – (rysunku, jako załącznika do planu nr 1 w skali 1: 1000) dla całego obszaru objętego projektem planu. Ponadto zawiera:

- rozstrzygnięcie o sposobie rozpatrzenia uwag do projektu planu, stanowiące załącznik numer 2 oraz
- rozstrzygnięcie o sposobie realizacji i zasadach finansowania inwestycji z zakresu infrastruktury technicznej, które należą do zadań własnych gminy, stanowiące załącznik numer 3.

Z uwagi na uwarunkowania, na obszarze objętym planem nie określa się:

1. zasad ochrony dziedzictwa kulturowego oraz dóbr kultury współczesnej,
2. granic i sposobów zagospodarowania terenów górniczych,
3. obszarów szczególnego zagrożenia powodzią,
4. obszarów osuwania się mas ziemnych,
5. krajobrazów priorytetowych,
6. sposobu i terminu tymczasowego zagospodarowania, urządzania i użytkowania terenów.

Zakres planu zgodny jest z art. 15 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego nie jest dokumentem właściwym do określenia szczegółowych rozwiązań i parametrów technicznych zainwestowania

poszczególnych terenów funkcjonalnych. W planie zakłada się uwzględnienie przy realizacji poszczególnych inwestycji zapisów przepisów odrębnych.

W obszarze planu, wyodrębniono tereny oznaczone następującymi symbolami cyfrowymi:

1. 1MN:

- przeznaczenie podstawowe – teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- przeznaczenie uzupełniające – teren usług,
- dopuszczenie utrzymania istniejących obiektów budowlanych lub ich części, które nie spełniają ustaleń w zakresie nieprzekraczalnej linii zabudowy oraz parametrów zabudowy, przy czym rozbudowa budynku może być realizowana wyłącznie w części działki budowlanej ograniczonej tą linią;
- dopuszczenie lokalizacji budynku na działce budowlanej bezpośrednio przy granicy z sąsiednią działką budowlaną;
- wielkość nowo wydzielonych działek budowlanych:
 - o dla zabudowy mieszkaniowo-usługowej – minimum 800 m²,
 - o dla zabudowy mieszkaniowej – minimum 300 m²;
- wielkość nowo wydzielonych działek budowlanych nie obowiązuje dla działek gruntu wydzielonych pod nowe drogi, poszerzenie dróg istniejących oraz dla działek pod urządzenia infrastruktury technicznej i działek wydzielanych na powiększenie działki bezpośrednio przyległej;
- wskaźnik powierzchni zabudowy – maksimum 40%,
- wskaźnik intensywności zabudowy:
 - o minimum – 0,04,
 - o maksimum – 1,2,
- wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej – minimum 30%;
- wysokość zabudowy – maksimum 9,0 m,
- dachy – o kącie nachylenia połaci dachowych do 40°,
- szerokość elewacji frontowej budynków – maksimum 30 m,
- nakaz zachowania minimalnej odległości projektowanych budynków od granicy lasu, zgodnie z przepisami odrębnymi,
- ustala się strefę od obszaru kolejowego, wskazaną na rysunku planu, w której obowiązują ograniczenia w zagospodarowaniu terenów wynikające z przepisów odrębnych z zakresu transportu kolejowego;
- ustala się strefę ochrony sanitarnej cmentarza w odległości do 150,0 m od granicy cmentarza, wskazaną na rysunku planu, dla której ustala się zgodnie z przepisami odrębnymi:
 - o zakaz lokalizacji ujęć wody,
 - o dopuszczenie lokalizacji nowej zabudowy mieszkaniowej i niemieszkalnej związanej z przechowywaniem i przetwarzaniem żywności pod warunkiem podłączenia do sieci wodociągowej.

2. 1MN-U:

- przeznaczenie – teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub usług,
- dopuszczenie utrzymania istniejących obiektów budowlanych lub ich części, które nie spełniają ustaleń w zakresie nieprzekraczalnej linii zabudowy oraz parametrów zabudowy, przy czym rozbudowa budynku może być realizowana wyłącznie w części działki budowlanej ograniczonej tą linią;
- dopuszczenie lokalizacji budynku na działce budowlanej bezpośrednio przy granicy z sąsiednią działką budowlaną;
- wielkość nowo wydzielanych działek budowlanych:
 - o dla zabudowy usługowej lub zabudowy mieszkaniowo-usługowej – minimum 800 m²,
 - o dla zabudowy mieszkaniowej – minimum 300 m²;
- wielkość nowo wydzielonych działek budowlanych nie obowiązuje dla działek gruntu wydzielonych pod nowe drogi, poszerzenie dróg istniejących oraz dla działek pod

- urządzenia infrastruktury technicznej i działek wydzielanych na powiększenie działki bezpośrednio przyległej;
- wskaźnik powierzchni zabudowy – maksimum 40%,
 - wskaźnik intensywności zabudowy:
 - minimum – 0,04,
 - maksimum – 1,2,
 - wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej – minimum 30%;
 - wysokość zabudowy – maksimum 9,0 m,
 - dachy – o kącie nachylenia połaci dachowych do 40°,
 - szerokość elewacji frontowej budynków – maksimum 30 m,
 - ustala się strefę od obszaru kolejowego, wskazaną na rysunku planu, w której obowiązują ograniczenia w zagospodarowaniu terenów wynikające z przepisów odrębnych z zakresu transportu kolejowego.

3. 1U-P:

- przeznaczenie podstawowe – teren usług lub produkcji,
- przeznaczenie uzupełniające – sieci i urządzenia infrastruktury technicznej,
- fragment terenu wskazany na rysunku planu właściwą granicą, położony jest w otulinie Zespołu Przyrodniczo-Krajobrazowego „Zwierzyniec Królewski”,
- dopuszczenie lokalizacji obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m²,
- wielkość nowo wydzielanych działek budowlanych – minimum 5000 m²;
- wielkość nowo wydzielonych działek budowlanych nie obowiązuje dla działek gruntu wydzielonych pod nowe drogi, poszerzenie dróg istniejących oraz dla działek pod urządzenia infrastruktury technicznej i działek wydzielanych na powiększenie działki bezpośrednio przyległej, a także w sytuacji, gdy nowa granica działki ewidencyjnej pokrywa się z linią rozgraniczającą tereny o różnym przeznaczeniu lub różnych zasadach zagospodarowania;
- wskaźnik powierzchni zabudowy – maksimum 70%, z wyłączeniem strefy buforowej zabudowy usługowej i produkcyjnej, wskazanej na rysunku planu, dla której – maksimum 50%,
- wskaźnik intensywności zabudowy:
 - minimum – 0,1,
 - maksimum – 3,5, z wyłączeniem strefy buforowej zabudowy usługowej i produkcyjnej, wskazanej na rysunku planu, dla której – maksimum 2,5,
- wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej – minimum 10%, z wyłączeniem strefy buforowej zabudowy usługowej i produkcyjnej, wskazanej na rysunku planu, dla której – minimum 20%;
- wysokość zabudowy – maksimum 40,0 m, z wyłączeniem obiektów niezbędnych dla funkcjonowania z zakresu przeznaczania podstawowego, dla których maksimum – 60,0 m, oraz z wyłączeniem strefy buforowej zabudowy usługowej i produkcyjnej, wskazanej na rysunku planu, dla której – maksimum 25,0 m;
- dachy na budynkach usługowych, produkcyjnych, składach i magazynach – płaskie z dopuszczeniem realizacji innych rodzajów dachów, których kształt jest uwarunkowany rozwiązaniami technologicznymi prowadzonej działalności,
- dachy na budynkach pozostałych o nachyleniu połaci dachowych do 40°;
- nakaz zachowania minimalnej odległości projektowanych budynków od granicy lasu, zgodnie z przepisami odrębnymi,
- ustala się strefę ochronną od urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy zainstalowanej większej niż 500 kW, związaną z ograniczeniami w zabudowie, zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu, wskazaną na rysunku planu, której granice pokrywają się z liniami rozgraniczającymi terenu;
- ustala się strefę od obszaru kolejowego, wskazaną na rysunku planu, w której obowiązują ograniczenia w zagospodarowaniu terenów wynikające z przepisów odrębnych z zakresu transportu kolejowego;

- ustala się nakaz osłony paneli fotowoltaicznych lokalizowanych na dachach budynków na wysokości mniejszej niż 12,0 m od poziomu gruntu, poprzez zastosowanie osłony tych urządzeń do pełnej ich wysokości od strony terenu PKP, na przykład w postaci atyki, w strefie wskazanej na rysunku planu;
- ustala się strefę kontrolowaną gazociągu wysokiego ciśnienia DN-200 o maksymalnym ciśnieniu roboczym (MOP) powyżej 5,5 MPa (relacji Chrzczonowice – Skierniewice – Łowicz), wskazaną na rysunku planu, w której:
 - o ustala się nakaz realizacji zieleni, uwzględniającej ograniczenia w zagospodarowaniu strefy kontrolowanej nad gazociągami,
 - o zagospodarowanie podlega przepisom odrębnym;
- ustala się strefy ochrony sanitarnej cmentarza, wskazane na rysunku planu, dla których ustala się zgodnie z przepisami odrębnymi:
- ustala się w strefie w odległości do 50,0 m od granicy cmentarza – zakaz lokalizacji nowej zabudowy związanej z przechowywaniem i przetwarzaniem żywności oraz ujęć wody,
- ustala się w strefie w odległości od 50,0 m do 150,0 m od granicy cmentarza:
 - o zakaz lokalizacji ujęć wody,
 - o dopuszczenie lokalizacji nowej zabudowy związanej z przechowywaniem i przetwarzaniem żywności pod warunkiem podłączenia do sieci wodociągowej;
- ustala się strefy bezpieczeństwa od budowli i urządzeń związanych z produkcją energii z wykorzystaniem biomasy, w zależności od łącznej pojemności komór fermentacyjnych i zbiorników biogazu – zgodnie z przepisami odrębnymi;
- ustala się obszar naturalnego obniżenia terenu i rowów, wskazany na rysunku planu właściwą granicą, pełniący funkcję systemu odprowadzania wód deszczowych z obszaru planu i terenów sąsiednich, który zaleca się do zachowania lub przebudowy z koniecznością zapewnienia odbioru wód w ilości nie mniejszej niż jest zagwarantowana w obecnej pojemności przekroju rowów.

4. 1U-Z:

- przeznaczenie podstawowe – teren usług lub zieleni,
- przeznaczenie uzupełniające – teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej,
- fragment terenu, wskazany na rysunku planu właściwą granicą, położony jest w strefie ochrony archeologicznej od obszaru stanowiska archeologicznego AZP 63-58/25, w którym przy realizacji robót ziemnych ustala się nakaz przeprowadzenia badań archeologicznych w formie nadzorów,
- fragment terenu wskazany na rysunku planu właściwą granicą, położony jest w otulinie Zespołu Przyrodniczo-Krajobrazowego „Zwierzyniec Królewski”,
- dopuszczenie lokalizacji obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m²;
- wielkość nowo wydzielanych działek budowlanych:
 - o dla zabudowy usługowej – minimum 3000 m²,
 - o dla zabudowy mieszkaniowej – minimum 1000 m²;
- wielkość nowo wydzielonych działek budowlanych nie obowiązuje dla działek gruntu wydzielonych pod nowe drogi, poszerzenie dróg istniejących oraz dla działek pod urządzenia infrastruktury technicznej i działek wydzielanych na powiększenie działki bezpośrednio przyległej, a także w sytuacji, gdy nowa granica działki ewidencyjnej pokrywa się z linią rozgraniczającą tereny o różnym przeznaczeniu lub różnych zasadach zagospodarowania;
- wskaźnik powierzchni zabudowy – maksimum 30%,
- wskaźnik intensywności zabudowy:
 - o minimum – 0,1,
 - o maksimum – 1,2,
- wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej – minimum 50%;

- wysokość zabudowy – maksimum 14,0 m,
- dachy – o nachyleniu połaci dachowych do 40°;
- nakaz zachowania minimalnej odległości projektowanych budynków od granicy lasu, zgodnie z przepisami odrębnymi;
- ustala się strefę kontrolowaną gazociągu wysokiego ciśnienia DN-200 o maksymalnym ciśnieniu roboczym (MOP) powyżej 5,5 MPa (relacji Chrzczonowice – Skierniewice – Łowicz), wskazaną na rysunku planu, w której:
 - o ustala się nakaz realizacji zieleni, uwzględniającej ograniczenia w zagospodarowaniu strefy kontrolowanej nad gazociągiem,
 - o zagospodarowanie podlega przepisom odrębnym;
- ustala się strefę od obszaru kolejowego, wskazaną na rysunku planu, w której obowiązują ograniczenia w zagospodarowaniu terenów wynikające z przepisów odrębnych z zakresu transportu kolejowego;
- ustala się obszar naturalnego obniżenia terenu i rowów, wskazany na rysunku planu właściwą granicą, pełniący funkcję systemu odprowadzania wód deszczowych z obszaru planu i terenów sąsiednich, który zaleca się do zachowania lub przebudowy z koniecznością zapewnienia odbioru wód w ilości nie mniejszej niż jest zagwarantowana w obecnej pojemności obniżenia terenu i przekroju rowów;
- obszar naturalnego obniżenia terenu zaleca się do wykorzystania na cele retencji wód opadowych, roztopowych i z oczyszczalni ścieków.

5. **1KDL:**

- przeznaczenie – teren drogi lokalnej,
- szerokość w liniach rozgraniczających zmienna od 15,0 m do 18,9 m, zgodnie z rysunkiem planu.

6. **1KDD, 2KDD:**

- przeznaczenie – teren drogi dojazdowej,
- szerokość w liniach rozgraniczających terenu 1KDD – zmienna od 10,0 m do 19,0 m, zgodnie z rysunkiem planu;
- szerokość w liniach rozgraniczających terenu 2KDD – zmienna od 10,0 m do 18,9 m, zgodnie z rysunkiem planu.

7. **1KR:**

- przeznaczenie – teren komunikacji drogowej wewnętrznej,
- szerokość w liniach rozgraniczających zmienna do 10,0 m, zgodnie z rysunkiem planu.

Projekt planu w zakresie zasad obsługi systemów infrastruktury technicznej ustala:

- wyposażenie terenów w sieci i urządzenia infrastruktury technicznej, a także przebudowę i rozbudowę istniejących sieci, zgodnie z przepisami odrębnymi;
- w terenie oznaczonym symbolem 1U-P dopuszczenie lokalizacji ujęć wód, stacji uzdatniania wód, oczyszczalni ścieków, przepompowni ścieków, podczyszczalni ścieków, stacji redukcyjnych gazu, głównych punktów zasilania;
- nakaz lokalizacji sieci i urządzeń infrastruktury technicznej jako podziemnych, przy czym dopuszcza się sytuowanie urządzeń infrastruktury technicznej jako naziemnych w sposób nie kolidujący z przeznaczeniem terenu;
- w zakresie zaopatrzenia w wodę:
 - o zaopatrzenie w wodę z miejskiej sieci wodociągowej, a w razie braku możliwości przyłączenia do sieci z ujęć indywidualnych, realizowanych zgodnie z przepisami odrębnymi,
 - o nakaz lokalizacji hydrantów przeciwpożarowych, zgodnie z przepisami odrębnymi;
- w zakresie odprowadzania ścieków:
 - o odprowadzanie ścieków bytowych do miejskiej sieci kanalizacji sanitarnej, a w przypadku braku tej sieci do urządzeń budowlanych z zachowaniem przepisów odrębnych,

- odprowadzanie ścieków pochodzących z prowadzonej działalności produkcyjnej do miejskiej sieci kanalizacji sanitarnej, po ich wcześniejszym podczyszczeniu, a w przypadku braku tej sieci do urządzeń budowlanych z zachowaniem przepisów odrębnych;
- w zakresie odprowadzania wód opadowych i roztopowych:
 - do miejskiej sieci kanalizacji deszczowej lub do gruntu przy zachowaniu przepisów odrębnych,
 - w celu ograniczenia odpływu wód opadowych i roztopowych do sieci kanalizacji deszczowej lub gruntu zalecenie stosowania urządzeń umożliwiających wykorzystanie wód na miejscu na warunkach określonych w przepisach odrębnych,
 - zalecenie stosowania rozwiązań umożliwiających retencjonowanie nadmiaru wód opadowych i roztopowych, spływających z powierzchni dachów, ulic i placów, przy czym w terenach oznaczonych symbolami 1U-P i 1U-Z ustala się nakaz stosowania ww. rozwiązań,
 - w terenach oznaczonych symbolami 1U-P i 1U-Z zalecenie skierowania wód opadowych, roztopowych oraz wód z oczyszczalni ścieków do rzeki Pisi-Zwierzyniec;
- w zakresie usuwania odpadów – usuwanie odpadów na zasadach określonych w przepisach odrębnych;
- w zakresie zaopatrzenia w ciepło z miejskiej sieci ciepłowniczej lub ze źródeł wytwarzających energię cieplną z energii elektrycznej, gazu ziemnego, lekkiego oleju opałowego oraz odnawialnych paliw i nośników energii, a także innych źródeł spełniających standardy energetyczno-ekologiczne;
- w zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną – zasilanie z istniejącej lub projektowanej sieci średniego i niskiego napięcia lub z odnawialnych źródeł energii;
- w terenach oznaczonych symbolami 1MN-U, 1MN i 1U-Z dopuszczenie stosowania na urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o maksymalnej mocy 500 kW, z zakazem realizacji elektrowni wiatrowych, o mocy większej niż moc mikroinstalacji w rozumieniu przepisów odrębnych;
- w terenie oznaczonym symbolem 1U-P dopuszczenie stosowania urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy zainstalowanej większej niż 500 kW, z zakazem realizacji elektrowni wiatrowych, o mocy większej niż moc mikroinstalacji w rozumieniu przepisów odrębnych;
- dopuszczenie lokalizowania inwestycji z zakresu łączności publicznej z zachowaniem możliwości zabudowy na warunkach określonych planem i zachowania przepisów odrębnych.

Projekt planu w zakresie zasad i warunków obsługi komunikacyjnej ustala:

- budowę chodników, dróg rowerowych, dróg pieszo-rowerowych, zieleni w pasach drogowych ulic;
- w granicach obszaru planu układ komunikacyjny stanowią tereny komunikacji drogowej publicznej – teren drogi lokalnej – oznaczony na rysunku planu symbolem 1KDL oraz tereny dróg dojazdowych – oznaczone na rysunku planu symbolami 1KDD i 2 KDD, a także teren komunikacji drogowej wewnętrznej – oznaczony na rysunku planu symbolem 1KR;
- zewnętrzny układ komunikacyjny w stosunku do obszaru niniejszego planu stanowi projektowana droga lokalna oznaczona na rysunku planu symbolem 7 KDL (w oznaczeniach o charakterze informacyjnym), projektowana droga dojazdowa oznaczona na rysunku planu symbolem 8 KDD (w oznaczeniach o charakterze informacyjnym) oraz ulica Sosnowa, Nowomiejska i Łódzka;

- powiązanie układu komunikacyjnego z układem zewnętrznym poprzez skrzyżowania, zjazdy, wiadukt lub tunel.

Projekt planu w zakresie ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu oraz zasad kształtowania krajobrazu ustala:

- fragment obszaru, wskazany na rysunku planu właściwą granicą, położony jest w granicach udokumentowanego złoża kopalin – „Wody Termalne”, w którym nie ustanowiono stref ochronnych dla ujęć wód geotermalnych;
- fragment obszaru, wskazany na rysunku planu właściwą granicą, położony jest w otulinie Zespołu Przyrodniczo-Krajobrazowego „Zwierzyniec Królewski”;
- zakaz lokalizacji zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii przemysłowych;
- w terenach oznaczonych symbolami 1MN, 1MN-U i 1U-Z – zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, za wyjątkiem:
 - zespołów zabudowy mieszkaniowej,
 - przedsięwzięć dotyczących infrastruktury technicznej oraz dróg,
 - wylesień mających na celu zmianę sposobu użytkowania,
 - zabudowy usługowej, w tym centrów handlowych, w terenie 1U-Z,
 - realizacji melioracji oraz zbiorników wodnych w terenie 1U-Z;
- w terenie oznaczonym symbolem 1U-P – zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, za wyjątkiem:
 - przedsięwzięć dotyczących infrastruktury technicznej,
 - instalacji do przetwarzania metali, drewna i tworzyw sztucznych,
 - strefy buforowej zabudowy usługowej i produkcyjnej, wskazanej na rysunku planu, w której obowiązuje zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, z dopuszczeniem przedsięwzięć dotyczących infrastruktury technicznej oraz dróg;
- przy realizacji inwestycji związanej z produkcją energii z wykorzystaniem biomasy:
 - nakaz wyposażenia w urządzenia zapobiegające emisji odorów do powietrza oraz skutecznie zabezpieczające przez ulatnianiem się biogazu,
 - zakaz zastosowania jako substratów (biomasy) odpadów poubojowych, pomiotów drobiu lub martwych zwierząt,
 - nakaz magazynowania i przygotowania substratów (biomasy) oraz magazynowania przefermentowanej biomasy w szczelnych obiektach magazynowych o nieprzepuszczalnym dnie;
- zakaz lokalizacji działalności związanych z magazynowaniem, kompostowaniem, unieszkodliwianiem lub utylizacją odpadów nie pochodzących z własnej działalności;
- w zakresie ochrony powietrza nakaz stosowania do celów grzewczych bezemisyjnych lub niskoemisyjnych źródeł ciepła, spełniających wymagania standardów jakości powietrza;
- w zakresie ochrony przed hałasem, w rozumieniu przepisów odrębnych:
 - teren oznaczony symbolem 1MN zalicza się do rodzaju terenów o dopuszczalnym poziomie hałasu w środowisku, jako „teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej”,
 - tereny oznaczone symbolami 1MN-U i 1U-Z zalicza się do rodzaju terenów o dopuszczalnym poziomie hałasu w środowisku, jako „tereny mieszkaniowo-usługowe”,
 - ochrona akustyczna zabudowy mieszkaniowej lokalizowanej w sąsiedztwie terenów kolejowych, we wskazanym na rysunku planu zasięgu poziomu hałasu powyżej 65 dB zgodnie z mapą imisyjną LDWN dla linii kolejowej nr 1 Warszawa

Zachodnia - Katowice zawartą w Strategicznej mapie hałasu sporządzonej w 2022 r., polega na stosowaniu rozwiązań technicznych gwarantujących dotrzymanie poziomów dopuszczalnych wewnątrz pomieszczeń, zgodnie z przepisami odrębnymi.

Projekt planu w zakresie bezpieczeństwa i ochrony, jakości życia ustala:

- usytuowanie budynków względem dróg publicznych wg nieprzekraczalnych linii zabudowy,
- wyznaczonym w planie terenom, przypisano przywilej ochrony przed hałasem kwalifikując je do rodzaju terenów o dopuszczalnym poziomie hałasu, o których mowa w przepisach prawa ochrony środowiska,
- ustalono wielkości minimalnej do zachowania powierzchni biologicznie czynnej,
- ustalono wielkości maksymalnej powierzchni zabudowy,
- ustalono, w celu ochrony powietrza preferencje dla zastosowania nie węglowych czynników grzewczych tzn. ogrzewanie obiektów paliwami o możliwie najniższym poziomie emisji substancji szkodliwych dla środowiska poprzez zaopatrzenie w energię ciepłą – z energii elektrycznej, gazu ziemnego, lekkiego oleju opałowego oraz odnawialnych paliw i nośników energii, a także innych źródeł spełniających standardy energetyczno-ekologiczne,
- ustalono, iż minimalny program wyposażenia terenów przeznaczonych pod zabudowę, obejmuje sieci i urządzenia: zaopatrzenia w wodę, zaopatrzenia w energię elektryczną, odprowadzenia i oczyszczania ścieków bytowych, telekomunikacyjne, innych mediów, niewymienionych powyżej pod warunkiem, że zachowane zostaną pozostałe ustalenia planu.

W zakresie nienaruszalności ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego – projekt planu nie narusza kierunków wskazanych w Zmianie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Plan wyznacza tereny zabudowy mieszkaniowej – jednorodzinnej (z usługami) w części północnej przy ulicy Sosnowej, tereny zabudowy usługowej i produkcyjnej w części centralnej oraz tereny zabudowy usługowej i zieleni - wraz z ulicami, dojazdami, miejscami postojowymi dla samochodów, obiektami i urządzeniami infrastruktury technicznej. Przyjęte wskaźniki urbanistyczne kształtujące zagospodarowanie respektują wyznaczone w studium parametry.

W zakresie zmiany ustaleń w odniesieniu do obowiązującego planu – ustalenia projektu planu podtrzymują przeznaczenie określone w obowiązującym planie w części północnej (przy ulicy Sosnowej) przy weryfikacji zainwestowania tego terenu oraz w sąsiedztwie. W pozostałym obszarze projektu planu wprowadzono nowe zasady i warunki zagospodarowania względem obowiązującego planu miejscowego. Niniejszy projekt planu umożliwia efektywniejsze wykorzystanie tego obszaru, ustalając parametry zabudowy, pozwalające w większym stopniu wykorzystać potencjał niewykorzystanego dotychczas obszaru, przy jednoczesnym respektowaniu zasad ładu przestrzennego.

IV. POTENCJALNE ZMIANY W ŚRODOWISKU PRZY DOTYCHCZASOWYM UŻYTKOWANIU

Przedmiotowy projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest kontynuacją polityki przestrzennej przyjętej w Zmianie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Skierniewice – II edycja. Wprowadzone w 2023 r. w Zmianie Studium przekształcenia w strukturze przestrzennej miasta zakładały między innymi:

- usankcjonowanie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 stycznia 2023 r. w sprawie pozbawienia statusu obszaru ochrony uzdrowiskowej Osiedla Zdrojowego położonego na obszarze miasta na prawach powiatu Skierniewice oraz sołectw: Maków, Krężce

i Dąbrowice położonych na obszarze gminy Maków (Dz.U. z 2023 r., poz. 136), a co za tym idzie zlikwidowanie z obszaru miasta wszystkich stref ochrony uzdrowskiej A, B i C oraz obowiązujących w nich ograniczeń,

- wprowadzenie zabudowy techniczno-produkcyjnej, usługowej, składów i magazynów w tereny dotychczas nieurządzone na terenie dawnego poligonu wojskowego w obszarze oznaczonym w studium symbolem 273 P/U,
- ukształtowanie układu komunikacyjnego podstawowego i uzupełniającego na terenie dawnego poligonu wojskowego,
- umożliwiają rozwój „czystej energii” w postaci obiektów wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy powyżej 500 kW, z uwzględnieniem bezpośredniego sąsiedztwa obszaru objętego ochroną pn. „Zwierzyniec Królewski” i ochrony fauny tam występującej, w tym ptactwa,
- eliminują lub zapobiegają powstawaniu konfliktów funkcjonalno-przestrzennych,
- wskazują obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji.

Projekt planu uwzględnia i realizuje powyższe założenia. Jednocześnie, niezależnie od realizacji ustaleń projektu planu czy jego braku, środowisko (rozumiane w szerokim pojęciu) nie pozostanie na obecnym poziomie funkcjonowania. Poddawane działaniu różnorodnym procesom zarówno naturalnym jak i procesom antropogenicznym będzie ulegało różnorodnym przemianom. Przemiany te zależą od odporności, czyli progowej wartości parametrów otoczenia systemu przyrodniczego, przy której system nie zmienia się lub zmiany są odwracalne po ustaniu zakłócenia.

Obowiązujące plany miejscowe w tym obszarze zakładają realizację zabudowy, zatem przekształcenie antropogeniczne tego obszaru zostało przesądzone. Zasięg projektowanych terenów inwestycyjnych usługowo-przemysłowych w projekcie planu został ograniczony do obszaru przeznaczanego już w obowiązującym planie pod m.in. zabudowę usługową. Jest to obszar zlokalizowany w południowo-zachodniej części miasta tuż przy jego granicy administracyjnej. Obszarem zabudowy mieszkaniowej, zlokalizowanym najbliżej potencjalnej nowej zabudowy usługowo-przemysłowej jest osiedle zlokalizowane przy ulicy Sosnowej. Pozostały obszar miasta oddzielony jest innymi terenami zabudowy przemysłowej oraz terenem linii kolejowej PKP.

Projekt planu miejscowego uwzględnia normy dotyczące ochrony środowiska (normy hałasu, zanieczyszczeń powietrza i wód oraz gospodarowanie odpadami) wynikające z ustawy Prawo ochrony środowiska i prawo wodne oraz uwzględniono zasady zrównoważonego użytkowania oraz odnawiania zasobów, tworów i składników przyrody w rozumieniu przepisów Ustawy o ochronie przyrody.

Realizacja nowej zabudowy na terenie dawnego poligonu wojskowego nie wpłynie na ograniczenie funkcjonowania korytarzy ekologicznych lub utrudnienie przemieszczania się zwierząt. Niemniej, wprowadzenie zabudowy skutkować może likwidacją siedlisk oraz występujących w nich gatunków, a w otoczeniu – przekształcenie siedlisk i zaburzenie ich funkcjonowania, a w szerszym kontekście przestrzennym - fragmentację siedlisk oraz populacji gatunków. Takie skutki zostały już przewidziane w obowiązującym planie miejscowym, który przeznaczał te tereny pod m.in. zabudowę usługową.

Naturalne procesy sukcesyjne na użytkach rolnych nie podlegających użytkowaniu wpływać będą na powolne ubożenie bioróżnorodności na skutek zanikania gatunków siedlisk łąkowych i polnych.

Zakres zmian pomiędzy ustaleniami obowiązujących planów miejscowych, a projektem przedmiotowego planu, w skali całego miasta jest stosunkowo niewielki, co powoduje, że kierunek i zakres przekształceń środowiska w przypadku realizacji ustaleń projektu planu oraz w przypadku odstąpienia od jego realizacji, nie będą różnić się w sposób zasadniczy i znaczący. Stan środowiska miasta oraz tempo jego przekształceń, zależą będą w głównej mierze od tempa procesu antropopresji. Plan respektuje sąsiedztwo zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej przy ulicy Sosnowej oraz sąsiedztwo obszaru chronionego przyrodniczo pn. „Zwierzyniec Królewski”.

V. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU

MIĘDZYNARODOWYM, KRAJOWYM I LOKALNYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO PLANU ORAZ SPOSOBY, W JAKICH ZOSTAŁY ONE UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA PROJEKTU PLANU

Ze względu na przynależność Polski do Unii Europejskiej, Polska zobowiązana jest do przestrzegania prawa Unii oraz brania udziału w działaniach zapobiegawczych i regulujących w zakresie ochrony środowiska, wynikające z dokumentów rangi międzynarodowej.

Do najważniejszych z nich na szczeblu europejskim należą m.in.:

- **Europa 2020 – strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu**, będąca wizją rozwoju Europy w XXI wieku w oparciu o: rozwój inteligentny, czyli rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji, rozwój zrównoważony, rozumiany jako wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej, oraz rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu, polegający na wspieraniu gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną,
- **Agenda Terytorialna Unii Europejskiej 2020**, której celem jest wskazanie strategicznych wytycznych rozwoju terytorialnego oraz uwzględnienie spójności terytorialnej w polityce spójności UE m.in. poprzez:
 - ✓ wspieranie policentrycznego i zrównoważonego rozwoju terytorialnego, w tym na poziomie regionalnym,
 - ✓ wspieranie zintegrowanego rozwoju w miastach oraz regionach wiejskich i na obszarach o szczególnych uwarunkowaniach m.in. w celu tworzenia połączeń sieciowych między miastami i poprawy dostępności peryferyjnych obszarów wiejskich,
 - ✓ zapewnienie globalnej konkurencyjności regionów w oparciu o silne gospodarki lokalne,
 - ✓ zapewnienie dostępu m.in. do transportu drogowego, kolejowego, wodnego i lotniczego, szerokopasmowego Internetu i transeuropejskich sieci energetycznych, rozwój transportu intermodalnego oraz sieci transeuropejskich (TEN-T),
 - ✓ budowanie powiązań między ekologicznymi, krajobrazowymi i kulturowymi walorami regionów, jako istotnymi elementami rozwoju zrównoważonego.
- **Karta Lipska na rzecz zrównoważonego rozwoju miast europejskich**, wskazująca na konieczność zwiększenia konkurencyjności miast europejskich i kreowania zintegrowanej polityki rozwoju miast m.in. poprzez:
 - ✓ tworzenie i zapewnianie przestrzeni publicznych wysokiej jakości,
 - ✓ modernizację sieci infrastruktury i poprawę wydajności energetycznej, w tym m.in. zrównoważony i dostępny transport miejski skoordynowany z sieciami regionalnymi,
 - ✓ kształtowanie zwartych struktur zurbanizowanych dostosowanych do zmian klimatycznych,
 - ✓ podnoszenie standardów mieszkaniowych.
- **Wspólna Strategia Rozwoju Przestrzennego Krajów V4+2**, której celem jest m.in. przyczynienie się do rozwoju sieci transportowych i sieci infrastruktury technicznej oraz wsparcie spójności przestrzennej w Europie,
- **Biała Księga – Plan utworzenia jednolitego europejskiego obszaru transportu**, który zakłada stopniowe odejście od transportu samochodowego na rzecz przyjaznych środowisku środków transportu, w tym transportu kolejowego, oraz zmniejszenie emisji szkodliwych substancji do środowiska m.in. poprzez:
 - ✓ ukończenie szybkiej europejskiej sieci kolejowej do 2050 r.,
 - ✓ stworzenie do 2030 r. w pełni funkcjonalnej ogólnounijnej multimodalnej sieci bazowej TEN-T oraz do 2050 r. połączenie wszystkich lotnisk należących do sieci bazowej z siecią kolejową.

- **Unijna Strategia Ochrony Różnorodności Biologicznej do 2020 r.**, której celem nadrzędnym jest:
 - ✓ powstrzymanie utraty różnorodności biologicznej i degradacji funkcji ekosystemów UE oraz przywrócenie ich w możliwie największym stopniu, m.in. poprzez: pełne wdrożenie Dyrektywy Ptasiej i Siedliskowej,
 - ✓ utrzymanie i odbudowę ekosystemów i ich funkcji, zwiększenie wkładu rolnictwa w utrzymanie i wzmocnienie różnorodności biologicznej, zapewnienie zrównoważonego wykorzystania zasobów rybnych,
 - ✓ zwalczanie inwazyjnych gatunków obcych,
 - ✓ pomoc na rzecz zapobiegania utracie światowej różnorodności biologicznej.
- **Konwencja o różnorodności biologicznej**, wskazująca jako cele nadrzędne: ochronę różnorodności biologicznej, zrównoważone użytkowanie elementów różnorodności biologicznej oraz uczciwy i sprawiedliwy podział korzyści wynikających z wykorzystania zasobów genetycznych.
- **Europejska Konwencja Krajobrazowa**, której celem jest promowanie ochrony, gospodarki i planowania krajobrazu a także organizowanie współpracy europejskiej w zakresie zagadnień dotyczących krajobrazu.
- **Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory** wprowadzająca na obszarze UE system ochrony walorów przyrodniczych i postanowienia w zakresie ochrony siedlisk i ochrony gatunkowej,
- **Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa**, której postanowienia dotyczą wszystkich gatunków ptaków naturalnie występujących w stanie dzikim na europejskich terytoriach państw członkowskich Unii,
- **Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy**, która jednoznacznie określa działania państw członkowskich UE w zakresie ochrony powietrza, tak aby unikać, zapobiegać lub ograniczać szkodliwe oddziaływanie zanieczyszczeń pochodzących zwłaszcza z emisji punktowej na zdrowie ludzi i środowiska jako całości,
- **Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2000/60/WE z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej**, która ma na celu ochronę wody przed zanieczyszczeniem u jej źródła,
- **Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2007/60/WE z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim**, która ma na celu zmniejszenie ryzyka występowania powodzi, a także minimalizacji skutków ich występowania na terenie UE,
- **Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2002/49/WE z dnia 25 czerwca 2002 r. odnosząca się do oceny i zarządzania poziomem hałasu w środowisku**, która ustanawia wspólne zasady zapobiegania lub zmniejszania szkodliwych skutków narażenia na działanie hałasu.

Cele ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i ogólnokrajowym stanowią z kolei podstawę konstruowania celi szczegółowych na szczeblu krajowym – regionalnym i lokalnym.

Na poziomie krajowym, strategiczne cele ochrony środowiska, oparte o prawo międzynarodowe, zawarte są w dokumentach rządowych m.in. takim jak: „**Polityka Ekologiczna Państwa 2030 (PEP)** Projekt – 11 lipca 2018 r.

PEP obejmuje następującą tematykę:

- bezpieczeństwo biologiczne, w tym organizmy genetycznie zmodyfikowane,
- klimat akustyczny,
- najlepsze dostępne techniki BAT,
- odpady,

- pola elektromagnetyczne,
- powierzchnia ziemi,
- powietrze,
- promieniowanie jonizujące,
- służby ochrony środowiska i podmioty biorące udział w zarządzaniu środowiskiem,
- system finansowania ochrony środowiska,
- system ocen oddziaływania na środowisko,
- technologie środowiskowe,
- wzorce zrównoważonej konsumpcji i edukacja ekologiczna, w tym dostęp do informacji,
- zasoby geologiczne,
- zasoby przyrodnicze, w tym krajobraz, leśnictwo i różnorodność biologiczna,
- zasoby wodne, w tym jakość wód,
- zmiany klimatu (mitygacja i adaptacja).

Innym dokumentem na szczeblu krajowym jest „**Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030**” została przyjęta przez Radę Ministrów dnia 13 grudnia 2011 r., a jej celem strategicznym jest: „efektywne wykorzystanie przestrzeni kraju i jej terytorialnie zróżnicowanych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia ogólnych celów rozwojowych – konkurencyjności, zwiększenia zatrudnienia, sprawności funkcjonowania państwa oraz spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym i terytorialnym w długim okresie.”

Do głównych celów polityki przestrzennego zagospodarowania kraju w horyzoncie roku 2030 zaliczono:

- 1) podwyższenie konkurencyjności głównych ośrodków miejskich Polski w przestrzeni europejskiej poprzez ich integrację funkcjonalną przy zachowaniu policentrycznej struktury systemu osadniczego sprzyjającego spójności, m.in. poprzez: wspieranie rozwoju funkcji metropolitalnych głównych ośrodków miejskich (w tym Łodzi), intensyfikację powiązań funkcjonalnych pomiędzy głównymi węzłami sieci osadniczej w układzie krajowym i międzynarodowym (w tym układu bipolarnego Warszawa – Łódź), integrację obszarów funkcjonalnych głównych ośrodków miejskich (w tym poprzez działania o charakterze planistycznym i inwestycyjnym) m.in. pod kątem poprawy dostępności transportowej oraz na rzecz rewitalizacji obszarów zdegradowanych,
- 2) poprawę spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów, m.in. dzięki: wspomaganie spójności w układzie krajowym (w tym zwiększeniu integracji funkcjonalnej Polski Zachodniej, Polski Wschodniej oraz Pomorza Środkowego z Polską Centralną poprzez przygotowanie i stałą aktualizację strategii makroregionalnych, wzmocnienie powiązań transportowych Polski Wschodniej, Pomorza Środkowego i Polski Zachodniej z Polską Centralną i siecią głównych miast w kraju, wspieranie rozwoju funkcji metropolitalnych słabszych ośrodków miejskich, wspomaganie procesów koncentracji urbanizacji w miastach średnich i wybranych małych, wspomaganie restrukturyzacji obszarów wiejskich), regionalnej integracji funkcjonalnej, wspomaganie rozprzestrzeniania się procesów rozwojowych na obszary poza głównymi miastami oraz budowaniu potencjału dla specjalizacji terytorialnej (w tym zwiększeniu dostępności transportowej wewnątrz regionów, wspieraniu rozwoju ośrodków subregionalnych, integracji przestrzennej i funkcjonalnej obszarów wiejskich, wspomaganie rozwoju specjalizacji terytorialnej), wspomaganie spójności w specyficznych obszarach problemowych (w tym obszarów o najniższym poziomie dostępu do dóbr i usług warunkującym możliwości rozwojowe (powiat łęczycki), restrukturyzacji i rewitalizacji obszarów zdegradowanych i miast (Łódź, Kutno, Zgierz, Pabianice, Skierniewice, Tomaszów Mazowiecki, Bełchatów),

- 3) poprawę dostępności terytorialnej kraju w różnych skalach przestrzennych poprzez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej, m.in. poprzez: poprawę dostępności polskich miast i regionów (w tym w obrębie układu bipolarnego Warszawa – Łódź dzięki uzupełnieniom w docelowym układzie autostrad i dróg ekspresowych oraz tworzeniu podstaw do zbudowania docelowego systemu kolei dużych prędkości, realizacji inwestycji drogowych i kolejowych łączących największe miasta z ośrodkami subregionalnymi i najważniejszymi centrami powiatowymi), zmniejszenie zewnętrznych kosztów transportu (m.in. modernizację sieci kolejowej, wspieranie rozwoju systemów intermodalnych, preferencje dla rozwoju transportu publicznego, utworzenie zintegrowanego multimodalnego systemu transportowego), poprawę dostępności teleinformatycznej (m.in. wspieranie rozwoju infrastruktury przewodowej i bezprzewodowej zwiększającej dostęp do szerokopasmowego Internetu, digitalizację przestrzennych baz danych),
- 4) kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski, m.in. poprzez: integrację działań w zakresie funkcjonowania spójnej sieci ekologicznej kraju będącej podstawą ochrony najcenniejszych zasobów przyrodniczych i krajobrazowych, przeciwdziałanie fragmentacji przestrzeni przyrodniczej, wprowadzenie gospodarowania krajobrazem zgodnie z zapisami Europejskiej Konwencji Krajobrazowej, racjonalizację gospodarowania ograniczonymi zasobami wód powierzchniowych i podziemnych, w tym zapobieganie występowaniu deficytu wody na potrzeby ludności i rozwoju gospodarczego, osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu i potencjału wód i związanych z nimi ekosystemów, zmniejszenie obciążenia środowiska powodowanego emisjami zanieczyszczeń do wód, atmosfery i gleby, zabezpieczenie cennych gospodarczo złóż kopalin i zwiększenie wykorzystania surowców wtórnych,
- 5) zwiększenie odporności struktury przestrzennej na zagrożenia naturalne i utratę bezpieczeństwa energetycznego oraz kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa, m.in. poprzez: przeciwdziałanie zagrożeniu utraty bezpieczeństwa energetycznego i odpowiednie reagowanie na zagrożenie (w tym działania na rzecz dywersyfikacji źródeł dostaw nośników energii, ograniczanie emisji CO₂, rozbudowy sieci przesyłowej najwyższych napięć, ochrony złóż kopalin o charakterze strategicznym, w tym węgla brunatnego, zwiększenia wykorzystania odnawialnych źródeł energii ze wskazaniem w planach zagospodarowania przestrzennego województw stref dla rozwoju energetyki wiatrowej i innych źródeł odnawialnych oraz lokalizacji wieloletnich plantacji roślin energetycznych a także stref zakazu wykorzystania lub ograniczonego rozwoju różnych form OZE), zwiększenie poziomu zabezpieczenia przed ekstremalnymi zjawiskami naturalnymi i antropogenicznymi (w tym zwiększenie poziomu bezpieczeństwa przeciwpowodziowego oraz dyspozycyjnych zasobów wodnych i przeciwdziałanie skutkom suszy), kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa (w tym m.in. tworzenie warunków dla realizacji przedsięwzięć obronnych związanych z realizacją Programu Inwestycji NATO w Dziedzinie Bezpieczeństwa),
- 6) przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego, m.in. poprzez: zbudowanie sprawnego zintegrowanego systemu planowania społeczno-gospodarczego i przestrzennego, w tym wskazanie szczególnej roli planu zagospodarowania przestrzennego województwa jako integralnego ze strategią elementu planowania rozwoju województwa, pełniącego rolę koordynacyjną wobec wszystkich przedsięwzięć podejmowanych w regionie.

14 lutego 2017 r. Rada Ministrów przyjęła nową średniookresową strategię rozwoju kraju – Strategię na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) – SOR. Wskazane w SOR cele, kierunki interwencji, działania i projekty strategiczne powinny znaleźć odzwierciedlenie we wszystkich dokumentach strategicznych. W tym sensie SOR stanowi podstawę do przygotowywania nowych strategii sektorowych, w tym strategii środowiskowej. Komitet Koordynacyjny ds. Polityki Rozwoju (KKPR) rekomendował

zastąpienie dotychczas obowiązującej Strategii „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko – perspektywa do 2020 r.” (BEiŚ) dwoma osobnymi dokumentami. Prace nad strategią środowiskową były koordynowane przez Ministerstwo Środowiska ze wsparciem członków międzyresortowego zespołu. Dokument otrzymał nazwę Polityka ekologiczna państwa 2030 (PEP).

Do dokumentów ogólnokrajowych należy również **Strategia Gospodarki Wodnej z 2005 r.** W dokumencie tym zostały określone następujące cele kierunkowe gospodarki wodnej: Cel I: Zaspokojenie uzasadnionych potrzeb wodnych ludności i gospodarki przy poszanowaniu zasad zrównoważonego użytkowania wód,
Cel II: Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód, a w szczególności ekosystemów wodnych i od wody zależnych,
Cel III: Podniesienie skuteczności ochrony przed powodzią i skutkami suszy.

W Strategii... wskazano na potrzebę sporządzania planów gospodarowania wodą: „Istotną rolę w realizacji trzech podstawowych celów strategicznych odgrywać będą plany gospodarowania wodą w obszarze dorzecza Odry i obszarze dorzecza Wisły (...). Opracowanie i wdrożenie zintegrowanych programów gospodarowania wodami uwzględniających, obok poprawy jakości wód, racjonalne kształtowanie zasobów wodnych, a w tym budowę wielozadaniowych zbiorników retencyjnych i obiektów małej retencji wodnej w celu wyrównywania przepływu w rzekach oraz sterowania odpływem wód opadowych. Działania w tym zakresie powinny sprzyjać zatrzymywaniu możliwie największej ilości wody w glebie, a także ochronie naturalnie ukształtowanych ekosystemów oraz ochronie gatunkowej flory i fauny związanej ze środowiskiem wodnym.” A zarazem „swoje odzwierciedlenie w planach znajdują również przedsięwzięcia jednostek samorządu terytorialnego, realizującego lokalne potrzeby, np.: w odniesieniu do retencjonowania wód”.

Projekt polityki wodnej państwa do roku 2030, jako cel nadrzędny PWP wskazuje: - zapewnienie powszechnego dostępu ludności do czystej i zdrowej wody oraz istotne ograniczenie zagrożeń wywołanych przez powodzie i susze w połączeniu z utrzymaniem dobrego stanu wód i związanych z nimi ekosystemów, przy zaspokojeniu uzasadnionych potrzeb wodnych gospodarki, poprawie spójności terytorialnej i dążeniu do wyrównania dysproporcji regionalnych, zaś celami strategicznymi dla osiągnięcia celu nadrzędnego są:

- osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu i potencjału wód i związanych z nimi ekosystemów,
- zaspokojenie potrzeb ludności w zakresie zaopatrzenia w wodę,
- zaspokojenie społecznie i ekonomicznie uzasadnionych potrzeb wodnych gospodarki,
- ograniczenie wystąpienia negatywnych skutków powodzi i susz oraz zapobieganie zwiększaniu ryzyka wystąpienia sytuacji nadzwyczajnych i ograniczenie wystąpienia ich negatywnych skutków,
- reforma systemu zarządzania i finansowania gospodarki wodnej.

Poza tym, dokumentami szczebla regionalnego, które mają wpływ na rozwój i zagospodarowanie przestrzenne województwa łódzkiego należą m.in.:

- Wojewódzki programu opieki nad zabytkami dla województwa łódzkiego na lata 2016 – 2019, przyjęty przez Sejmik Województwa Łódzkiego Uchwałą Nr XXV/319/16 z dnia 21 czerwca 2016 r.,
- Program Ochrony Środowiska Województwa Łódzkiego 2016 na lata 2017 – 2020 z perspektywą do 2024 r., przyjęty przez Sejmik Województwa Łódzkiego Uchwałą Nr XXXI/415/16 z dnia 20 grudnia 2016 r.,
- Plan gospodarki odpadami dla województwa łódzkiego na lata 2016 – 2022 z uwzględnieniem lat 2023 – 2028 przyjęty przez Sejmik Województwa Łódzkiego Uchwałą Nr XL/502/17 z dnia 20 czerwca 2017 r.,
- Wieloletnia prognoza Finansowa Województwa Łódzkiego przyjęta przez Sejmik Województwa Łódzkiego Uchwałą Nr XLVI/590/17 z dnia 19 grudnia 2017 r.

Najważniejszym dokumentem na poziomie regionalnym określającym wizję rozwoju, cele

oraz główne sposoby ich osiągnięcia jest strategia rozwoju województwa. „**Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2020**”, została przyjęta uchwałą Nr XXXIII/644/13 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 26 lutego 2013 r. Pełni ona rolę planu działań władz samorządowych, rolę kierunkową dla podmiotów działających w regionie oraz rolę koordynacyjną dla pozostałych regionalnych dokumentów programowych i planistycznych, w tym planu zagospodarowania przestrzennego województwa. Zgodnie z zapisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w planie zagospodarowania przestrzennego województwa uwzględnia się ustalenia strategii rozwoju województwa (art. 39 ust. 3) oraz plan zagospodarowania przestrzennego województwa dostosowuje się do strategii po jej aktualizacji w zakresie, w jakim dotyczy ona sytuacji przestrzennej województwa (art. 39a).

„Strategia...” przyjmuje wizję rozwoju regionu, która przedstawia pożądany stan województwa łódzkiego w relatywnie odległej przyszłości.

Uchwałą Sejmiku Województwa Łódzkiego Nr LV/679/18 z dnia 28 sierpnia 2018 r. uchwalono „Plan zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego oraz plan zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego Łodzi”.

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa jest wyrazem polityki przestrzennej samorządu województwa i odgrywa istotną rolę w gospodarowaniu przestrzenią. Określa cele i kierunki rozwoju przestrzennego regionu w perspektywie długookresowej, uwzględnia ustalenia strategii rozwoju województwa stanowiąc jednocześnie podstawę dla wyboru działań priorytetowych w kolejnych okresach programowania oraz uwzględnia rekomendacje i wnioski zawarte w audycie krajobrazowym. Plan, jako element systemu planowania przestrzennego, pełni istotną rolę koordynacyjną między planowaniem na szczeblu krajowym a planowaniem metropolitalnym i miejscowym, nie będąc jednocześnie aktem prawa miejscowego i nie naruszając uprawnień gmin i związków metropolitalnych w zakresie gospodarowania przestrzenią.

Cele ochrony środowiska ustanowione w odniesieniu do obszaru Skierniewic zawarte zostały w dwóch podstawowych dokumentach określających potrzeby i zasady kształtowania środowiska naturalnego miasta: **Programie Ochrony Środowiska Miasta Skierniewice na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024** (zatwierdzonego uchwałą Nr XLIV/151/2017 Rady Miasta Skierniewice z dnia 23 listopada 2017 r.) oraz w „**Strategia rozwoju miasta Skierniewice do roku 2020**” (Załącznik do uchwały Nr XXIV/74/2016 Rady Miasta Skierniewice z dnia 21 kwietnia 2016 roku).

„Strategia Rozwoju Miasta Skierniewice do roku 2020” jest głównym instrumentem realizacji celów rozwojowych Miasta w perspektywie do 2020 roku. Dokument dotyczy problematyki rozwoju społeczno-gospodarczego Miasta Skierniewice. Podstawowym jego celem jest przedstawienie propozycji celu oraz głównych działań, których realizacja w okresie 2016-2020 r. przyczyni się do wzrostu pozycji konkurencyjnej Miasta na mapie regionu i kraju oraz podniesienia poziomu atrakcyjności i jakości życia w Skierniewicach.

„Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Skierniewice - II edycja” – Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr LIX/86/2023 Rady Miasta Skierniewice z dnia 31 sierpnia 2023 r., które określają politykę przestrzenną,

w tym zasady zagospodarowania przestrzennego miasta równocześnie uwzględniają ustalenia określone w „Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego”. W zakresie powiązań środowiskowych i kulturowych celem głównym, zapisanym w Planie Województwa, jest kształtowanie tożsamości regionalnej w oparciu o walory przyrodnicze, kulturowe i turystyczne regionu, a kierunkami działań są:

- Ochrona najcenniejszych zasobów przyrodniczych i krajobrazowych oraz zapewnienie ciągłości systemu ekologicznego,
- Zachowanie i ochrona materialnych i niematerialnych zasobów dziedzictwa kulturowego i krajobrazu kulturowego województwa.

Założenia zawarte w „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Skierniewice – II edycja” tworzone były w oparciu o zasadę

zrównoważonego rozwoju.

Podstawowym celem polityki jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego mieszkańcom, infrastruktury społecznej i zasobów przyrodniczych.

Cele szczegółowe polityki ekologicznej państwa ujęto w dwóch grupach:

- w sferze racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych,
- w zakresie, jakości środowiska.

Wśród nich, w kontekście zakresu ustaleń Studium wymieniłem należy: racjonalizację użytkowania wody, ochronę gleb, wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych, gospodarowanie odpadami, jakość wód, jakość powietrza, zmiany klimatu, hałas i promieniowanie elektromagnetyczne, różnorodność biologiczną i krajobrazową.

Ważnymi dokumentami, mającymi wpływ na ochronę środowiska przyrodniczego na szczeblu samorządowym są lokalne plany rozwoju, inwentaryzacje przyrodnicze, programy gospodarki odpadami, opracowania ekofizjograficzne i inne.

Gros wskazań pochodzących z powyższych dokumentów znalazła odzwierciedlenie w ustaleniach i regulacjach zawartych w projekcie planu miejscowego.

Postulat konieczności ograniczenia zmian klimatu i promowania czystej energii znalazł odzwierciedlenie w ustaleniach projektu planu odnoszących się do zasad zaopatrzenia w ciepło. Projekt planu ustala nakaz stosowania do celów grzewczych, bez emisyjnych lub niskoemisyjnych źródeł ciepła, spełniających wymagania standardów jakości powietrza. Projekt miejscowego planu dopuszcza lokalizację urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy powyżej 500 kW, z wyłączeniem elektrowni wiatrowych, dla których maksymalna moc dopuszczona została na poziomie mikroinstalacji.

Projekt planu, mając na uwadze potrzebę promowania wysokiej jakości zdrowia publicznego, w tym zapewnienia odpowiednich warunków akustycznych. Z przepisów art. 113 ust.2 pkt. 1 i art. 114 ustawy „Prawa ochrony środowiska” wynika potrzeba określenia w planie miejscowym terenu, który podlega ochronie akustycznej. Ochrona tego terenu przed hałasem powinna polegać na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska, głównie poprzez utrzymanie poziomu hałasu poniżej dopuszczalnej normy lub co najmniej na tym poziomie oraz zmniejszeniu poziomu hałasu co najmniej do dopuszczalnego, gdy nie jest on dotrzymany. Dla obszaru opracowania ustalono również potrzeby w zakresie korzystania z infrastruktury technicznej służącej ochronie środowiska. W tym zasady odprowadzania ścieków i postępowania z wytworzonymi odpadami. Kształtowaniu odpowiednich proporcji pomiędzy powierzchnią pod zabudowę, a terenami przyrodniczo aktywnymi służą zapisy określające procentowo minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej oraz maksymalny wskaźnik zabudowy.

VI. PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

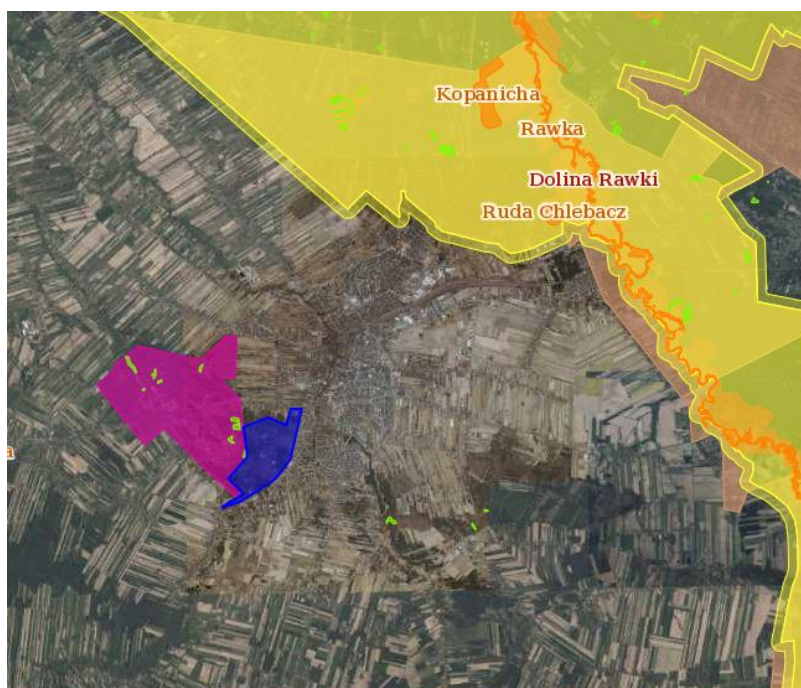
1. Przewidywane skutki wpływu ustaleń projektu planu na środowisko oraz na cele i przedmiot ochrony Obszaru Natura 2 000 z uwzględnieniem zależności między tymi elementami i między oddziaływaniami na te elementy.

W obrębie analizowanego obszaru nie występują ani nie są wskazywane do objęcia ochroną obszary, które mogłyby zasilić Sieć Obszarów Natura 2000.

W zasięgu ok. 6,5 km od wschodniej granicy obszaru opracowania, w linii prostej w kierunku na wschód, w sąsiedztwie granicy administracyjnej miasta znajduje się Obszar Natura 2 000 pn. „Dolina Rawki” wchodzący w skład Europejskiej Sieci Ekologicznej.

Pozostałe obszary objęte ochroną prawną znajdują się na obrzeżach miasta w następujących odległościach od obszaru opracowania:

- rezerwat przyrody pn. „Rawka” – ok. 7,2 km w kierunku na wschód,
- Bolimowski Park Krajobrazowy – ok. 4,4 km w linii prostej w kierunku na północ,
- Bolimowsko-Radziejowicki Obszar Chronionego Krajobrazu z doliną Środkowej Rawki ok. 4,4 km w linii prostej w kierunku na północ,
- zespół przyrodniczo-krajobrazowy pn. „Zwierzyniec Królewski” – ok. 0,0 km w linii prostej w kierunku na zachód (bezpośrednio graniczy).

Rys. 4 Lokalizacja terenu analizy (niebieski obszar) – geoserwis.gdos.gov.pl/mapy

Prognozuje się, iż przewidywane oddziaływania wynikające z realizacji ustaleń planu, ze względu na ich rodzaj (przekształcenia o znikomej sile i rodzaju oddziaływań) nie będą mieć wpływu na Obszary Natura 2 000 i pozostałe obszary chronione w trybie przepisów ustawy o ochronie przyrody. Ustalenia planu nie przyczynią się również do pogorszenia stanu siedlisk gatunków roślin i zwierząt dla ochrony, których wyznaczono te obszary.

Dopuszczalne ustaleniami planu działania nie powinny skutkować znaczącymi negatywnymi oddziaływaniami na środowisko. Uznano jednak, iż na potrzeby oceny projektowanego planu, pod kątem jego skutków na środowisko, wskazana jest analiza – wszystkich potencjalnych oddziaływań, nie tylko określonych jako „znaczące”. Oddziaływania na poszczególne elementy składowe środowiska obszaru opracowania opisano poniżej, w następnym rozdziale.

2. Ocena potencjalnych skutków wpływu realizacji ustaleń projektu planu na środowisko naturalne oraz na jakość życia i zdrowia ludzi

2.1. Wpływ ustaleń projektu planu na gleby i powierzchnię ziemi

Prognozuje się, iż zmiany, które mogą zaistnieć w obrębie obszaru opracowania, wystąpią głównie w terenach niezabudowanych (nie przekształconych antropogenicznie). Uwzględniając zapisy projektu planu w zakresie ochrony środowiska i proponowane rozwiązania projektowe oraz charakter i wielkość inwestycji (zmian) nie przewidują znaczącego negatywnego oddziaływania na powierzchnię ziemi i gleby. Projekt ustala maksymalną powierzchnię zabudowy i minimalny udział powierzchni biologicznie czynnych.

2.2. Wpływ ustaleń projektu planu na środowisko wodno-gruntowe, wody powierzchniowe i podziemne

W efekcie realizacji zabudowy mieszkaniowej w obrębie obszaru opracowania i w terenach przyległych nastąpiły różnorodne, długoterminowe przekształcenia takie jak:

- trwałe uszczelnienie terenu poprzez zabudowę,
- ograniczenie powierzchni umożliwiającej infiltrację wód opadowych lub roztopowych,
- zmniejszenie ilości wody infiltrującej do gruntu związane ze zmniejszeniem powierzchni biologicznie czynnej,
- ograniczenie retencji wód w wierzchniej warstwie gleby,

- zwiększenie odpływu wód opadowych i roztopowych.

Ww. oddziaływania następowały od momentu wprowadzenia zabudowy w tereny otwarte.

W zakresie zapewnienia warunków infiltracji wód, istotne są zapisy projektu planu w zakresie parametrów zabudowy obszaru opracowania w tym: zachowanie powierzchni biologicznie czynnej i ustalenia maksymalnego wskaźnika powierzchni i intensywności zabudowy. Ustalenia te mają służyć ograniczeniu uszczelniania gruntu oraz zachowania możliwie dużej powierzchni „przyrodniczo-aktywnej”, co z kolei umożliwi naturalną filtrację wód do gruntu oraz zabezpieczy przed nadmiernym odpływem wód deszczowych z analizowanego obszaru.

Obecne regulacje w zakresie umożliwienia realizacji zabudowy usługowej i produkcyjnej na terenie dotychczas niezagospodarowanym i wolnym od zabudowy, wprowadzone poprzez ustalenia projektu planu, mogą mieć wpływ na środowisko wodno-gruntowe, wody powierzchniowe i podziemne. Należy jednocześnie mieć na uwadze, że obszar ten został już przeznaczony pod zabudowę w obowiązujących planach miejscowych. Niemniej, w celu minimalizacji negatywnego oddziaływania nowej zabudowy, projekt planu ustala obowiązek odprowadzania ścieków pochodzących z prowadzonej działalności produkcyjnej do miejskiej sieci kanalizacji sanitarnej, po ich wcześniejszym podczyszczeniu, a w przypadku braku tej sieci do urządzeń budowlanych z zachowaniem przepisów odrębnych.

Ustalenia planu nie wpłyną na zachwianie dążenia do osiągnięcia celów środowiskowych określonych dla obszaru dorzecza Wisły.

Niemniej, w związku ze zmieniającymi się warunkami klimatycznymi – coraz wyższe średnie roczne temperatury powietrza oraz małą ilość opadów, przewiduje się negatywny wpływ powiększających się terenów utwardzonych na środowisko wodno-gruntowe. Nawalne deszcze mogą powodować szybki spływ wody z powierzchni utwardzonych jak i powierzchni ziemi ze względu na trudnoprzepuszczalne podłoże. W celu zatrzymania wody w miejscu jej powstania oraz przeciwdziałania podnoszenia się wód powodziowych w rzekach należy umożliwić wchłanianie wód do ziemi, w tym z opóźnieniem. W projekcie planu ustalono zalecenie stosowania urządzeń umożliwiających wykorzystanie wód opadowych i roztopowych na miejscu na warunkach określonych w przepisach odrębnych, zalecenie stosowania rozwiązań umożliwiających retencjonowanie nadmiaru wód opadowych i roztopowych, spływających z powierzchni dachów, ulic i placów, przy czym w terenach oznaczonych symbolami 1U-P i 1U-Z ustalono nakaz stosowania ww. rozwiązań.

2.3. Wpływ ustaleń projektu planu na kopaliny

Północna część obszaru opracowania znajduje się w granicach złoża „Wody termalne”, jednakże nie przewiduje się wpływu ustaleń planu na złożo.

2.4. Wpływu ustaleń projektu planu na klimat akustyczny

W związku z ewentualną zabudową niewykorzystanych dotychczas nieruchomości nie można wykluczyć dyskomfortu wywołanego pracami budowlanymi. Na skutek prowadzenia prac budowlanych należy spodziewać się zwiększonej emisji hałasu, której źródłem będą pracujące maszyny i urządzenia. Prace te prawdopodobnie prowadzone będą etapowo, w porze dziennej, co nie powinno stanowić źródła emisji ponadnormatywnego hałasu w godzinach nocnych.

Ze względu na charakter oddziaływań - krótkotrwałe i chwilowe nie przewiduje się ich istotnego wpływu na kształtowanie klimatu akustycznego. Zasięg oddziaływania prowadzonych prac powinien zamykać się w granicach przedmiotowych nieruchomości.

Zapisy projektu planu wprowadzają klasyfikację terenów pod względem wymaganego standardu, jakości klimatu akustycznego. W projekcie planu wyznaczono tereny o dopuszczalnych poziomach hałasu w środowisku, o których mowa w przepisach prawa ochrony środowiska:

- teren oznaczony symbolem 1MN zalicza się do rodzaju terenów o dopuszczalnym poziomie hałasu w środowisku, jako „teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej”,

- tereny oznaczone symbolami 1MN-U i 1U-Z zalicza się do rodzaju terenów o dopuszczalnym poziomie hałasu w środowisku, jako „tereny mieszkaniowo-usługowe”,

W związku z bezpośrednim sąsiedztwem linii kolejowej, o dużym natężeniu ruchu, relacji Warszawa Zachodnia –Katowice, na rysunku planu w terenach oznaczonych symbolami 1MN oraz 1MN-U wskazano zasięg poziomu hałasu powyżej 65 dB zgodnie z mapą imisyjną LDWN dla linii kolejowej nr 1 Warszawa Zachodnia - Katowice zawartą w Strategicznej mapie hałasu sporządzonej w 2022 r. W planie określono, że ochrona akustyczna zabudowy mieszkaniowej lokalizowanej w sąsiedztwie terenów kolejowych, we wskazanym na rysunku planu zasięgu poziomu hałasu, polega na stosowaniu rozwiązań technicznych gwarantujących dotrzymanie poziomów dopuszczalnych wewnątrz pomieszczeń, zgodnie z przepisami odrębnymi. W terenie oznaczonym symbolem 1U-Z, w którym dopuszczono realizację zabudowy mieszkaniowej wprowadzono oznaczenie nieprzekraczalnej linii zabudowy dla budynków mieszkalnych, której przebieg został wyznaczony z uwzględnieniem zasięgów poziomów hałasu zawartych w ww. Strategicznej mapie hałasu.

Reasumując należy stwierdzić, iż projekt planu właściwie przewiduje zabezpieczenia przed uciążliwością hałasu w zakresie, jaki może być przedmiotem jego postanowień.

2.5. Wpływ ustaleń projektu planu na lokalny klimat i zanieczyszczenie powietrza

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie przewiduje wprowadzenia funkcji na teren miasta, które miałyby znaczący wpływ na zmianę klimatu Skierniewic i otoczenia. Natomiast w sytuacji wybudowania obiektów usługowych, produkcyjnych i magazynowych w terenach silnie zadrzewionych i zakrzewionych (teren dawnego poligonu) można spodziewać się zmian w zakresie warunków klimatu lokalnego. Realizacja zagospodarowania na nowo wyznaczonych terenach będzie powodowała rozwój ekonomiczny miasta. Dlatego też można spodziewać się zwiększenia natężenia ruchu pojazdów, a co się z tym wiąże – zwiększenie emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych głównie w terenach przylegających do dróg. Realizacja nowej zabudowy będzie wiązała się także z ograniczeniem powierzchni biologicznie czynnych i zmianą warunków mikroklimatycznych: przewietrzania, zmniejszenie wilgotności powietrza, podwyższenie temperatury i zmniejszenie jej amplitudy. Przeobrażenia te są typowe dla obszarów poddanych procesom, do których należy zaliczyć obszar opracowania. Dla ograniczenia negatywnych skutków wpływu na mikroklimat obszaru w projekcie ustalono zachowanie w obrębie działki budowlanej minimalną powierzchnię biologicznie czynną i maksymalną wysokość zabudowy. Biorąc pod uwagę powyższe oraz wielkość obszaru i jego położenie na obrzeżu miasta w sąsiedztwie terenów rolnych i leśnych, należy prognozować, że zmiany warunków mikroklimatycznych będą nieznaczne i tylko w obszarze opracowania.

Wprowadzenie zabudowy usługowej i produkcyjnej może oddziaływać na powietrze. Nowe źródła emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych do powietrza powstaną na „nowych” terenach budowlanych. Lokalizacja nowej zabudowy wiązać się będzie z powstaniem nowych źródeł emisji zanieczyszczeń, obejmujących instalacje grzewcze nowej zabudowy. Wzrost emisji zanieczyszczeń pośrednio związany będzie także ze wzrostem natężenia ruchu kołowego w obrębie nowych terenów budowlanych.

Niewielki wzrost emisji o charakterze lokalnym i czasowym nastąpi także na etapie prowadzenia prac budowlanych, związanych z budową i przebudową szlaków komunikacyjnych, lokalizacją nowych obiektów, których lokalizacja została dopuszczona ustaleniami projektu planu. Źródłami emisji zanieczyszczeń będą w tym przypadku silniki maszyn budowlanych oraz prace ziemne, których przeprowadzanie generuje powstawanie zanieczyszczeń pyłowych. Ilość zanieczyszczeń, wytwarzanych przez maszyny budowlane, będzie stosunkowo niewielka ze względu na ograniczoną powierzchnię, na jakiej będą odbywały się roboty oraz ograniczony czas ich przeprowadzania. Pyły powstające podczas prowadzenia prac budowlanych nie będą miały większego znaczenia w kształtowaniu poziomów emisji dla tych terenów (niewielkie odległości unoszenia powodować będą

czasowy wzrost zapylenia o charakterze lokalnym). Emisja ta będzie zjawiskiem czasowym i nie będzie miała większego znaczenia w długofalowym kształtowaniu jakości powietrza na przedmiotowym terenie.

Ostateczne określenie odległości posadowienia inwestycji uciążliwych od terenów, dla których wyznaczono normy w zakresie emisji zanieczyszczeń do powietrza powinny zostać określone na etapie decyzji środowiskowej, w sytuacji gdy znane będą parametry techniczne planowanych przedsięwzięć.

Aby ograniczyć wpływ emisji z instalacji grzewczych, zlokalizowanych w nowych budynkach, zgodnie z utrzymanymi w projekcie planu miejscowego ustala się podłączenie wszystkich obiektów budowlanych do miejskiego – centralnego systemu ciepłowniczego lub zastosowanie proekologicznych mediów grzewczych.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa obejmującymi zapisy umożliwiające stosowanie urządzeń z odnawialnych źródeł energii do wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej na potrzeby budynków można założyć, że stosowanie takich rozwiązań wpłynie na obniżenie emisji zanieczyszczeń do powietrza. Ponadto, projekt planu miejscowego w obszarze usługowo-produkcyjnym dopuszcza realizację ww. urządzeń o mocy powyżej 500 kW, w tym wolnostojących. Odnawialne źródła energii w kontekście czystości powietrza są najbardziej pożądanymi źródłami energii.

Na jakość powietrza w mieście wpływ będzie miało zachowanie powierzchni terenów zieleni towarzyszącej różnorodnym obiektom, tworzeniu pasów zieleni w ciągach komunikacyjnych oraz o uwzględnieniu w założeniach urbanistycznych korytarzy przewietrzania miasta. Tereny zieleni otwartej wpływają korzystnie na zmniejszenie udziału dwutlenku węgla w powietrzu atmosferycznym, a także ograniczają przenikanie zanieczyszczeń pyłowych z terenów komunikacyjnych.

W projekcie planu ustala się teren zabudowy usługowej i zieleni zlokalizowany w południowej części opracowania. Jest to obszar o lesistości – około 50% powierzchni terenu pokryta jest użytkami leśnymi. W projekcie planu ustalono wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej na poziomie 50%. Zagospodarowanie tego obszaru służy ochronie wartości przyrodniczych. Pośrednio obszar ten wpłynie korzystnie na zmniejszenie udziału dwutlenku węgla w powietrzu.

Chów zwierząt należy do jednych z najbardziej uciążliwych źródeł odorantów. Są to typowe produkty biodegradacji biomasy: siarkowodor, amoniak, tiole, sulfidy i aminy alifatyczne, heterocykliczne związki organiczne zawierające siarkę i azot, alkohole alifatyczne i fenole, ketony, aldehydy, kwasy alifatyczne, estry. W Polsce problem zapachowej uciążliwości różnego rodzaju obiektów nie jest jeszcze unormowany pod względem prawnym i metodycznym. Projekt planu nie przewiduje lokalizacji zabudowy zagrodowej mogącej powodować uciążliwość odorową. Dopuszcza jednak realizację urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii, w tym z biomasy. Jednocześnie ustala zasady mające na celu zmniejszenie uciążliwości tego rodzaju przedsięwzięć, m.in. ustala nakaz wyposażenia w urządzenia zapobiegające emisji odorów do powietrza oraz skutecznie zabezpieczające przez ulatnianiem się biogazu, jak również zakaz zastosowania jako substratów (biomasy) odpadów poubojowych, pomiotów drobiu lub martwych zwierząt. Decyzja jakie obiekty powstaną na terenach produkcyjnych oraz ich potencjalne oddziaływanie będzie podjęta na etapie pozwoleń na budowę dla pojedynczych obiektów.

W celu zapewnienia wyższej jakości życia oraz bezpieczeństwa mieszkańców, niezbędne jest podejmowanie działań pozwalających na zachowanie i właściwą ochronę elementów środowiska przyrodniczego. Analizowany projekt miejscowego planu posiada ustalenia, które pozwalają na zapewnienie kompleksowej ochrony zdrowia przyszłych mieszkańców Skierniewic. Są to ustalenia, dotyczące ochrony i kształtowania jakości powietrza atmosferycznego, regulacji gospodarki wodno-ściekowej, ochrony i kształtowania terenów zieleni, ochrony przed hałasem, czy też ochrony i kształtowania ład przestrzennego oraz

wartości krajobrazowej analizowanego obszaru.

2.6. Wpływ ustaleń projektu planu na krajobraz

W wyniku realizacji zapisów projektu planu na przeważającej powierzchni obszarów do tej pory niezainwestowanych, a przeznaczonych pod zabudowę, zajdą przekształcenia krajobrazu. Należy mieć na uwadze, że obszar ten był już przeznaczony pod zabudowę w obowiązujących planach miejscowych. Oznacza to, że decyzja o jego przekształceniu w obszary zurbanizowane została już podjęta. Jednakże, zmieniają się funkcje terenów, a także wskaźniki zagospodarowania, w tym zmniejsza częściowo się udział terenów zieleni.

W projekcie planu miejscowego znaczna część obszaru dawnego poligonu wojskowego zostaje przeznaczona pod nowe zainwestowanie o wysokim stopniu intensywności. Wyznacza się kierunek o dominującej funkcji techniczno-produkcyjnej, usługowej, składów i magazynów oraz ciągi komunikacyjne. Sytuacja taka spowoduje likwidację mikroform morfologicznych, zespołów leśnych oraz zadrzewień i zakrzewień śródpolnych. Zespoły zieleni zostaną zastąpione przez sztucznie wprowadzoną przez człowieka zielenią urządzoną, pojawią się nowe antropogeniczne dominanty w krajobrazie, ranga dominant naturalnych zostanie bardzo ograniczona lub zlikwidowana. Generalnie na terenach tych nastąpią trwałe przekształcenia krajobrazu. Najbardziej odczuwalne przekształcenia w krajobrazie polegać będą głównie na ograniczeniu powierzchni leśnych i wprowadzeniu zabudowy.

Terenem, na którym należy się spodziewać trwałych i istotnych zmian w krajobrazie jest również rejon planowanych inwestycji drogowych (w tym dróg wewnętrznych). Przekształcenia rzeźby terenu będą zależały od rozwiązań technicznych. W przypadku realizacji wykopów lub nasypów, naturalna konfiguracja terenu zostanie zmieniona w dużym stopniu. Zasięg przestrzenny istniejących, dużych podłużnych form antropogenicznych zostanie zwiększony. Przekształcenia powierzchni terenu w wyniku realizacji tych inwestycji będą trwałe.

Na obszarach istniejącej zabudowy nie należy spodziewać się przekształceń konfiguracji terenu. Jedynie, okresowo podczas prac modernizacyjnych, remontowych lub wprowadzania zabudowy uzupełniającej mogą pojawić się niewielkie nasypy lub wykopy, które po zakończeniu w/w prac zostaną zlikwidowane. Należy przypuszczać, iż jedynie na początku naruszona zostanie estetyka przedmiotowego terenu.

W za kresie części północnej obszaru planu, w projekcie ustalono takie parametry zabudowy mieszkaniowej, aby mogła się ona, w sposób harmonijny, wpisywać w zabudowę istniejącą, zachowując przy tym walory estetyczne. W części centralnej oraz południowej ustalono parametry adekwatne dla zabudowy usługowej i produkcyjnej. Jednocześnie wprowadzono strefę buforową zabudowy usługowej i produkcyjnej, mającą na celu stworzenie strefy przejściowej pomiędzy intensywną zabudową usługową i produkcyjną a zabudową mieszkaniową jednorodzinną. Dlatego też za wysoce pozytywne należy ocenić, ustalenie w projekcie planu maksymalnych wysokości obiektów budowlanych oraz szczegółowych zasad w odniesieniu do geometrii dachów oraz maksymalnej i minimalnej intensywności zabudowy, w rozróżnieniu na poszczególne tereny i ich strefy przejściowe. Zapisy te mogą złagodzić ingerencje w krajobraz oraz zapewnić dostosowanie zabudowy do otoczenia.

Należy stwierdzić, iż zapisy ustaleń planu dążą do ochrony wartości krajobrazowych obszaru opracowania w zakresie, jakie może stanowić przedmiot planu.

Reasumując - siła wprowadzanych zmian i zmiana struktury krajobrazu będzie zależna nie tylko od ustaleń projektu planu, ale od realizacji indywidualnych inwestycji i zagospodarowania nieruchomości w czasie.

2.7. Wpływu ustaleń projektu planu na świat roślin i zwierząt

Ustalenia projektu planu miejscowego ustalają możliwość realizacji zabudowy na terenach częściowo zalesionych. Powyższe grunty leśne zostały przeznaczone już na cele zabudowy, w aktualnie obowiązującym planie miejscowym, stąd oddziaływanie na powyższe tereny zostało przesądzone we wcześniej opracowanych dokumentach. Niemniej, przedmiotowy projekt planu ustala inne funkcje niż dotychczas i inne wskaźniki zabudowy

i zagospodarowania terenu. W związku z tym, na tych terenach należy się spodziewać przekształceń szaty roślinnej oraz zniszczenia miejsc bytowania niektórych zwierząt. Tereny zajmowane pod budownictwo to utrata siedlisk dostępnych dla zwierząt. Zmniejszenie powierzchni nadającej się do zasiedlenia wpłynąć może np. na malejącą liczbę ptaków gnieźdzących się na terenach otwartych, a wymagających niewielkich terytoriów lęgowych np. skowronków. Zagęszczenie zabudowy i przybliżanie jej do ściany lasu uniemożliwia osiedlenie się zwierząt o dużych arealach osobniczych (żerowiskowych). Najbardziej zagrożone będą duże ssaki (sarny, zające) oraz ptaki drapieżne. Zwiększonej antropopresji poddane są te zwierzęta, które rozmnażają się lub żerują na powierzchni ziemi i nie wysoko nad nią oraz wrażliwe na niepokojenie. Bliskość zabudowy może spowodować, że nie będą osiedlały się zwierzęta, głównie ptaki żyjące w zakrzewieniach lub na granicy lasu i pól. Brak osiedlania się zwierząt będzie skutkowało zmniejszeniem się ich liczebności. Może też doprowadzić do wycofania się niektórych gatunków zwierząt. Podobnych oddziaływań należy się spodziewać w rejonie modernizowanych dróg oraz nowopowstałych ciągów komunikacyjnych obsługujących nowe tereny zabudowy. Szlaki komunikacyjne zwiększają fragmentację terenu, prowadzącą do zmniejszenia powierzchni bytowania zwierząt oraz do przerwania szlaków ich przemieszczania się jak i ograniczenia migracji gatunków roślinnych. Powoduje to zmniejszenie bioróżnorodności, a w skrajnych przypadkach może nawet doprowadzić do takiego spadku wartości ekologicznej terenów, że nie będą one mogły zapewnić przeżycia populacjom, które zostały rozdzielone.

W fazie prac modernizacyjnych i budowlanych na pewno wystąpi niekorzystne czasowe oddziaływanie na szatę roślinną. Do najbardziej narażonych na degradację zespołów biocenotycznych należą użytki zielone i zbiorowiska leśne. Występujące w tym obszarze zbiorowiska to przede wszystkim z typu siedliskowego boru świeżego (Bśw) z dominacją sosny, boru mieszanego świeżego (BMśw) z dominacją brzozy oraz lasu mieszanego świeżego (LMśw) z dominacją brzozy. Są to generalnie skupiska mało wartościowe pod względem różnorodności drzewostanu. Najbardziej urozmaiconym typem siedliskowym lasu z wyżej wymienionych jest las mieszany świeży, zlokalizowany w terenie oznaczonym na rysunku planu symbolem 1U-Z. W terenie tym ustalono wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej na poziomie minimum 50%, odpowiadający pokryciu ww. użytkiem leśnym.

Główne zagrożenie spowodowane realizacją projektu planu jest fizyczne usuwanie roślinności w pasie technicznym robót oraz możliwość zmiany warunków siedliskowych poprzez naruszenie stosunków wodnych i przekształcenie gleb.

Natomiast w fazie eksploatacji zmodernizowanych odcinków dróg oddziaływania na szatę roślinną będą takie jak obecnie, przy czym w wyniku upłynnienia ruchu intensywność tych oddziaływań będzie mniejsza.

W wyniku planowanego zainwestowania, nie powinny zostać zdegradowane aktywne biologicznie ekosystemy łąkowe dolin rzecznych: Rawki i Łupi oraz obniżęń wchodzące w skład ciągów ekologicznych. Dzięki temu, sytuacja taka nie będzie miała wpływu na funkcjonowanie systemu przyrodniczego pozostałej części miasta.

Uwzględniając konieczność zachowania funkcji ekologicznych, ochrony różnorodności biologicznej w projekcie planu miejscowego w południowej części opracowania ustala się teren usług lub zieleni. Jest to obszar o największej lesistości – około 50% powierzchni obszaru funkcjonalnego pokryta jest użytkami leśnymi. W projekcie planu ustalono wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej na poziomie 50%. Zagospodarowanie tego obszaru służy ochronie wartości przyrodniczych.

2.8. Wpływu ustaleń projektu planu na różnorodność biologiczną

Analizowany teren, w części zachodniej (pas o szerokości 100 m od zachodniej granicy opracowania) znajduje się w granicach otuliny Zespołu Krajobrazowo-przyrodniczego Zwierzyniec Królewski, który na dzień sporządzenia prognozy nie posiada ochrony prawnej. Pozostały obszar projektu planu nie posiada cennych kompleksów chronionych. W związku z powyższym powierzchnie dotychczas niezabudowane mogą zostać przeznaczone pod zagospodarowanie. W skutek realizacji założeń projektu planu różnorodność biologiczna tego obszaru zostanie w znacznym stopniu ograniczona. W celu ochrony przed całościowym

przekształceniem tego terenu w projekcie planu określa się wskaźniki zagospodarowania terenów, w tym minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej.

2.9. Emisja promieniowania elektromagnetycznego

Projekt planu nie przewiduje żadnych nowych, znaczących emitorów promieniowania elektromagnetycznego.

2.10. Skutki wpływu na zabytki i dobra materialne

Na terenie objętym projektem planu nie występują obiekty i obszary o szczególnych wartościach kulturowych, objęte ochroną na podstawie ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Jedyne, w związku z bezpośrednim sąsiedztwem stanowiska archeologicznego AZP 63-58/25, w obszarze planu ustalono strefę ochrony archeologicznej tego stanowiska.

2.11. Skutki wpływu ustaleń projektu planu na ludzi

Projekt planu zawiera szereg ustaleń dotyczących ochrony środowiska, które w sposób bezpośredni i pośredni wpływają korzystnie na warunki życia i zdrowie ludzi.

Projekt planu wprowadza ustalenia, które pozwalają na zapewnienie kompleksowej ochrony zdrowia mieszkańców terenu objętego analizą. Są to ustalenia, dotyczące ochrony i kształtowania, jakości powietrza atmosferycznego, regulacji z zakresu gospodarki wodno-ściekowej, ochrony i kształtowania terenów zieleni, ochrony przed hałasem, czy też ochrony i kształtowania ładu przestrzennego oraz wartości krajobrazowej analizowanego obszaru.

W projekcie planu dokonano klasyfikacji obszaru opracowania pod względem wymaganego standardu jakości klimatu akustycznego.

Projekt planu w terenach 1MN, 1MN-U oraz 1U-Z wprowadza zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko z wyszczególnionymi dopuszczeniami. W terenie 1U-P projekt wprowadza zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko z wyszczególnionymi dopuszczeniami, zastrzonymi w obrębie „strefy buforowej” o szerokości do 50,0 m od terenów zabudowy mieszkaniowej. Oprócz tego, w całym obszarze planu, zakazuje lokalizacji zakładów o dużym i zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnych awarii.

W obszarze opracowania nie przewiduje się znacznego wzrostu zanieczyszczeń pyłowych i gazowych do powietrza oraz znaczącego wzrostu natężenia hałasu.

W związku z ewentualną zabudową nieruchomości nie można wykluczyć dyskomfortu wywołanego pracami budowlanymi. Na skutek prowadzenia prac budowlanych należy spodziewać się zwiększonej emisji hałasu, której źródłem będą pracujące maszyny i urządzenia oraz zwiększonej emisji pyłowych, generowanych podczas prowadzenia prac ziemnych. Prace te prawdopodobnie prowadzone będą etapowo, w porze dziennej, co nie powinno stanowić źródeł emisji ponadnormatywnego hałasu w godzinach nocnych.

Ze względu na charakter oddziaływań - krótkotrwałe i chwilowe nie przewiduje się ich istotnego wpływu na kształtowanie klimatu akustycznego. Zasięg oddziaływania prowadzonych prac powinien zamykać się w granicach przedmiotowych nieruchomości.

Nowa zabudowa na nieruchomościach dotychczas niezagospodarowanych wpłynie na zmianę stosunków wodnych w obszarze opracowania i w sąsiedztwie, ponieważ zmniejszy się powierzchnia terenów biologicznie czynnej. Obszarem zabudowy mieszkaniowej, zlokalizowanym najbliżej potencjalnej nowej zabudowy usługowo-przemysłowej jest osiedle zlokalizowane przy ulicy Sosnowej. Osiedle może być narażone na zwiększony poziom hałasu – emitowanego przez nowopowstałe obiekty oraz zwiększony ruch komunikacyjny – pojazdów osobowych i ciężarowych. Wraz ze zwiększonym ruchem samochodów wzrośnie zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego. Zanieczyszczenie mogą też powodować obiekty przemysłowe, jednakże obecne przepisy środowiskowe narzucają realizację urządzeń o jak najmniejszej emisji spalin. Realizacja strefy przemysłowej wpłynie także na zmniejszenie powierzchni biologicznej co w konsekwencji może prowadzić do utrudnionej infiltracji opadów deszczowych i roztopowych. Obiekty przemysłowe mogą także produkować ścieki przemysłowe, stanowiące potencjalne ryzyko zanieczyszczenia wód

powierzchniowych. W projekcie planu miejscowego zawierają się ustalenia dotyczące sposobu zaopatrzenia w wodę, energię elektryczną, ciepło, kanalizację, w tym konieczności podczyszczania ścieków, co ma na celu ograniczenie stosowania urządzeń mogących pogorszyć stan środowiska. Należy także wziąć pod uwagę, że obiekty zlokalizowane w tym obszarze mogą być zrealizowane z szerokiego wachlarza działalności gospodarczej (bardziej lub mniej oddziałujące na otoczenie), których potencjalny wpływ na środowisko będzie analizowany na etapie pozwolenia na budowę (kartach i raportach oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko).

Ustalenia z zakresu ochrony środowiska, ład przestrzenny minimalizują w stopniu wystarczającym uciążliwość wynikającą z funkcjonowania terenów zurbanizowanych.

Projekt planu właściwie przewiduje rozwiązania chroniące środowisko życia i zdrowia ludzi w zakresie, jaki może być przedmiotem postanowień planu, w związku z powyższym nie prognozuje się negatywnego znaczącego oddziaływania na życie ludzi.

2.12. Oddziaływanie transgraniczne

Projekt planu nie zawiera rozstrzygnięć ani nie stwarza możliwości, w wyniku, których mogłoby wystąpić transgraniczne oddziaływanie na środowisko.

Reasumując powyższe stwierdza się, że realizacja ustaleń planu nie przyniesie oddziaływania o zasięgu transgranicznym.

Przewidywane skutki oddziaływania ustaleń projektu planu na środowisko i jego prawidłowe funkcjonowanie są zróżnicowane, co do charakteru zmian, trwałości przekształceń, natężenia zachodzących zmian, częstotliwości zmian i ich zasięgu przestrzennego. Spodziewane przeobrażenia w środowisku w związku z wprowadzeniem ustaleń planu miejscowego będą prawdopodobnie niewielkie, bez znaczącego negatywnego oddziaływania na ogólny stan środowiska obszaru opracowania i terenów przyległych.

Wśród oddziaływań na środowisko w kontekście ustaleń projektu planu przeanalizowane zostały następujące znaczące oddziaływania:

1. Charakter zmian:
 - a. pozytywne,
 - b. negatywne,
 - c. bez większego znaczenia.
2. Pod względem bezpośredniości:
 - a. bezpośrednie,
 - b. pośrednie (w sensie dalsze),
 - c. wtórne (w rozumieniu pochodne, występujące jako skutek w późniejszym okresie).
3. Pod względem okresu trwania:
 - a. chwilowe (ograniczonym do maksimum 1 doby),
 - b. krótkoterminowe (do 1 roku),
 - c. długoterminowe (kilkudziesięcioletnim np. powyżej 50 lat).
4. Pod względem częstotliwości:
 - a. stałe,
 - b. zmienne,
 - c. epizodyczne.
5. Pod względem trwałości przekształceń:
 - a. o skutkach odwracalnych,
 - b. o skutkach nieodwracalnych.
6. Intensywność przekształceń:
 - a. znaczne,
 - b. nieznaczne,
 - c. obojętne,
 - d. skumulowane (nakładające się oddziaływanie pochodzące z różnych źródeł).
7. Zasięg przestrzenny oddziaływania:
 - a. lokalnie, (miejscowe),
 - b. w terenach przyległych.

Brak definicji tych pojęć w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu

informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz w ustawie Prawo ochrony środowiska powodują, że ocena w dużej mierze jest subiektywna.

Dla przedsięwzięć, przewidzianych w projekcie planu bezpośrednie oddziaływanie na środowisko nie będzie ograniczone do najbliższego sąsiedztwa. Przed określeniem konkretnych lokalizacji inwestycji możliwe jest tylko wskazanie kluczowych czynników, które będą lub potencjalnie mogą wpływać na zmiany stanu środowiska.

Ewentualne uciążliwości ograniczane są poprzez ustalenia ujęte w projekcie planu.

W związku z tym ważna jest jego realizacja w zakresie systemów zaopatrzenia w wodę, odprowadzenia ścieków bytowych, komunalnych i wód opadowych, systemów i sposobów ogrzewania, segregowania odpadów stałych w miejscach ich powstawania, zachowania parametrów zabudowy, odpowiednich wskaźników terenów biologicznie czynnych, rozwoju i rewitalizacji zieleni.

Zagrożenie dla środowiska może wynikać przede wszystkim z braku kompleksowej realizacji ustaleń ujętych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

WYKŁOZENIE

Tabela nr 1. Ogólna ocena potencjalnych skutków wpływu realizacji ustaleń projektu planu na środowisko i jakość życia i zdrowia ludzi

KOMPONENTY ŚRODOWISKA OBJĘTE PROGNOZĄ	RODZAJ ODDZIAŁYWAŃ						
	Charakter zmian	Pośredniość	Okres trwania	Częstotliwości	Trwałość przekształceń	Intensywność przekształceń	Zasięg oddziaływania
Gleby i powierzchnia terenu	bez większego znaczenia	pośrednie	długoterminowe	stałe	nieodwracalne	nieznaczna	lokalnie
Zwierzęta	bez większego znaczenia	bezpośrednie	długoterminowe	stałe	nieodwracalne	nieznaczne,	lokalnie
Rośliny	bez większego znaczenia	bezpośrednie	krótkoterminowe	zmiennie	odwracalne	nieznaczne,	lokalnie
Różnorodność biologiczna	bez większego znaczenia	wtórne	długoterminowe	zmiennie	odwracalne	nieznaczne,	lokalnie
Krajobraz	bez większego znaczenia	bezpośrednie	długoterminowe	stałe	odwracalne	nieznaczne	lokalnie
Wody	bez większego znaczenia	pośrednie	krótkoterminowe	epizodyczne	nieodwracalne	nieznaczne	lokalnie i w sąsiedztwie
Klimat lokalny (mikroklimat)	bez znaczenia	-----	-----	-----	-----	-----	-----
Powietrze atmosferyczne	bez większego znaczenia	bezpośrednie	długoterminowe	zmiennie	odwracalne	nieznaczne	lokalnie
Klimat akustyczny (emisja hałasu)	bez większego znaczenia	bezpośrednie	krótkoterminowe o zmiennym dobowym natężeniu, zw. z pracą maszyn i urządzeń bud.	zmiennie	odwracalne	nieznaczne	lokalnie
Środowisko życia człowieka	<u>bez większego znaczenia</u> należy spodziewać się zwiększonej emisji hałasu oraz zwiększonej emisji pyłowych w czasie prac budowlanych	bezpośrednie	krótkoterminowe	zmiennie	odwracalne	nieznaczne,	miejscowe

Oddziaływania, będące skutkiem realizacji ustaleń zmiany planu będą występowały głównie w fazie przebudowy (modernizacji) poszczególnych budynków, ich eksploatacji i likwidacji, a ich rodzaj i ich natężenie będzie zróżnicowane.

VII. PROPOZYCE ROZWIĄZAŃ OGRANICZAJĄCYCH NEGATYWNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO ORAZ PROPOZYCJA ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH

W niniejszej prognozie zostały omówione rodzaje przewidywanych oddziaływań na środowisko, jakie mogą wystąpić w związku z realizacją ustaleń projektu planu. Mając powyższe na względzie, projekt zawiera ustalenia, których celem jest zapobieganie i ograniczenie negatywnych oddziaływań na środowisko.

Tabela nr 2. Ustalenia projektu planu mające na celu ograniczenie negatywnych oddziaływań na środowisko

Rodzaj negatywnego oddziaływania	Ustalenia projektu planu eliminujące lub ograniczające negatywne oddziaływanie na środowisko
1. Zmiany w krajobrazie	Projekt planu dla ograniczenia potencjalnych negatywnych oddziaływań wprowadza ustalenia, które mają służyć harmonijnemu wpisaniu budynków w krajobraz, m.in. ujednotacza formę architektoniczną budynków z bryłami budynków w sąsiedztwie, określa nieprzekraczalne linie zabudowy.
2. Zubożenie szaty roślinnej i zwierząt	W celu zachowania zieleni w obrębie działki ustalono minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej oraz maksymalny wskaźnik powierzchni i intensywności zabudowy działki. Ustalono ww. parametry mają między innymi zadanie nie dopuszczenie do całkowitej zabudowy działki budowlanej.
3. Emisja zanieczyszczeń do powietrza	Projekt planu dla ograniczenia potencjalnych negatywnych oddziaływań na sferyczne, w zakresie zaopatrzenia w energię cieplną ustala preferencje dla zastosowania nie węglowych czynników ciepła.
4. Emisja hałasu	Plan kwalifikuje teren do odpowiedniej kategorii pod względem ochrony akustycznej.
5. Wytwarzanie odpadów komunalnych	Projekt planu nakłada obowiązek usuwania odpadów komunalnych - w oparciu o niezbędne urządzenia służące gromadzeniu odpadów (z uwzględnieniem segregacji i selektywnej zbiórki odpadów) w celu ich przygotowania do transportu do miejsc odzysku lub unieszkodliwiania, z zachowaniem przepisów odrębnych.
6. Odprowadzanie ścieków bytowych i wód opadowych lub roztopowych	Projekt planu ustala: <ul style="list-style-type: none"> • odprowadzanie ścieków bytowych do miejskiej sieci kanalizacji sanitarnej, a w przypadku braku tej sieci do urządzeń budowlanych z zachowaniem przepisów odrębnych, • odprowadzanie ścieków pochodzących z prowadzonej działalności produkcyjnej do miejskiej sieci kanalizacji sanitarnej, po ich wcześniejszym podczyszczeniu, a w przypadku braku tej sieci do urządzeń budowlanych z zachowaniem przepisów odrębnych; • w zakresie odprowadzania wód opadowych i roztopowych: <ul style="list-style-type: none"> • do miejskiej sieci kanalizacji deszczowej lub do gruntu przy zachowaniu przepisów odrębnych, • w celu ograniczenia odpływu wód opadowych i roztopowych do sieci kanalizacji deszczowej lub gruntu zalecenie stosowania urządzeń umożliwiających wykorzystanie wód na miejscu na warunkach określonych w przepisach odrębnych, • zalecenie stosowania rozwiązań umożliwiających retencjonowanie nadmiaru wód opadowych i roztopowych, spływających z powierzchni dachów, ulic i placów, przy czym w

	<p>terenach oznaczonych symbolami 1U-P i 1U-Z ustala się nakaz stosowania ww. rozwiązań,</p> <ul style="list-style-type: none"> • w terenach oznaczonych symbolami 1U-P i 1U-Z zalecenie skierowania wód opadowych, roztopowych oraz wód z oczyszczalni ścieków do rzeki Pisi-Zwierzyńiec;
--	---

Analizowany projekt planu podtrzymuje zapisy obowiązującej Zmiany Studium umożliwiające zmniejszenie skali oddziaływania, jakie pojawią się na skutek realizacji ustaleń projektu planu.

VIII. PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE OGRANICZENIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO MOGĄCE BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PLANU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ NA INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU

Ustalenia projektu planu miejscowego są wynikiem kompromisu pomiędzy wymogami ochrony środowiska i życia człowieka, a koniecznością rozwoju urbanistycznego i ekonomicznego miasta. Przyjęte w planie rozwiązania dotyczące sposobu zagospodarowania i zainwestowania terenów, służące ograniczeniu negatywnych oddziaływań na środowisko pozwalają na stwierdzenie, że w zakresie polityki przestrzennej i kierunków rozwoju nie naruszają one ustaleń „Zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Skierniewice – II edycja”.

Ustalenia planu nie ingerują w tereny o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych. Obszar opracowania znajduje się poza obszarami Natura 2 000. Najbliższym usytuowanym obiektem jest obszar Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2 000: pn. „Dolina Rawki” o kodzie PLH 100015, który znajduje się w odległości ok. 6,5 km w linii prostej od obszaru pracowania w kierunku na wschód.

Jest to specjalny obszar ochrony siedlisk (SOO), które określone są na podstawie Dyrektywy Siedliskowej dla ochrony typów siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków roślin i zwierząt.

Ustalenia planu zawierają rozwiązania korzystne dla środowiska, dlatego prognoza nie prezentuje rozwiązań alternatywnych do proponowanych w ustaleniach planu uznając, że zaproponowane ustalenia są najkorzystniejsze dla środowiska w kontekście istniejących uwarunkowań i kierunków rozwoju Skierniewic.

Rozwiązania przyjęte w projekcie planu miejscowego są warunkami ograniczającymi dowolność realizacji zagospodarowania w przestrzeni. Z racji swej funkcji plan jest wyłącznie przepisem prawa uzupełniającym przepisy zawarte w ustawach i rozporządzeniach wykonawczych.

W projekcie planu przyjęto następujące zasady regulujące inwestowanie w terenach, których celem jest przeciwdziałanie pogorszeniu jakości poszczególnych elementów środowiska.

W zakresie zasad ochrony środowiska w projekcie planu ustalono:

- zaopatrzenie w wodę z miejskiej sieci wodociągowej,
- odprowadzanie ścieków bytowych do miejskiej sieci kanalizacyjnej, w tym dla zakładów produkcyjnych po podczyszczeniu,
- odprowadzenie wód opadowych i roztopowych do zewnętrznej sieci kanalizacji deszczowej,
- preferencje dla zastosowania nie węglowych czynników grzewczych,
- dopuszczenie realizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy powyżej 500 kW,
- zakwalifikowano poszczególne tereny opracowania do terenów o dopuszczalnych poziomach hałasu w środowisku, zgodnie z przepisami ustawy Prawo Ochrony Środowiska,

- nakaz usuwania odpadów komunalnych w oparciu o niezbędne urządzenia służące gromadzeniu odpadów (z uwzględnieniem segregacji i selektywnej zbiórki odpadów) w celu ich przygotowania do transportu do miejsc odzysku lub unieszkodliwienia,
- minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej,
- zharmonizowanie form architektonicznych z krajobrazem oraz podporządkowanie rozwiązań technicznych: budowli i urządzeń infrastruktury technicznej ochronie walorów krajobrazowych środowiska,
- lokalizowanie zabudowy na działce zgodnie z ustaleniami rysunku planu dotyczącymi nieprzekraczalnej linii zabudowy,
- obsługę komunikacyjną działek zgodnie z ustaleniami planu,
- zapewniono miejsca parkingowe na działkach budowlanych.

Zastosowanie wszystkich zaleceń zawartych w projekcie zmiany planu, w tym szczególnie z zakresu ochrony środowiska i infrastruktury technicznej będzie gwarantem ograniczenia do minimum ewentualnych, negatywnych wpływów planowanych inwestycji na środowisko.

IX. METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU PLANU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚĆ JEJ PRZEPROWADZANIA

W kontekście proponowanych w projekcie planu miejscowego przekształceń funkcjonalno-przestrzennych, prowadzących do rozwoju nowej zabudowy produkcyjnej, usługowej, składów i magazynów (co spowoduje pojawienie się dodatkowej ilości pojazdów samochodowych osobowych i ciężarowych w analizowanym obszarze oraz zwiększenie zasięgu oddziaływania ruchu samochodowego), istotny wydaje się monitoring poziomu hałasu samochodowego od istniejących oraz projektowanych ulic. Monitoring hałasu prowadzony może być w oparciu o mapy akustyczne, sporządzane, zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, co 5 lat. Sposób i częstotliwość prowadzenia pomiarów określone są w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 23 stycznia 2003 r. w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów poziomów w środowisku substancji lub energii zarządzającego drogą, linią kolejową, linią tramwajową lotniskiem, portem (Dz. U. Nr 35 poz. 308).

Poza tym, uwzględniając ustalenia planu dotyczące ochrony środowiska, infrastruktury technicznej oraz zasad zagospodarowania, przyjmuje się, że oddziaływanie na środowisko (nawet przy realizacji wszystkich zapisów planu) nie powinno zmieniać się na tyle silnie by konieczne było wprowadzenie dodatkowych narzędzi i metod obserwacji środowiska.

Badania monitoringowe mogą być prowadzone w oparciu o pomiary, oceny i analizy wykonywane w ramach państwowego monitoringu środowiska przez ustawowo wyznaczone do tego organy i instytucje. Działania tych instytucji w zakresie monitoringu środowiska pozwolą na ocenę skutków realizacji ustaleń mpzp i umożliwią reakcje na ewentualne negatywne zjawiska zachodzące w środowisku.

Ponieważ z ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wynika obowiązek wykonywania przez organ wykonawczy jednostki samorządowej oceny aktualności studium i planów zagospodarowania przestrzennego proponuje się, aby analizę skutków realizacji postanowień planu wykonać w ramach oceny przedmiotowej analizy. Ocenę aktualności studium i planów sporządza się, co najmniej raz w czasie kadencji Rady. Z tą samą częstotliwością wykonywana byłaby analiza skutków realizacji postanowień danego planu.

Monitoring skutków realizacji ustaleń danego planu powinien rozpocząć się niezwłocznie po jego uchwaleniu, co pozwoli na uzyskanie danych wyjściowych do dalszych analiz, a następnie proponuje się coroczne badanie efektów zmian zachodzących w środowisku i gospodarowaniu przestrzenią z zastrzeżeniem, iż w sytuacji zaangażowania w prowadzony monitoring instytucji kontrolnych zobowiązanych do prowadzenia monitoringu w określonym przepisami zakresie (np. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska czy Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny) można zachować częstotliwość badań do stosowanych przez dane instytucje.

X. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Prognoza oddziaływania na środowisko nie jest dokumentem rozstrzygającym o słuszności realizacji zamierzeń inwestycyjnych przewidzianych ustaleniami zmiany planu. Ma ona na celu wykazać, czy przyjęte w projekcie planu zagospodarowania przestrzennego rozwiązania, niezbędne dla zapobiegania powstawania zagrożeń środowiska, spełniają swoją rolę oraz w jakim stopniu warunki realizacji ustaleń planu mogą oddziaływać na środowisko. Zgodnie z zapisami ustawowymi rolą prognozy nie jest ocena przyjętych w planie rozwiązań planistycznych, a sprawdzenie czy w przyjętych rozwiązaniach zabezpieczony został, we właściwy sposób, interes środowiska przyrodniczego i kulturowego.

Ponadto prognoza ma za zadanie określić wpływ i zakres potencjalnych zmian na warunki życia człowieka, jakie mogą nastąpić w wyniku ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz przedstawić rozwiązania eliminujące lub ograniczające negatywny wpływ na środowisko, spowodowany realizacją ustaleń zawartych w projekcie planu.

Prognoza jest dokumentem sporządzonym obowiązkowo dla projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Obszar opracowania znajduje się w południowo-zachodniej części miasta. Powierzchnia obszaru wynosi ok. 151,5 ha. W jego granicach znajduje się teren dawnego poligonu wojskowego oraz tereny przyległe położone wzdłuż terenu PKP do ulicy Sosnowej.

Głównym celem zmiany planu jest określenie nowych funkcji zagospodarowania na miejskich gruntach zlokalizowanych na terenie dawnego poligonu wojskowego. Obszar ten, ze względu na swoją rozległość i niezagospodarowaną dotychczas powierzchnię może zapewnić rozwój ośrodka aktywności gospodarczej, który będzie motorem napędowym dla miejskiej gospodarki i lokalnej przedsiębiorczości.

W granice opracowania włączono także przyległy obszar zlokalizowany wzdłuż terenu PKP pomiędzy poligonem a ulicą Sosnową. Z wnioskiem o zmianę planu miejscowego w zakresie parametrów zabudowy dla tego obszaru wystąpił jeden z właścicieli gruntów tam zlokalizowanych.

Przedmiotowy projekt planu miejscowego został sporządzony w zgodności ze Zmianą studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego przyjętą uchwałą Nr LIX/86/2023 Rady Miasta Skierniewice z dnia 31 sierpnia 2023 r. w sprawie uchwalenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Skierniewice – II edycja. Zmiana studium przewiduje na tym obszarze:

- kierunek rozwoju zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej oznaczony symbolem 161 MN,U – w części północnej przy ulicy Sosnowej,
- kierunek rozwoju funkcji techniczno-produkcyjnej, usługowej, składów i magazynów oznaczony symbolem 273 P/U – w części centralnej obszaru planu,
- kierunek rozwoju funkcji zieleni i usługowej oznaczony symbolem 162 Z,U – w części południowej.

W obszarze oznaczonym symbolem 273 P/U studium przewiduje dopuszczenie urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy zainstalowanej większej niż 500 kW i ich stref ochronnych. W tym obszarze i w obszarze oznaczonym symbolem 162 Z,U dopuszcza lokalizację wielkopowierzchniowych obiektów handlowych, o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m².

Sporządzenie niniejszej prognozy poprzedziła wizja lokalna, której celem było rozpoznanie sposobu użytkowania i zagospodarowania terenu objętego projektem planu i terenów sąsiednich oraz określenie najistotniejszych zagrożeń, jakie na przedmiotowych terenach występują oraz mogą wystąpić w związku z realizacją ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Na podstawie obserwacji i dostępnej literatury dokonano opisu poszczególnych komponentów środowiska. Ocenę przewidywanych skutków dla środowiska naturalnego, które mogą wynikać z projektowanego przeznaczenia terenu i rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych, ujętych w projekcie planu, odniesiono do aktualnego stanu środowiska,

opisanego w opracowaniu ekofizjograficznym, które poprzedziło sporządzenie projektu planu miejscowego.

W „Prognozie...” opisano również tendencje zmian w środowisku w sytuacji braku realizacji ustaleń planu. Zdefiniowano zagrożenia dla środowiska. Przedstawiono szczegółowe założenia projektowanego dokumentu, łącznie z parametrami urbanistycznymi określającymi formę i rodzaj zabudowy. Opisano skutki realizacji ustaleń planu na poszczególne komponenty środowiska oraz na obszary objęte ochroną prawną w trybie przepisów ustawy o ochronie przyrody. W prognozie określono częstotliwość i sposób monitorowania skutków realizacji ustaleń zmiany planu.

Obszar objęty opracowaniem, pod względem krajobrazowym, zasobów przyrodniczych oraz różnorodności biologicznej jest antropogenicznie przekształcony w części zlokalizowanej przy ulicy Sosnowej. Pozostała część nie została dotychczas zurbanizowana. Należy jednakże mieć na uwadze, że przesądzenie o przekształceniu tego obszaru w tereny zabudowy zostało przesądzone w obowiązujących planach miejscowych. Omawiany projekt zmienia jedynie funkcje możliwej do powstania w tym obszarze zabudowy.

Obszar ten nie jest objęty ochroną prawną, w trybie przepisów ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. W obrębie analizowanego obszaru nie stwierdzono występowania stanowisk chronionych gatunków roślin ujętych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. i grzybów ujętych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 lipca 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących grzybów objętych ochroną prawną.

Ustalenia projektu planu miejscowego ustalają możliwość realizacji zabudowy na terenach częściowo zalesionych. Powyższe grunty leśne zostały przeznaczone już na cele zabudowy, w aktualnie obowiązującym planie miejscowym, stąd oddziaływanie na powyższe tereny zostało przesądzone we wcześniej opracowanych dokumentach. Niemniej, przedmiotowy projekt planu ustala inne funkcje niż dotychczas i inne wskaźniki zabudowy i zagospodarowania terenu. W związku z tym, na tych terenach należy się spodziewać przekształceń szaty roślinnej oraz zniszczenia miejsc bytowania niektórych zwierząt. Wprowadzenie nowej zabudowy w obszary niezagospodarowane zawsze wiąże się z tego rodzaju konsekwencjami.

Najbliżej zlokalizowanym obszarem chronionym w sieci Natura 2 000 znajdującym się w odległości ok. 6,5 km (w linii prostej w kierunku na wschód) jest obszar pn. „Dolina Rawki”.

Analizowany teren, w części zachodniej (pas o szerokości 100 m od zachodniej granicy opracowania) znajduje się w granicach otuliny Zespołu Krajobrazowo-przyrodniczego Zwierzyniec Królewski, który na dzień sporządzenia prognozy nie posiada ochrony prawnej. Pozostały obszar projektu planu nie posiada cennych kompleksów chronionych.

Projekt planu miejscowego, dla którego potrzeb sporządzono niniejszą Prognozę określa przeznaczenie terenu, ustala zasady ich zabudowy i zagospodarowania, obsługę komunikacyjną, zasady ochrony środowiska przyrodniczego oraz kształtowania ładu przestrzennego.

Wśród oddziaływań na środowisko w kontekście ustaleń projektu planu przeanalizowano charakter zmian pod względem: bezpośredniości, okresu trwania, częstotliwości, trwałości i intensywności przekształceń oraz określono zasięg przestrzenny oddziaływania. Brak definicji powyższych pojęć w stosownych ustawach powoduje, że ocena taka jest w dużej mierze subiektywna i intuicyjna.

Wypełnienie wszystkich obowiązków podanych w projekcie planu miejscowego oraz późniejsze ich przestrzeganie pozwoli na zminimalizowanie zagrożeń zarówno w obrębie terenów będących przedmiotem planu jak i na terenach sąsiednich.

Ze względu na lokalizację obszaru opracowania oraz brak znaczących oddziaływań na środowisko o charakterze ponadregionalnym nie przewiduje się transgranicznego oddziaływania na środowisku przewidzianym art. 108 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Prognozuje się, iż realizacja ustaleń planu, zgodnie z przepisami szczególnymi, nie powinna doprowadzić do znaczącego pogorszenia istniejącego stanu środowiska przyrodniczego lub pogorszenia jakości życia ludzi zamieszkujący przedmiotowy obszar

i tereny w sąsiedztwie.

Rozwiązania przyjęte w projekcie planu miejscowego są warunkami ograniczającymi dowolność realizacji zagospodarowania w przestrzeni. Z racji swej funkcji plan jest wyłącznie przepisem prawa uzupełniającym przepisy zawarte w ustawach i rozporządzeniach wykonawczych.

Oddziaływanie na środowisko (nawet przy realizacji wszystkich zapisów planu) nie powinno zmieniać się na tyle silnie by konieczne było wprowadzenie nowych narzędzi i metod obserwacji środowiska).

XI. WNIOSKI KOŃCOWE

Przy spełnieniu wymagań wynikających z ustaleń planu oraz przepisów szczególnych dotyczących ochrony środowiska i ochrony przyrody, plan nie budzi obaw o spowodowanie zagrożenia dla środowiska naturalnego. Przyszłe zagospodarowanie nie wpłynie degradująco na środowisko, w szczególności na przyrodę w tym na Obszar Natura 2000 „Dolinę Rawki”.

Ustalenia projektu miejscowego planu nie naruszają zasad i kierunków rozwoju przestrzennego przyjętych w Zmianie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Skierniewic – II edycja.

W związku z powyższym można stwierdzić, iż realizacja ustaleń projektu planu nie stanowi istotnych zagrożeń dla środowiska naturalnego w skali ponad lokalnej, a przewidywane negatywne skutki w skali lokalnej mieszczą się w formule strat nieuniknionych.

W świetle przedstawionej analizy ustaleń projektu planu oraz zawartych w powyższej prognozie uwag, projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru miasta Skierniewice położonego pomiędzy ulicą Sosnową, linią kolejową Nr 1 Warszawa Zachodnia – Katowice i granicą administracyjną miasta należy uznać za poprawny.

XII. LITERATURA

- Kistowski M., Korwel-Lejkowska B. - Problemy metodyczne i proceduralne sporządzania prognoz oddziaływania na środowisko projektów planów zagospodarowania przestrzennego województw na tle dotychczasowych doświadczeń polskich,
- Kondracki J. - Geografia Polski. Mezoregiony fizyczno-geograficzne, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1994,
- Czerwieńec M., Lewińska J. - Zieleń w mieście, Instytut Gospodarki Przestrzennej i Komunalnej, Kraków 2000,
- Atlas Rzeczypospolitej. Główny Geodeta Kraju 1993-1997 r.,
- Falińska K. – Ekologia roślin. PWN, Warszawa 1997 r.,
- Kozłowski S. – Przyrodnicze kryteria gospodarki przestrzennej. KUL Lublin 1997 r.,
- Szafer W., Zarzycki K. – Szata roślinna Polski .PWN, W-wa,1972 r.,
- Rychling A., Solon J. – Ekologia krajobrazu. PWN 1998 r.,
- Pospolite rośliny środkowej Europy, PWRiL, Warszawa 1990 r.,
- Materiały archiwalne. Plansza "Roślinność rzeczywista m. Skierniewice" Opracowanie: R. Olaczek, U. Warcholińska i K. Krzywański,
- Koncepcja krajowej sieci ekologicznej ECONET-POLSKA – praca zbiorowa pod redakcją A. Liro – Fundacja IUCN Poland Warszawa, 1999,
- Smogorzewski J. System terenów otwartych jako element konstrukcji miasta, Instytut Planowania Przestrzennego Politechniki Warszawskiej.

Dokumenty i inne dostępne opracowania:

- Uchwała Nr XLV/100/2022 Rady Miasta Skierniewice z dnia 25 sierpnia 2022 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego – fragment miasta Skierniewice położony pomiędzy ulicą Sosnową,

linią kolejową Nr 1 Warszawa Zachodnia – Katowice i granicą administracyjną miasta,

- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przyjęty uchwałą Nr II/26/2018 Rady Miasta Skierniewice z dnia 29 listopada 2018 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego – fragment miasta Skierniewice położony na południe od ulicy Sosnowej (Dz. Urz. Woj. Łódz. z 2018 poz. 6911),
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przyjęty uchwałą Nr LIII/86/2014 Rady Miasta Skierniewice z dnia 29 sierpnia 2014 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu miasta obejmującego strefę "A" ochrony uzdrowskiej Obszaru Ochrony Uzdrawiskowej Skierniewice – Maków wraz z terenami przyległymi (Dz. Urz. Woj. Łódz. z 2014 r. poz. 3626),
- Projekt Zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Skierniewice – II edycja sporządzony w związku z uchwałą Nr XLIV/92/2022 Rady Miasta Skierniewice z dnia 30 czerwca 2022 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium,
- Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Skierniewice – II edycja przyjęta uchwałą Nr LIX/86/2023 Rady Miasta Skierniewice z dnia 31 sierpnia 2023 r. w sprawie uchwalenia zmiany Studium,
- Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe sporządzone do Zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Skierniewice – II edycja (tekst opracowania wraz z planszami tematycznymi), uzupełnienie 2022 r.,
- Program Ochrony Środowiska dla Miasta Skierniewice na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024,
- Raport o stanie środowiska w województwie łódzkim w 2017 r. Biblioteka Monitoringu Środowiska, Łódź,
- Koncepcja rozwoju terenów zieleni w Skierniewicach, MPU, 2007 r.
- Program wodno-środowiskowy kraju, KZGW, Warszawa 2010 r.,
- Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.),
- Plan zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego oraz plan zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego Łodzi. (Uchwała Sejmiku Województwa Łódzkiego Nr LV/679/18 z dnia 28 sierpnia 2018 r.),
- Załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. (Dz. U. z 2016 poz. 1911 z późn. zm.) – Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły,
- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, KZGW, Warszawa, 2011 r.,
- Program wodno-środowiskowy kraju, KZGW, Warszawa 2010 r.,
- Inne źródła:
 - <http://geoportal.kzgw.gov.pl/imap/>,
 - <http://mjwp.gios.gov.pl/mapa/>
 - aktualna mapa zasadnicza terenu objętego opracowaniem oraz terenów sąsiednich w skali 1: 1 000,
 - wizje w terenie,
 - www.natura2000.mos.gov.pl.